

ПАПИТИКИН

Немачка 3.00 DEM, САД 1.25 USD, Швајцарска 2.50 CHF,
Шведска 16.00 SEK, Аустрија 20.00 ATS, Грчка 600 GRD,
Енглеска 1.00 GBP, Словенија 150 SLT, Македонија 40
ДЕН. Р.С.А. 9 P.

ЗАБАВНИК

• ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА LVII • ЦЕНА 4 ДИНАРА • БРОЈ 2263

ДЕН БЕРИ:

СПАСАО САМ ЖИВОТ
ФЛАШУ ГОРДОНУ!

За све од 7 до 77

ВЕРОВАЉЕ

Веровали или не!

ДОМОРОЦИ

ИЗ РУАНДЕ (АФРИКА)
КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ПРИСТУ-
ПЕ ТАЈНОМ УДРУЖЕЊУ,
МОРАЈУ ЗУБИМА ДА
ПРЕГРИЗУ МАЧ.

КВОЧКА

КОЈА КЉУКА ВАЈАРСКО ЈЕ
ДЕЛО ПРИРОДЕ, А НАЛАЗИ СЕ
У ПАРКУ РИОЛИТ У АРИЗОНИ (САД).

СТАТУЕ

ИСКОПАНЕ ИЗ
ГРОВНИЦЕ У ЧАНГШУУ
У КИНИ ОТКРИЛЕ СУ
ДА СУ КИНЕЗИ КО-
РИСТИЛИ УЗЕНГИ-
ЈЕ ЈОШ ПРЕ 1695
ГОДИНА.

ЈАКОБ ПЕТЕР

УЧИТЕЉ У ШВАЈЦАРСКОМ
МЕСТУ ЕЛГ ОД 1624. ДО
1671, НАСТАВИО ЈЕ ТРА-
ДИЦИЈУ СВОЈИХ ПРЕДА-
КА. У ПЕТЕРОВОЈ ПОРО-
ДИЦИ УЧИТЕЉСКИМ ПО-
ЗИВОМ БАВИЛО СЕ 10
ГЕНЕРАЦИЈА ПУНИХ
164 ГОДИНЕ.

САИД

УБИКА ЕГИПАТСКОГ
КАЛИФА ХАКИМА
(996-1021),
УПИТАН КАКО ЈЕ
ИЗВРШИО ЗЛОЧИН
УЗВИКНУО ЈЕ
—ОВАКО!
И ОНДА СЕБИ
ЗАРИО БОДЕЖ
У СТОМАК.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● ● ● прву подморницу на
свету саградио је Холанђа-
нин Ван Дребен 1824. годи-
не и приказао је у Енглеској
на реци Темзи.

● ● ● на основу података
које је ових дана послао
космички телескоп „Хабл“,

научници су открили прису-
ство кисеоника на Јупитеро-
вом сателиту. До сада је ки-
сеоник пронађен још само
на Венери и на Марсу. Међу-
тим, само постојање кисео-
ника на Јупитеровом месецу
не значи да на њему има жи-
вота — на његовој површини
влада температура од -149°
Целзијуса.

● ● ● чувена црква Нотр-
дам у Паризу грађена је 77
година. Камен темељац по-
ставио је 1163. године Луј
VII, а подигнута је на месту
где се некад налазио рим-
ски храм посвећен богу Ју-
питеру.

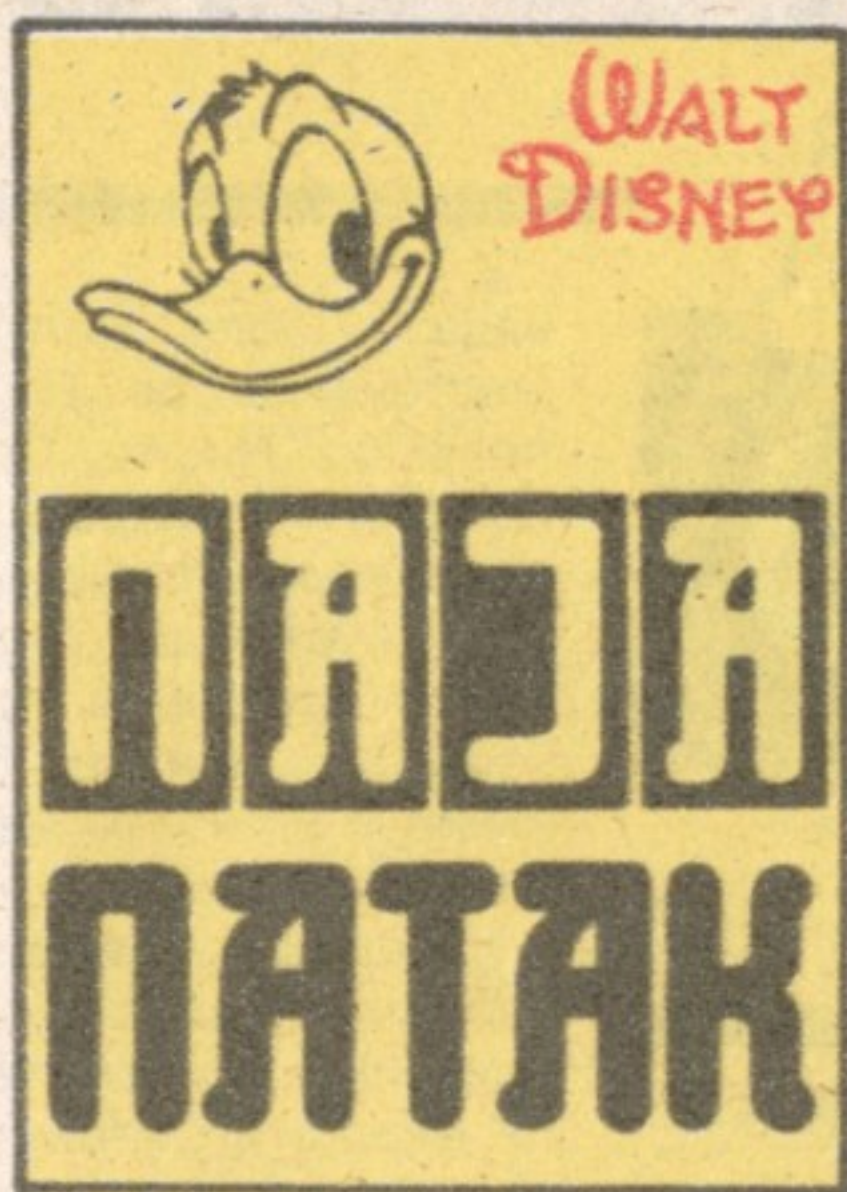
● ● ● прву азбуку за слепе,
која се састојала из рељеф-
них слова, пронашао је још
1784. године чиновник фран-
цуског Министарства инос-
траних послова Валентин
Луј. Али, сада се употребља-
ва азбука коју је измислио
Лиј Брај, такође Француз.

● ● ● за 54 минута, колико
је трајала незапамћена про-
вала облака у Београду 19.
маја 1947. године пало је
57,5 мм воде на квадратни
метар.

● ● ● Американац Том
Стоун препешачио је Русију,
16.700 километара за 418 да-
на, преваљујући дневно око
40 километара. У „Гинисову
књигу рекорда“ може да се
упише да је то први човек
који је успео да прође кроз
Русију, од запада ка истоку,
без употребе средстава која
имају мотор, точкове или
весла. Користио је само сво-
је ноге — идући пешице или
на смучкама.

Илустровао Зоран Петковић Петко

БЕОГРАД МОРА ПАСТИ!

Аустријска војска окупљена у Петроварадину била је 28. јула 1688. године постројена за смотру коју је вршио њен командант, изборни кнез Баварске Максимилијан Емануел. Будном командантовом оку ништа није промакло. Био је незадовољан. Недостајало је оно што му је најпотребније да би заузео најважније турско упориште на северу Отоманског царства: тешки опсадни топови за рушење бедема Београдске тврђаве.

Катастрофалан пораз турске војске под командом Кара-Мустафе код Беча 1683. године (о чему је „Забавник“ писао) значио је почетак краја турског освајања у Европи. Већ наредне године, 5. марта 1684, склопљен је Свети савез који су чиниле Аустрија, Пољска и Млетачка Република, с циљем да се једном заувек реши „источно питање“. У наредних неколико година решавање источног питања довело је до низа пораза турске војске у сукобу са Светим савезом. Године 1688. ослобођен је Будим а затим су Турци протерани из Славоније, Барање, Срема и Бачке.

Турци помажу непријатељу

Знајући шта им се спрема склапањем Светог савеза, Турци су одмах започели утврђивање бедема Београдске тврђаве. Међутим, невоља је била што је практично још од пада под турску власт 1521. године, због брзог ширења Отоманске империје, Београд постао дубока позадина. То значи да се више од једног и по века ништа није предузимало да се бедеми, које је углавном подигао деспот Стефан Лазаревић почетком 15. века, ојачају!

Најважнији део радова односио се на прилагођавање бедема одбрани од опсадне артиљерије. Међутим, захваљујући пословичној турској лењости на којој би им и чувени мачак Гарфилд позавидео, до 1688. године једино је са унутрашње стране бедема Горњег града подигнут један зид. Ишао је паралелно са бедемом на којем се данас налази Сахат-кула, а затим „завијао“ дуж бочних бедема. Простор између бедема и зида – око 20 метара – требало је да буде испуњен набијеном земљом која ублажава ударац топовског ђулета о бе-

Неколико сати пре краја крваве битке са Турцима у септембру 1688. међу поколебане аустријске војнике улетео је командант Максимилијан Емануел са исуканом сабљом...

дем. Да је и то урађено, можда би историја Европе била другачија...

Кад је видео да опсадних топова нема, Максимилијан Емануел одмах је затражио од аустријског цара Леополда I да му их пошаље. Ипак, чим је неколико дана касније добио извештај да је стратешки важно турско упориште у Тителу заузето, чиме је аустријским лађама омогућена слободна пловидба Дунавом и Тисом, Максимилијан Емануел наредио је да се крене на Београд. Већ првих дана августа 38.000 аустријских војника стигло је до Саве у близини Остружнице.

Што се Турака тиче, Београд је бранило десет хиљада војника у самој Тврђави под командом Оки Алдур-Ахмеда и још десет хиљада војника Јеген Осман-паше који се улогорио на Врачару.

До првог сукоба дошло је један сат после поноћи 6. августа 1688. док су се Аустријанци spremали да пређу Саву. Турци су испалили на њих неколико пушчаних плотуна, а затим – побегли! Наредна два дана Аустријанци су наставили с припремама за прелазак реке Саве код Остружнице. Јеген Осман-пашина артиљерија и даље их је ометала, али чим су Аустријанци отворили топовску ватру на Турке, они су се опет разбежали! С друге стране, Аустријанцима су у преласку преко Саве несвесно помогли сами Турци! Покидали су свој понтонски мост и пустили га низ реку, Аустријанци су низводно сачекали те понтоне и од њих направили мост наспрам Аде Циганлије.

До 8. августа ујутро преко њега је прешла главнина аустријске војске.

Општи јуриш

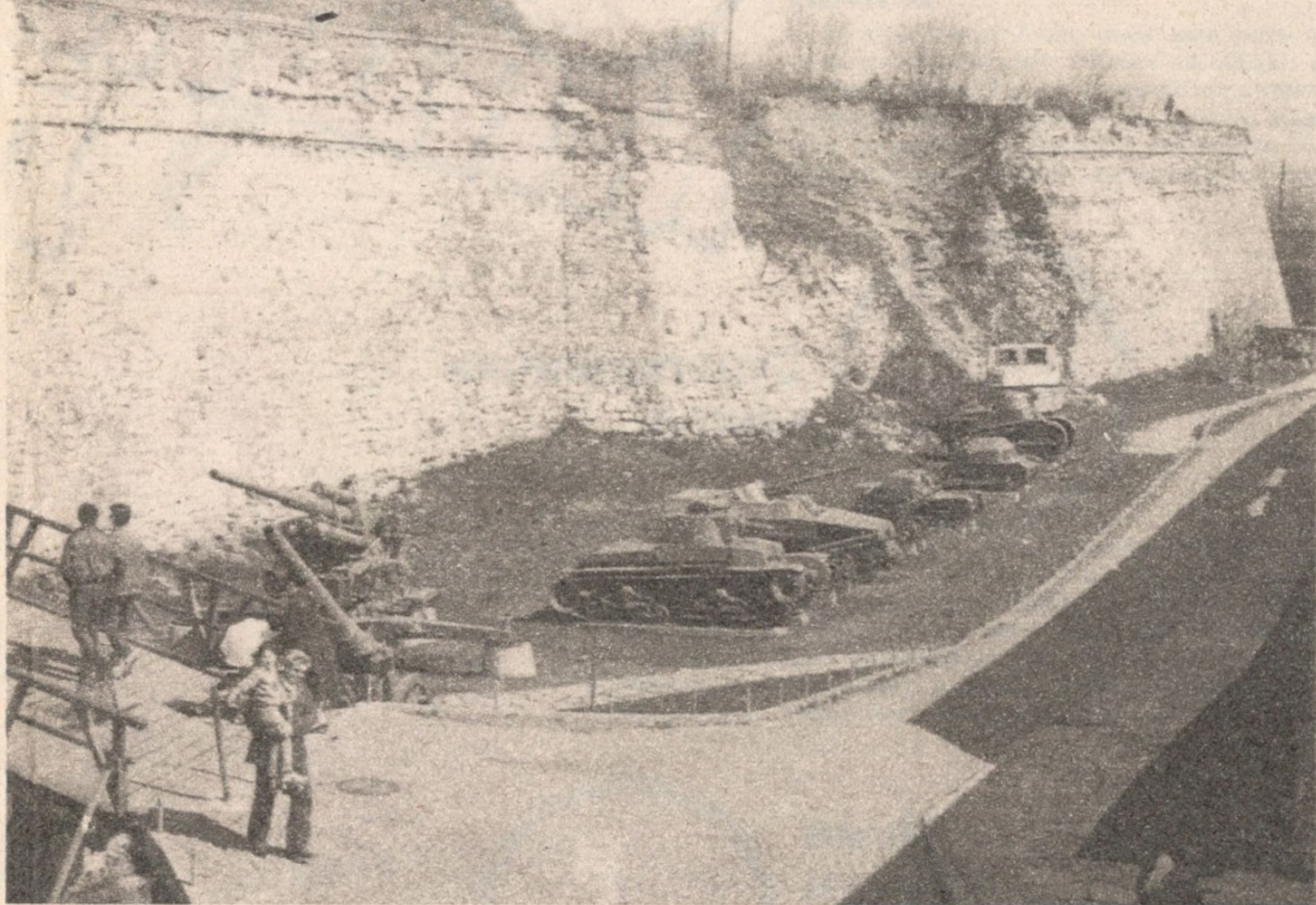
Тог јутра пешадија Јеген Осман-паше опет је покушала да заустави продор Аустрија-

наца. После непуног сата жестоке борбе Турци су се повукли. Ништа боље нису прошли ни сутрадан кад су последњи пут кренули да одбију Аустријанце. Увидевши да је немоћан да их заустави, Јеген Осман-паша је у ноћи између 9. и 10. августа опљачкао и запалио хришћанску варош, а затим се повукао ка Смедереву. Тако су Аустријанци несметано заузели варош и бивши логор Јеген Осман-паше, и тако је Београдска тврђава била потпуно опкољена.

Наредних неколико дана Аустријанци су ископали четири рова паралелна с бедемом на којем је данас Сахат-кула. Најближи ров ишао је тачно стазом од данашње спољне Стамбол-капије до Карађорђевог капије. Између њега и бедема била је чисти-

Део зарушеног бедема последица је жестоког бомбардовања Београдске тврђаве у 17. веку, од кога се тло ни до данас, кажу није смирило

на испресецана шанчевима и палисадима. Противници су се гледали очи у очи са даљине од неких 130 метара.

Ово „очијување“ није, међутим, дуго трајало. Дванаестог августа Турци су напали прву аустријску линију, а наредних дана почело је све јаче и јаче међусобно артиљеријско бомбардовање. Поред тога, обе стране су се бациле на копање минских галерија ка противничкој страни.

Максимилијан Емануел брзо је увидео да оно топова што има није довољно да разбије бредом. А пошто је копање минских галерија споро напредовало, по други пут је затражио од Леополда I опсадни топ. Овог пута молба му је услишена и 25. августа топ је постављен на првој линији опсаде поред џамије на Ат-пазару која се налазила на месту данашњег тениског игралишта.

Аустријска артиљерија отворила је 26. августа снажну ватру на бредом Тврђаве. Максимилијан Емануел је, по савету Леополда I, усмерио ватру свих топова на подножје бедема. Бомбардовање је трајало шест дана. Бредом није издржао. Првог септембра пред Аустријанцима су се указале две бреше: једна мања, на месту данашње Сахат-капије, и друга, много већа,

стотинак метара десно од прве.

Истина, ни Турци им нису остајали дужни. У повременим испадима из Тврђаве неколико пута успели су да заузму прву опсадну линију, чак су уништили два топа, али Аустријанци су оба пута успели да поврате изгубљене положаје. Поред тога, Турцима је пошло за руком да активирају барут у аустријском рову спремљен за минске галерије. Јака експлозија зарушила је улаз у галерије и затрпала шездесетак минера који су се ту затекли.

На Ратном савету 4. септембра Максимилијан Емануел је одлучио да се следећег дана крене у општи јуриш кроз бреше. Главни напад на Горњи град требало је да изведе 2100 војника са јужне стране, а друге три групе — две с копна и трећа с реке — да нападну Доњи град с циљем да за себе вежу што више турске војске.

Ове планове пореметило је једно турско ђуле које је погодило аустријско складиште барута у џамији на Ат-пазару 4. септембра. Стравична експлозија разнела је већи део аустријских положаја и напад је одложен за један дан.

Шестог септембра у 9 сати изјутра Аустријанци су кренули у јуриш. Када су стигли до

бреше, чекало их је непријатно изненађење: Турци су се повукли са главних бедема и заклонили се иза зида који су подигли ради насипања земље, а за који Аустријанци нису знали. У жестоком окршају код веће бреше, где је био усмерен главни напад, погинуо је командант прве ударне групе генерал Фон Шерфенберг. Овај догађај је, уз велике људске губитке, обесхрабрио аустријске трупе. Максимилијан Емануел је, заједно са принцом Еугеном Савојским, улетео међу поколебале војнике и са сабљом у руци повео их у јуриш кроз брешу!

Најзад — бела заставица

После петнаест минута Турци су морали да се повуку у Тврђаву и Аустријанци су заузели Горњи град. Разјарени аустријски војници почели су да убијају турско цивилно становништво без обзира на пол и узраст.

Некако у исто време, око 10 сати пре подне, и остале три групе успеле су да продру у Доњи град. Ни ту муслиманско становништво није поштеђено.

Видевши да је све изгубљено, Турци у Тврђави истакли су белу заставицу, али су испред себе истурили око 250 хришћана. Колико су Аустријанци поштовали белу заставицу види се по томе што су, не знајући да се ради о хришћанима, побили њих стотинак. Када је Максимилијан Емануел схватио шта се догађа, наредио је да се паљба прекине. Убрзо затим њему се на капији Тврђаве, која се налазила близу чесме Мехмед-паше Соколовића, предао турски командант Алдур Ахмет-паша. Београдска тврђава била је освојена.

Аустријски губици у овој опсади били су сразмерно мали: 278 мртвих и 954 рањена. Турски губици били су далеко већи: преко 7000 погинулих!

Иако је у наредним вековима Београдска тврђава више пута мењала свој лик, и данас могу да се виде трагови описане опсаде. Реч је о делу зарушеног бедема десно од Сахат-капије, на којем је пробијена већа бреша. Неупућени ову развалину приписују нашем немару, а у ствари се ради о последицама жестоког артиљеријског бомбардовања које је изазвало нестабилност тла које се, кажу, ни до данас, 305 година касније, још није смирило. **Д. М.**

Илустровао Брана Јовановић

РЕКОРДИ ЉУДСКОГ ТЕЛА

КОСА За цео живот – 3 милиона власи

Ако знамо да једна влас живи око 4 године а да их на лобањи има 100.000 до 150.000, лако је израчунати да човек за свог живота произведе укупно 3 милиона власи. Још занимљивији податак: једна влас израсте годишње 12,80 cm, или 0,35 mm на дан. То значи да мушкарцу, који целог живота носи кратку фризуру, одсеку 9 метара косе!

МАШИНИ

Колико пљувачке произведемо током животног века? Колики би нам били нокти да их не сечемо? Број откуцаја срца? Ко још о томе да мисли! А резултати до којих су недавно дошли француски научници заиста су зачуђујући

УСТА Суперсонични кашаљ

Кад кијамо, капљице слози које избацујемо достижу највећу брзину од 170 km/h. Да би се постигли бољи резултати, морамо бити стварно болесни. Ваздух који излеће из уста при кашљу приближава се брзини млазног авиона – 900 km/h! Што се количине пљувачке тиче, излучујемо 1l дневно. Ситница према вољу који произведе 65 l! (Како би иначе сажвакао „суву храну“ коју му дају?)

КАЛОРИЈЕ Чиме загрејати целу кућу

У стању потпуног мировања наш организам троши 1600 калорија дневно. Али, човек који обавља тежак физички посао може да сагори и до 5500. А кад би на неки начин могла да се сакупи сва енергија коју човек ослободи прерађујући храну потребну за једну годину, добила би се топлота довољна да се њоме греје стан од 100 m² пуних 45 дана.

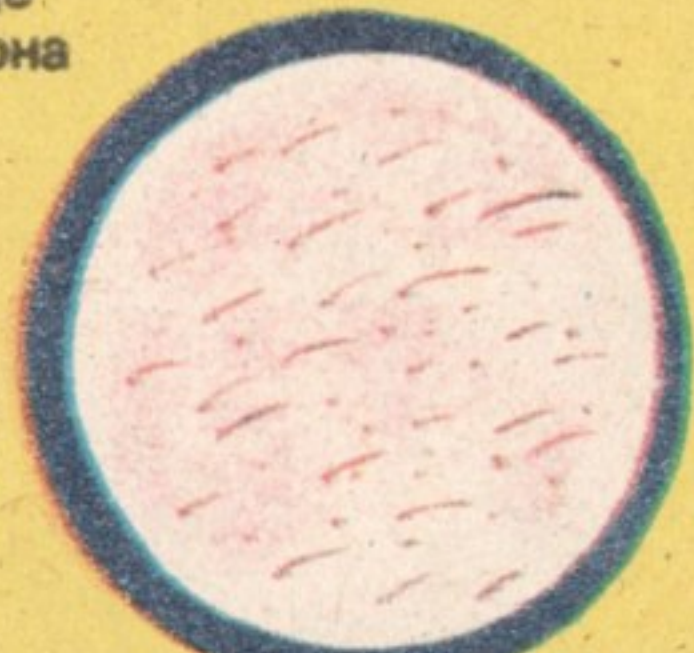

СРЦЕ Три милијарде откуцаја

Просечан ритам срца (пулс) износи 75 откуцаја у минути. Негде у средини између миша (500!) и слона (25). Срце пумпа 350 l крви за један сат или, код жена, 250 милиона литара током живота.

У просеку површина коже нашег тела износи 1,5 m², што одговара већем пешкиру. Тежина 2-3 килограма. Кожа преноси мозгу надражај бола за 0,9 s, додир за 0,12 s, топлоте за 0,16 s

КОЖА Покрива 1,5 m²

Питање за финалисту у квизу знања: Колику највећу дужину, теоретски, може да достигне женска коса? Око 10,20 метара. Колико је тежак људски костур? У просеку 17 килограма. А колико се милиона ћелија, пардон милијарди „циглица живота“, замењује током животног века? Тај се број процењује на 200 милијарди. (Узгред, никако се не могу надокнадити живчане и још неке ћелије и зато чувајте живце!)

Наш организам, наша лична фабрика, без икакве или скоро без икакве буке, стално производи (радно време од 0

до 24 h): живот нам се мења под утицајем „ситница“, „детаља“ којима не поклањамо никакву пажњу. А управо та дискретност нашег организма сведочи колико је сложен и невидљиво успешан. Међутим, о тој чудесној машинерији мало знамо.

Можда је најнеобичније то што је, уз најмању енергетску

потрошњу, ова беспрекорна машина у стању да ради практично самостално. Мислите ли о томе како дишете? Наређујете ли срцу како да куца? Наравно не јер машина брине о свему. Чак и када потпуно мирujemo, у нашем телу, потајно, кључа од живота. И управо због тог одсуства видљивог напора заборављамо да се

дивимо способностима нашег тела које су заиста шампионске.

Важна напомена: лекари који су радили ову статистику узели су за основу израчунавања просечан људски век високоразвијених земаља: 80 година за жене, 72 за мушкарце.

В. М.

НА ЗА ПРОИЗВОДЊУ ЖИВОТА

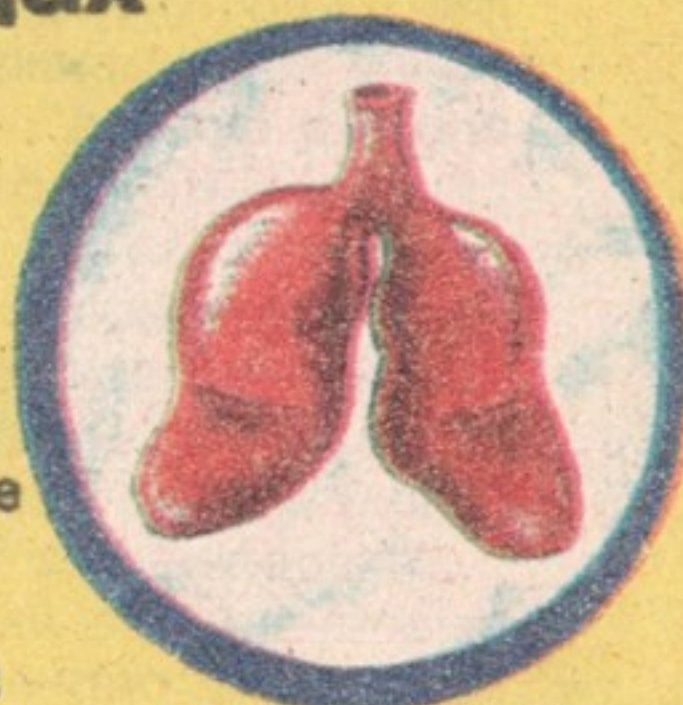
КРВ
Мрежа
од
200.000 km

Кроз наше тело кружи 5 l крви и то кроз вене, артерије и капиларе који чине мрежу за „наводњавање“ од 200.000 km. Или – петоструки обруч око Земље. Крећући се брзином од 2 km/h, крви је потребно 15 s да стигне од једне до друге руке или од бутине до стопала.

ПЛУЋА
Да
вам
стане
дах

Плућа се састоје од 350-700 милиона алвеола, мехурића у којима се врши размена ваздуха. Кад би се оне рашириле, покриле би површину од 200 m². Узме ли се у обзир да се са сваким удисајем пречисти 0,5 l ваздуха (746 милиона пута током живота), жена удахне ваздуха запремине која одговара солитеру од 23 спрата!

НОКТИ
Мере се
на метре

Нокти на рукама порасту у просеку 0,15 mm за дан (два пута брже од ноктију на ногама), или 5,6 cm годишње. Дакле, ако се саберу и ручни и ножни, током живота одсечемо 58 m ноктију. На исти начин може се израчунати да се нокти на рукама у потпуности промене за три месеца.

ЋЕЛИЈЕ
Оргије
у
цревима

Наш организам садржи, грубо узевши, 220 милијарди ћелија. Век оних које чине црева не прелази 5 дана. Ако се зна да ритам замене тече тако што се један милион замени сваког минута, то значи да произведемо нови орган свака 4 дана или 90 утроба годишње.

**МОКРАЋА
И
ОСТАЛО**
У кубним
метрима
и тонама

Човек попије просечно 1 l воде дневно, организам после прераде избаци око 1,5 l мокраће дневно или 540 l годишње. У истом смислу тежина измета која се произведе дневно износи око 150 g, а током једног живота ближи се броју од 4 t.

ПРСТЕНОВЕ ИМАЈУ И ДРУГИ

Дуго се веровало да је Сатурн једина планета опасана прстеном, али, по свему судећи, сличне украсе имају још неке

М^ада откривен још у античка времена, Сатурн ни данас не престаје да збуњује научнике. Реч је, наравно, о ономе што га чини, тачније што га је, све до наших дана, чинило различитим од осталих планета: његовим прстеновима. Галилеј је мислио да постоје два. Међу његовим савременицима астрономима било је оних који су веровали да је ова планета, друга по величини а шеста по реду удаљености од Сунца, овалног облика, али и оних који су били убеђени да је окружују два циновска облака.

Објашњење за та два различита виђења лежи у несавршености оптичких инструмената којим су средњовековни астрономи располагали. Посматран кроз њих Сатурн је, у ствари, највише личио на шољицу са две дршке. Откуд те „дршке“ први је схватио Кристијан Хајгенс који је 1656. године открио због чега се ова планета, коју су антички народи сматрали симболом зла, разликује од осталих у Сунчевом систему, односно због чега није округла: изобличење је последица постојања прстенова.

Не један него 100.000!

Двадесетак година касније опат Жан Доминик Касини уочио је да у Сатурновом прстену постоје два засебна слоја одвојена празним простором. Требало је да прођу два века пре него што је Џејмс Мексвел утврдио да се ти слојеви састоје од појединачних честица. Што се тиче савремених истраживача, они мисле да су прстенови, не један него преко 100.000, настали као последица распадања појединачних сателита и комета које су

Илустровао Љубомир Милојевић Љубац

се распале под утицајем гравитационих сила. Сасвим је могуће да од тих честица које круже у неком од спољних прстенова настане неки нови сателит, под условом да се оне споје. Велики број истраживача сматра да се тако нешто и догодило и да је од честица из неког од Сатурнових прстенова настала Миранда, један од Уранових сателита.

Загонетка порекла и времена настанка Сатурнових прстенова вероватно ће бити разрешена у блиској будућ-

ности. Наиме, кроз две године очекује се лансирање две сонде, „Хајгенс“ и „Касинија“, које ће, ако све буде текло по плану, стићи до Сатурна 2004. године. Њихов задатак је да испитају укупну количину материјала који потиче од метеорита и пада на ову планету, али и да измере величину појединачних честица, њихову брзину... Пошто обави овај задатак, „Хајгенс“ ће се спустити на сателит Титан док ће „Касини“ остати још четири године да крстари простором између прстенова и сателита.

Очекује се да ће за то време послати на Земљу преко 500.000 снимака који се с нестрпљењем очекују.

„Савременици“ диносауруса

Један од астронома који једва чекају да „Касини“ буде лансиран је и Керилин Порко: њен задатак биће да проучава снимке са ове сонде. Како сада каже, неће бити нимало изненађена ако, захваљујући њима, буде откривен још неки Сатурнов сателит. Другим речима, број од 18, за колико се до сада зна, није коначан. Керилин Порко сматра, иначе, да Сатурнови прстенови део своје грађе дугују управо овим пратиоцима. Сложени систем сила привлачења и одбијања има као последицу кретање и облике који су само на први поглед необични, а заправо строго следе законе физике: чак и најмањи титрај стиже до спољног обода прстенова.

Керилин и њене колеге очекују такође да се потврди њихова претпоставка која се односи на време настанка Сатурна и његових прстенова. По неким, углавном одбаченим теоријама, прстенови су настали кад и Сунчев систем. За разлику од ових, данашња мишљења темеље се на претпоставци да је Сатурн, додуше, настао пре 4,5 милијарди година, али да су прстенови много млађи и да су се појавили тек пре 100 милиона година, дакле у време када су Земљом шетали диносауруси.

Професор Универзитета Аризона у Тусану Керилин Порко има још једну, више него занимљиву претпоставку о прстеновима: верује, наиме, да је сасвим могуће да сличне „украсе“ имају и Јупитер, Уран и Нептун. – Материјала има напретек – каже она – и уколико би се распали сателити који су најближи Нептуну, настали би прстенови попут оних које има Сатурн.

Мишљење Керилин Порко није усамљено, напротив. Неке њене колеге верују чак и да је наша планета опасана прстеном сачињеним од прашине и делова метеорита. То, истина, није и потврђено, што не значи да неће и бити. У сваком случају, врло је могуће да Сатурн заиста није једина „украшена“ планета.

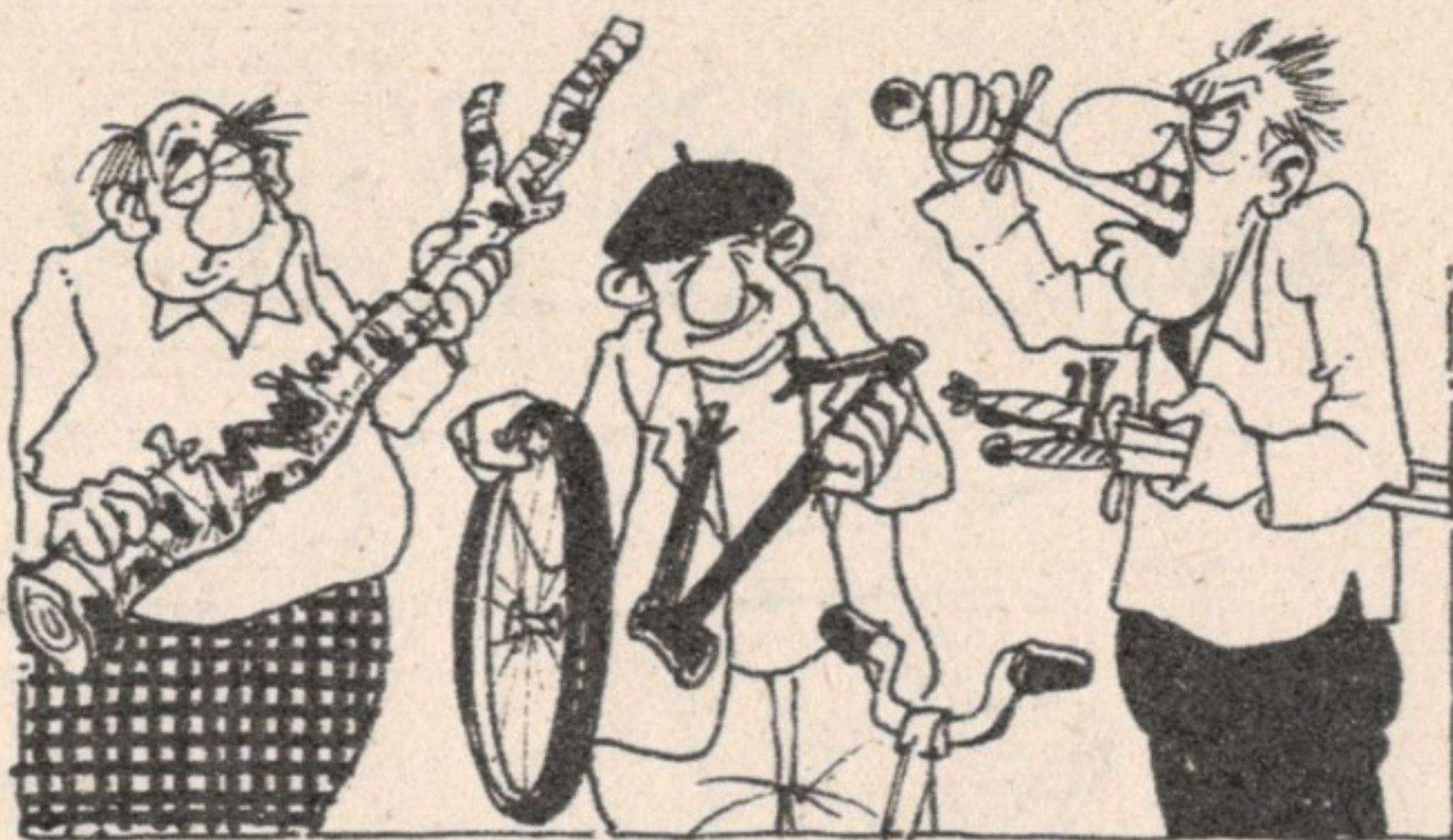
МА ШТА КАЖЕШ

ИЗБРИСАНИ

Дезмонд Бингтон из Њу-јорка, његов сународник Џеј Гволтеј, Француз Лотито и још неки незадовољни су уредницима „Гинисове књиге рекорда“. Књига их више не спомиње иако нико није премашио њихове рекорде. А не спомиње их зато што су уредници одлучили да избаце „преопасне рекорде“, а то — каже уредница Мојра Стоун — „погађа највише Американце који се највише баве и одушевљавају таквим подухватима“.

Бингтон је досад спомињао

зато што је прогутао — не одједном — тринаест мачева дугачких по 46 центиметара, а Мојра Стоун на то каже: „Не желимо да неко тврди да је себи распорио утробу кривицом Гиниса.“ Гволтеј је своју глад утолио не челиком већ дрветом, појевши 330 центиметара дугачку брезу што би се могло сматрати негативним примером, између осталог и зато што треба чувати драгоцене шуме и паркове. А Лотито — који као сваки прави Француз воли гурманску храну — смазао је тркачки бицикл. Међутим, и Мојра Стоун признаје да уредници могу да

погреше: најтеже им је било да одреде границу између опасног и безопасног. Појести стабло, признају и они, ма-

ње је опасно него прогутати мач, мада и једно и друго поприлично тешко падне на стомак. ■

НАГЛАСАК

Сазнавши да је папагај Тоби, кога је његова јединица пре шест година узела за маскоту и одликовала га прошле године медаљом „због доброг владања“, почео да напада „плавокосе шкотске морнаре“, капетан фрегате Џон Дејвис позвао је птицу на рапорт и рекао јој:

— Жалим случај, али мораш изабрати неки други посао у цивилу. Избачен си из морнарице.

Триција Елиот, представница за штампу јединице капетана Дејвиса, саопштила је новинарима да је папагај предат морнару који је задужен да му нађе посао „на копну“.

— Морнар није плавокос, а није ни Шкотланђанин — рекла је госпођица Елиот. — Тоби би то одмах открио по нагласку. ■

ЦРВЕНО (1)

Кад су му се у стану намножили пацови, Жан-Клог Бресон из француског града Каркасона замолио је градску управу да их „хитно потамани“. Кад их градска управа није потаманила ни хитно ни уопште, Бресон је ухватио пет пацова, обојио их у црвено и однео у градску управу и пустио их тамо најавивши да ће идући пут донети 50 комада.

Ни то му није помогло, напротив. Градска управа није предузела ништа против пацова, али је предузела нешто против Бресона: наредила је да се ухапси. Додуше, не зато што је злостављао животиње него зато што је оштетио јавно добро. ■

ЦРВЕНО (2)

Опљачкавши једну банку у Хонгконгу, лопов је побегао према излазу пред којим га је чекао аутомобил.

Док је протрчавао кроз главна врата, лопов је поливен црвеном бојом помоћу уређаја за даљинско управљање.

Полиција је изјавила да ће сигурно открити лопова, осим ако не буде излазио међу људе најмање месец дана.

Толико треба да боја нестане. Скинути се не може ничим. ■

ОСВЕТА ЗА ОСВЕТУ

Због тога што је возио без возачке дозволе и бежао пред полицијом Роџер Хауард из Тангента, у савезној америчкој држави Орегон, осуђен је на казну од 700 долара.

Пошто му се казна учинила неправедна, Хауард је платио у новчићима од једног цента којима је напунио два џака и два сандука.

Полицајци су избројали новчиће и сада туже Роџера Хауарда зато што није приложио 70.000 доларских центи већ 69.954! ■

ДОНЕЛА МЕ КОКА...

И деца одавно знају да их нису донеле роде, ал' се више не би могло рећи да птице с тим немају ама баш никакве везе. Одсад па убудуће, сваки родитељ који се држи принципа да клинце не треба лагати мораће, кад већ крене да ствар објашњава, да помене и могућност да децу доносе коке.

У Италији је, наиме, прошле године рођена беба која је тек петог дана након зачећа

доспела у организам мајке. Првих 120 сати вештачки оплођена јајна ћелија провела је у лабораторијској култури чији је главни састојак, око педесет процената, чинило кокошије беланце богато протеинима. Као што су научници и очекивали, кокошије беланце благотворно је деловало на зачетак који је затим пребачен у организам жене. Експеримент је, иначе, извела група италијанских научника на челу са генетичарем Пасквалеом Билотом. ■ М. И.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

Авион на склапање или...

МЛАЗЊАК

Уплатите 450.000 долара и, после неколико недеља, авион вам стиже пред кућу. Наравно, реч је о летелици која то тек треба да постане. Добијате је у око 5.200 делова,

ЗА ПОНЕТИ

Представници те компаније радо ће помоћи сваком моделару који купи „BD-10” у деловима. Наравно, не бесплатно. Услуге наплаћују 169.750 долара.

Међутим, Америчко удружење летача и ту поставља одређене услове. Да би власник будућег млазњака добио

Сви они у којима „чучи” мали моделар, а у њиховом цепену бар пола милиона долара, биће одушевљени. Добили су прилику да направе сопствену летелицу

ва, заједно са неопходним уређајима и мотором.

Саставити свој лични млазњак није мали изазов. И то млазњак који подсећа на „F-15 Igl” и може да развије брзину од 900 километара на час. Узлеће са писте краће од 1.000 метара, а лети на висину од око 13.500 метара.

Авион на склапање дело је инжењера аеронаутике Џима Бида. Са ознаком „BD-10” летелица у парчићима производи се у „Бид Џет” корпорацији са седиштем у Честерфилду, држава Мисури.

Иако је Америчко удружење летача (ФАА) и даље сумњичаво кад је у питању авион „BD-10”, овај млазњак „за понети” прошао је сва неопходна испитивања и добио дозволу за летење.

По речима самог конструктора Џима Бида, обука за будуће пилоте ове летелице изузетно је лака. Бид, рецимо, тврди да је његова супруга после само 10 часова обуке правила лупинге. У почетку је са њом у кабини седео искусни пилот.

Поред госпође Бид, „BD-10” провозале су већ и неке познате звезде. Џон Траволта, коме је за улогу у филму „Петпарачке приче” ове године измакао Оскар за најбољу

Иако се ради о авиону на склапање, „BD-10” никако није играчка. Овај млазњак, који по особинама подсећа на борбене авионе, у будућности ће бити још бољи. Џим Бид обећава да ће његова летелица пробити и звучни зид

мушку улогу, каже са одушевљењем да је право уживање возити се у млазњаку на склапање. Из кабине са два седишта пружа се „диван поглед на околину”.

Без обзира на детаљна упутства и напомену да се за склапање користи тако рећи најобичнији алат, цина тешког 1.200 килограма ипак није баш лако саставити. Али, и за то постоји решење.

Џим Бид направио је уговор са компанијом „Фокс 10” из места Минден у Невади.

и дозволу да управља њиме, мора ипак добро да се помучи. Треба да обави бар 51 одсто посла око склапања летелице.

А кад бисте неким случајем могли да купите Бидов млазњак „за понети”, шта мислите колико би вам времена било потребно да га склопите?

Најбоље је чути искуство

једног купца. Делове авиона „BD-10” почео је да саставља у октобру 1993. године и, утврдивши 5.000 часова рада, завршио посао тачно годину дана касније.

В. С.

БОГИЊА
ПРАВДЕ

И

СЛЕПА

И

ГЛУВА

САВЕЕСТ КРИСА БЕРКЕТА

**Више од двана-
ест година ча-
мила су у ћелији
смрти два чове-
ка неправедно
оптужена и осу-
ђена због убис-
тва. А онда је
син жртве по-
дигао свој глас**

Листајући додатак њујоршког „Сандеј џуза“ Крис Беркет је угледао снимак једне бензинске пумпе. Учинио му се позната. Изнад снимка био је наслов „Случај убиства Питс – Ли“. Била је јесен 1973. године.

Успомене које је дуго потискивао наједном су васкрсле. Крис се сетио трагичних дана које је као петнаестогодишњак преживео на североистој Флориде. Његов отац радио је на тој бензинској пумпи у градићу Порт Сент Џо све док једне вреле летње ноћи 1963. године није изненада нестао истовремено кад и његов помоћник.

Три дана касније Крису је јављено да су тела несталих

нађена. Његова мајка и он одмах су се одвезли до деде Беркета, човека политички веома утицајног у читавом округу, који је био неприкосновена глава породице Беркетових. Својој од бола скамењеној снахи и унуку старац је рекао:

– Шериф ми је јавио да су двојица Црнаца већ признала злочин. Опљачкали су бензинску пумпу а потом убили мог сина пуцајући му у потиљак. Убили су и њега и његовог помоћника да би уклонили сведоке пљачке који би могли да их препознају.

Крис тада није желео да зна појединости о очевом трагичном крају. То би га још више растужило. Није желео да ишта зна и о људима којима је злочин приписан. Избегавао је новинске чланке о току суђења и судској одлуци којом су деветнаестогодишњи Фреди Ли Питс и двадесетосмогодишњи Вилберт Ли осуђени на смрт на електричној столици.

У ћелији смрти

Сада, десет година после трагичног догађаја, Крис је први пут читао о околностима везаним за суђење двојици окривљених. Питс је на суду тврдио да је у току истраге батинама натеран да призна убиство. Двојицу оптужених препознала је као убице нека млада жена која је седам пу-

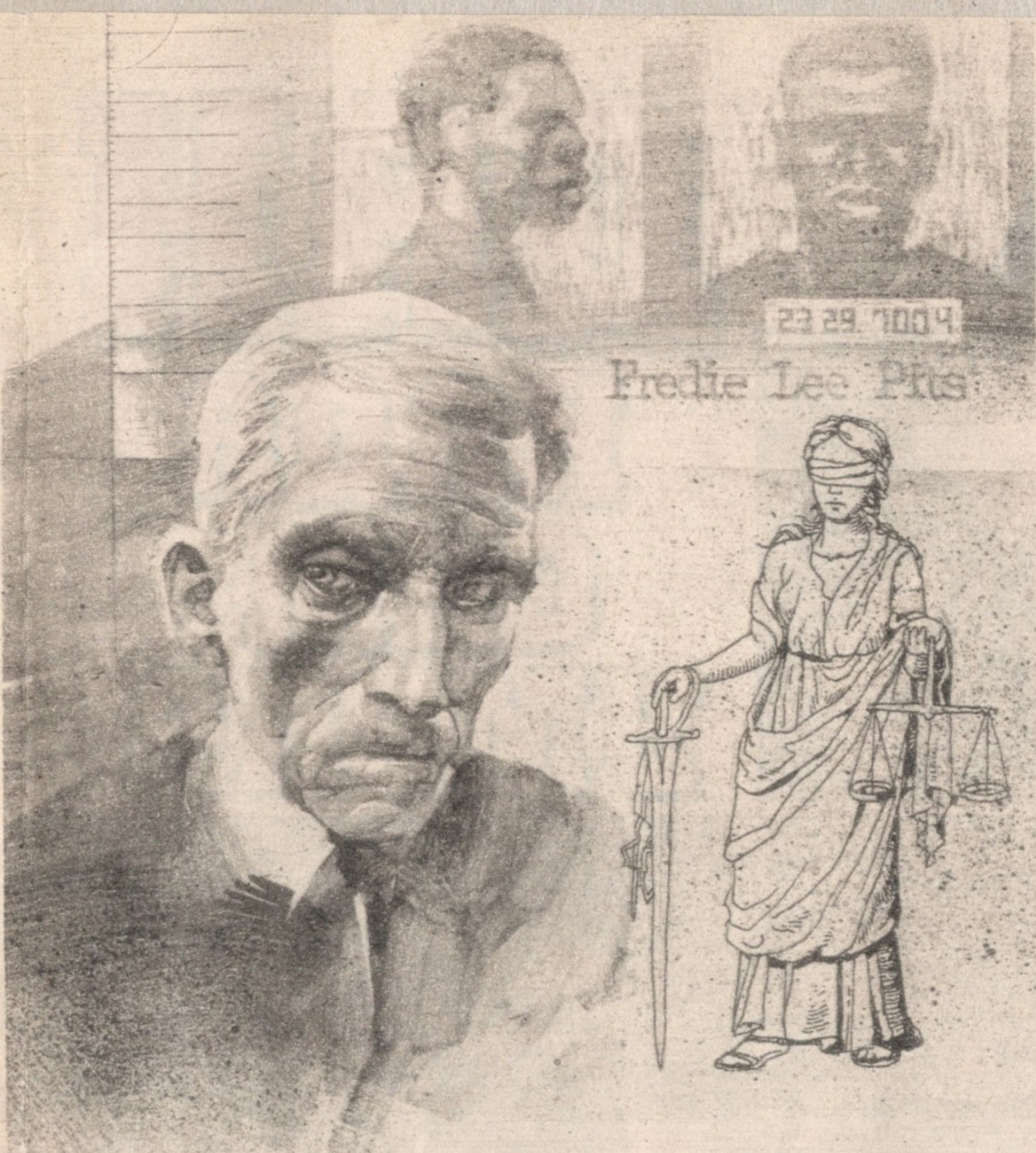
та мењала свој исказ и једном чак одустала од тврдње да је сигурна да су баш они починили недело. Према изјави Питса и Лија, њихов адвокат по службеној дужности наговорио их је да признају злочин уверавајући их да је то једини начин да избегну смртну казну.

Пошто је пресуда изречена, Питс и Ли су, преко два адвоката која су им поново службено додељена, уложили жалбу поричући своју кривицу. Три године после злочина извесни Кертис Адамс, који је познавао Крисовог оца, признао је да је због новца – бедних 130 долара – извршио двоструко убиство. Адамс је ово изјавио у затвору где је доспео због убиства пословне једне друге бензинске

пумпе. Своје признање пред судом условио је гаранцијом да неће бити осуђен на смрт. Његова понуда била је одбијена.

Године 1972. суђење Питсу и Лију било је обновљено с образложењем да је „држава Флорида пропустила да узме у обзир извесне важне чињенице“. Још за време првог суђења неки су сведоци, на пример, тврдили да је у време злочина Ли био код своје куће. Порота се на том другом суђењу састојала искључиво од белаца и она их је поново прогласила кривима.

Питс и Ли враћени су у ћелије смрти. Три месеца касније Врховни суд Сједињених Америчких Држава донео је одлуку чији је смисао био да је у дотадашњој пракси

смртна казна у већини случајева била неуставна. То је значило да Питс и Ли неће одмах на електричну столицу, али да пресуда остаје и даље на снази.

Крис је поново веома пажљиво прочитао чланак из „Њуза“. Био је збуњен и запрепашћен. Како је могуће да два невиних човека десет година чаме у ћелијама смрти због тога што су наводно убили његовог оца? Осетио је грижу савести. Ако су Питс и Ли жртве страховите судске неправде, онда је свако ко је на било који начин повезан са овим случајем – укључујући и њега самог – одговоран због учињене неправде. Те ноћи ока није склопио.

Нове чињенице

Сутрадан је Крис написао Ројбину Ескјуу, гувернеру државе Флориде: „Сматрам да се мом мртвом оцу дужно поштовање може указати само на тај начин што ће се за

његову смрт окривити права особа а сваке кривице ослободити Вилберт Ли и Фреди Ли Питс који су још и данас у ћелији смрти због злочина који нису починили.“ Копију овог писма Крис је послао Питсу и Лију.

Борбу за ослобођење и рехабилитацију невиних оптужених и осуђених Крис је наставио прекопавајући архиве разних новинских кућа и исцрпним разговорима са Џином Милером, репортером листа „Хералд“, који је и сам годинама истраживао овај случај. Пажљиво је проучио и 67 страница са изјавама Кертиса Адамса које је овај давао Ворену Холмсу за време испитивања помоћу детектора лажи. Детаље које је том приликом Холмс забележио могла је, по његовом мишљењу, да пружи само особа која је извршила злочин.

Питс и Ли одавно су се већ помирили са судбином иако су се за њихово ослобођење, после низа документованих чланака Џина Милера, упорно борили адвокати Ирвин Блок и Филип Хуберт. У невиност

осуђених веровао је и стручњак за детекторе лажи Ворен Холмс. Први трачак наде људима у ћелији смрти донело је писмо Криса Беркета, сина убијеног. Крис Беркет верује у њихову невиност!

Друго писмо гувернеру

Млади Беркет није одустајао. Знајући да о судбини невиних осуђених може да одлучи само гувернер Флориде Ројбин Ескју, ако његову одлуку о ослобођењу подупру још три члана његовог кабинета, Крис му се поново обраћа: „У Порт Сент Џоу, тог давног лета, извршена су два злочина. Један у коме је страдао мој отац и други који је починила сама држава Флорида дозволивши да расистичка порота белих осуди два невиних црна човека“.

Дванаестог септембра 1974. Питс јавља Крису да га је посетио један од гувернерових помоћника. Али, двојцу осуђеника безнадежност није напуштала: још мало па ће бити једанаест година како су у затвору, осуђени на

смрт. Ли му је, опет, писао: „Хвала вам за све што сте учинили и што чините за нас. Толико смо већ дуго затворени и искључени из друштва да не верујемо да ћемо икада почети нов живот и да ћемо моћи све ово да заборавимо.“

Крис је тада предузео нову акцију: обраћа се Бобу Тревору, водитељу најпопуларнијег ноћног радио-програма у Сан Франциску, чије су се емисије слушале у 13 америчких западних држава, Канади и Мексику. Већ после прве Треворове емисије о Питсу и Лију гувернер Флориде био је затрпан писмима.

Срце, душа и савест

Једини који Крису није пружио подршку био је његов деда.

– Чуо сам да си плаћен за ово што радиш – казао му је једном приликом.

– Деда, зар заиста мислиш да ја за новац покушавам да те људе извучем из затвора? Зар мислиш да бих ја то чинио да и најмање сумњам да су они убили мог оца?

Лице старог Беркета било је као од камена.

– Они јесу то учинили! Никад у то нисам посумњао!

Старац није попустио ни када му је Крис показао Адамсово признање.

– Адамсу су платили да то изјави. И ти си плаћен за то што чиниш! И ми, Беркетови, мислимо да ти – ако си у стању да за новац продаш своје срце, душу и савест – као породица више нисмо потребни. А ни ти нама!

Био је то последњи сусрет деде и унука.

У септембру 1975. гувернер Ескју сазвао је свој кабинет од шест чланова и одбор за помиловање.

– Постоји више него довољно доказа на основу којих сам могао да ставим под знак питања кривицу Питса и Лија. Те чињенице у ствари указују на њихову невиност. Осећање за правду захтева од мене да затражим пуну слободу за ту двојицу.

Он и још два члана кабинета одмах су потписали одлуку о помиловању и рехабилитацији. Пет дана касније на одлуку је ставио потпис и трећи члан.

Вест о помиловању Крис је чуо још истог дана, у вечерњем телевизијском дневнику. Два дана касније Питс и Ли били су пуштени из затвора. Одмах су телефонирали Крису. Били су толико узбуђени да нису могли ни да говоре и Крис је више наслутио него што је чуо неколико пута поновљену реч: хвала!

К. В.

ФИЛМ
У КОМЕ СТЕ
И ГЛУМАЦ
И ГЛЕДАЛАЦ

Главну улогу, готово у сваком IMAX филму, има ова нарочита кинонска камера. Оскаровац Жан-Жак Ано прихватио је изазов да сними играни филм у новој технологији

Мој филмски партнер: Крег Шефер у улози Хенрија Гиломота у филму „Крила храбрости“

ДАН КАДА САМ УМРЛА

Кад сам са Хенријем Гиломотом села у његов двокрилац, власништво Јужноамеричке ваздушне ПТТ компаније, осетила сам нелагодност. Јер, била сам сасвим уверена да то неће добро завршити, могла сам да му читам мисли. Хенри је добро знао да се месечно бар један авион сруши и нестане без трага „негде у Андима“. Био је то изазов. Сваки пут када би кренуо од Сантјаго де Чилеа ка Буенос Ајресу, знао је да га чека прелет преко Анда. А те 1930. године зима је била неуобичајено жестока...

Човек који је седео поред мене у „Сони“ биоскопу, у близини њујоршког Линколн центра, упорно је покушавао нешто да ми каже

Схватила сам да ми прича да је то јединствен биоскоп у свету, отворен крајем прошле године. Јединствен јер приказује филмове у 3-D (троди-

То никада нећу заборавити. Заједно са Хенријем Гиломотом газила сам дубок снег Анда избезумљена од болова и страха да нам се ближи крај...

мензионалној) техници уз помоћ технологије познате као IMAX (скраћеница од „максимум имиџ“).

Не знам зашто ме је гњавио кад сам и сама, чим сам ушла у дворану, видела да нисам у обичном биоскопу. Још на улазу, украшеном мермерним анђелчићима и златним – наравно вештачким – сфингама, било ми је јасно да улазим у модерну бајку.

У сали са 900 места била сам готово престрашена кад сам угледала платно. Високо као осмоспратница, широко 30 метара. Једва сам погледом могла да га савладам.

Човек је и даље гњавио. Вратила сам „шлем“ који сам добила уз карту (улазница, колико да знате, стаје 9 долара) и прислонила слушалице. Ти течни кристали, како ми је неко објаснио, уграђени у „шлем“, чинили су чуда. Заиста сам постала учесник филма „Крила храбрости“ режисера оскаровца Жан-Жак Аноа.

Пре него што сам се поново сместила крај pilota Хенрија Гиломота, онај досадњак успео је још да ми објасни да ту улогу игра глумац Крег Шефер.

Све је почело у најбољем реду. Авион се одлепио од писте и полетео према Буенос Ајресу. Пре него што смо Хенри и ја кренули,

На температури око -20°C требало је „освајати“ Анде

седели смо у канцеларији Антоана де Сент Егзиперија. Да, управо тог Егзиперија, аутора „Малог принца“, иначе власника ове авио-компаније.

Полако смо се приближавали Андима. И даље је све било О.К. Изненада, нешто је зашкрипало у мотору. Хенријево лице се следило. У мом стомаку грч. Ваљда се нећемо срушити.

Нажалост, управо се то догодило. Двокрилац је једно време рулао по снегу, одскакао од јаних потреса. Осетила сам како ми подрхтава сваки мишић.

Авион се најзад носом забио у један снежни нанос. По изразу Хенријевог лица, пардон Шеферовог, схвати-

ла сам да мојим мукама још није дошао крај. Оне нам тек предстоје.

Њаватор ме је цимао за рукав. Опет је желео нешто да ми објашњава. Из пристојности сам скинула „шлем“ што је, наравно, и он учинио чврсто решен да ме упуту у тајне нове филмске технологије. За почетак, разуверио ме је да је IMAX изум новијег датума. Премијеру је доживео 1969. године на Светској изложби Ехро одржаној у Торонту.

Уместо класичног 35-милиметарског филма, којим се углавном и снимају сви филмови у свету, IMAX користи 10 пута већи оквир филма. А да би се добила тродимензионална слика, неопходна је посебна камера.

Управо зато од IMAX технологије једно време се одустало. Камере су, пре свега, биле изузетно тешке, руковање њима сложено, а снимљени филмови буквално су изазивали мучнину у стомаку гледалаца. Несавршена камера, која бележи све што и наше очи, „видела“ је свет око себе са пуно дрмања, померања, нејасноћа... А и сами знате (ту ми се њаватор већ унео у лице) да имате грч у стомаку кад, рецимо, идете код очног лекара а претходно вам атропином рашире зенице.

Тек последњих неколико година камера је побољшана, али и даље је остала циновских размера. Није зато чудно што су до сада снимљена само четири таква филма. „Крила храбрости“, у трајању од 35 минута, у ствари су први IMAX играни филм.

Пре него што је „Сони“ у октобру 1994. отворио дворану за 3-D филмове и IMAX поглед на свет у коме ниси пасиван гледалац већ учесник, у свету је у тој тродимензионалној технологији могло да се „живи“ у седам дворана, махом у великим забавним парковима. И ту су у већини случајева приказивани научни филмови.

Одлучно сам вратила „шлем“ на главу дајући брбљивцу до знања да је прича завршена.

Зaista сам била сигурна да ћу умрети од хладноће. Несвесна шта радим, скупила сам се у седишту и грчевито обавила џемпер око себе. Ледени ветар просто ми је пробијао мозак, кочила сам се од хладноће.

Голгота је почела. Заједно са Хенријем Гиломом једва сам савладавала снежне наносе. Први дан некако сам преживела. Чак сам ус-

пела да нађем заклон и да мало одспавам. Али, стално сам била на „мртвој стражи“. Шта ако заспим и не пробудим се више?

Четвртог дана више нисам осећала ни да ми крв протиче жилама. Полако сам губила свест. Последњим снагама трудила сам се да окамењено тело „однесем“ бар донекле. Да ме нађу макар мртву. Јер, ако неко не открије моје (извињавам се, Хенријево) тело, госпођа Гиломот неће добити осигурање. А како ће Хенријева жена сама, без новца...

Опет мој саветник! Упозоравао ме је да је „шлем“ који смо обоје имали на глави такође савршенство технологије. Са уграђеним слушалицама које чују сваки

и најмањи шум, чак и тишину, и прате све што се изговара у филму, оне сместа „преводе“ на четири светска језика. Нудио ми је да покушам. Притиском на дугме могла сам догађаје да пратим на — немачком. Није вредело моје

објашњење да немачки не знам.

А то што се осећамо као да смо заиста у филму треба да захвалимо камери која сваку сцену снима два пута, тачно на три центиметра од човекових очију.

Још се присетио да „Сони“ компанија, у чијем је саставу и „Сони Пикчерс Ентертејнмент“ (за снимање филмова), намерава да IMAX дворану сличну њујоршкој, отвори 1996. и у Сан Франциску.

Било ми је свега доста. Упозорила сам га да ме више не прекида...

Са Хенријем Гиломом наставила сам да лутам Анди-ма, потпуно изbezумљена од хладноће, болова, панике...

Филм ћете вероватно гледати, боље да вам не причам шта је даље било.

Весна Софреновић

ЛУТАЊУ НИКАД КРАЈА

Био је сигуран само у две ствари: да се изгубио у непрегледној дивљини Британске Колумбије и да је најближа цивилизација негде на југу

С едео је на већ натрулом стаблу давно пале смреке, буљио у земљу и покушавао да мисли. Био је изгубљен у дивљини на северозападу Британске Колумбије. У календару који је носио у свом ранцу записао је дан кад му је постало јасно да је изгубио оријентацију: 5. јун 1971.

Роналд Вудкок није био забринут због себе. Волео је дивљину и веровао је да ће наћи брвнару која му је служила као стална база. Био је забринут због своје породице: 40 дана није могао да јој се јави. Његова жена и шесторо деце живели су у унајмљеној кући у Ендакоу, насељу удаљеном, ваздушном линијом више од 300 километара.

Погорелац постаје трапер

Кућа која је била својина породице Вудкок изгорела је, пет месеци пре тога, у великом пожару а није била осигурана. Роналд Вудкок био је материјално потпуно упропашћен. На железници, где је радио, плата је била мала, породица велика и њему је новац био преко потребан. Због тога је узео одсуство и као трапер кренуо на север, у дивљину: једно добро крзно доносило је 20 долара. У априлу је Вудкок малим такси авионом одлетео до језера Демдочакса договоривши се с пилотом Билом Џекинсом да по њега дође осам недеља касније.

Четрдесетогодишњи Вудкок био је снажан и храбар и ово му је, за последњих десет година, био трећи боравак у дивљини Британске Колумбије. Волео је дивљину и често је помишљао да би најрадије ту живео када би постојала нека могућност да буде заједно са својом породицом.

Лов је био успешан и за прве три седмице у његове замке ухватило се преко 50 животиња племенитог крзна. Последњег дана маја напустио је своју брвнару да би купио крзна која је раније сакрио 30 километара северније.

Имао је на себи гумене чизме, вунену кошуљу и лак, кратак капутић. У свом ранцу, тешком петнаестак килограма, носио је врећу за спавање, храну и једну секиру. Имао је и пушку и петнаест метака.

Сакривена крзна нашао је лако и на том месту провео је, чистећи их, неколико дана. А онда је закопавао половину кожица и остатак хране. Због терета — неких петнаестак килограма — одлучио је да пречицом крене до Слоумолдо Крика крај којег се налазила његова брвнара.

После шест сати хода избио је на један поток на којем је било неколико брана које су изградили даброви. Тај предео био му је потпуно непознат. Оно за шта је мислио да се догађа само другима, догодило се сад и њему: залутао је. Није имао начина да одреди да ли је Слоумолдо Крик на истоку или западу јер је у том крају, где је земља препуна минерала и руда метала, компас био од мале користи. Одлучио је, најзад, да крене поред потока, низводно, надајући се да ће га тако пут одвести до неке реке према чијем ће току моћи да одреди на којој је страни југ и Хејзелтон, град њему најближи иако удаљен бар 180 километара.

Само шака пиринча

Корачао је обалом потока повијен под теретом дабрових крзна. Обала је била густо обрасла грмљем кроз које је морао да се провлачи заједно са својим теретом. Стара, сува стабла пала једно преко другог, стварала су гомиле високе преко десет метара па је морао да их заобилази. Другог дана хода одлучио је, тешка срца, да остави своја драгоцене крзна. Те вечери скувао је себи шаку пиринча и завукао се у своју врећу за спавање понављајући у себи: издржаћу, морам да успем.

Мада је дневно ходао и по 13 часова, увек се заустављао када би осетио умор и тада би појео само два-три залогаја. Штедео је храну и муницију и пуцао је само кад је био сигуран да ће погодити дивљач. Уловио је тако једног мрмота и једног тетреба, а десетог дана лутања и једног великог лоса. Читав наредни дан про-

вео је пекући задњи черек уловљене животиње да би се поштено најео а и понео са собом десетак килограма печеног меса.

Тог поподнева, око шест сати, док је уређивао место на коме ће преноћити, угледао је огромног гризлија како се приближава трупу убијеног лоса. Ветар је дувао од гризлија према њему, па огромни медвед није одмах осетио присуство

човека. Вудкок је знао да га ипак мора убити. — Гризли је, онако усправљен, био висок три метра, а у њему је морало бити пола тоне — причао је касније. — У пролеће су ови медведи раздражљиви и увек орни за напад. Нисам могао допустити да ми се, док спавам, врзма у близини.

Први метак прошао је медведу кроз врат и кичму и паралисао га. Штедећи метке, Вудкок је чекао да рањени гризли

издахне. Најзад, кад се мрак већ згушњавао, морао је да пуца и други пут.

Четрнаестог дана Вудкок је наишао на ледену реку сувише широку и дубоку да би могао да је пређе. Скреноу је на запад, али му је вода опет препречила пут. Оборио је два стабла пазећи да падну преко дивљег потока, али је бујица оба стабла однела са собом. Сутрадан се спустио плусак праћен олујним ветром.

Од грања је подигао какав-такав заклон. Док је непогода беснела, лежао је у својој врећи за спавање размишљајући о својој породици и запрепаштењу пилота Била Џекинса кад, по договору, стигне на одређено место и њега не нађе.

Само преврнут сплав

Пилот је заиста стигао тачно по договору. Забринут што Вудкока нема, два дана је претраживао околину, затим је одлетео и поново се вратио с Вудковим братом и шураком. Тражили су четири дана и нашли само мали преврнути сплав, и то на месту где из језера истиче један поток. Закључивши да је Вудкок био на сплав у тренутку кад се овај преврнуо, прекинули су трагање: били су убеђени да се залутао трапер удавио.

Двадесет петог дана, отприлике, Вудкок је појео и последње остатке хране. Отада се хранио разним бобицама и травама које су, како је из детињства запамтио, после краве његових родитеља. Једног јутра, провлачећи се кроз грмље, изненада је приметио један натруо директ: телеграфску бандеру! Наишао је, био је сигуран, на остатке старе телеграфске линије изграђене још 1898. године и давно напуштене. Ако буде могао да је прати — један стуб ту, комад жице тамо — стићи ће до Хејзелтона.

Ходао је тако, час губећи па опет налазећи траг, више од две седмице прешавши за то време свега тридесетак километара. Одело, све у ритам, висило је на њему. Мислио је да ће пресвиснути од грчева у стомаку — бобице, лишће, трава — само је то јео.

Живо страшило

Изненада, највероватније 57. дана лутања и пробијања кроз шибље и шумарке, нашао се на чистини, на једном путу — блатњавом путу за Хејзелтон. Маглило му се пред очима, колена су га издавала. Један аутомобил је наишао и прошао. Два пецароша са запрепаштењем су у њему гледала живо страшило које је лелујало. Тек после педесет метара кола су застала, а затим пошла унатраг. Вудкок је посрнуо према колима узалуд покушавајући да нешто изговори. Напојили су га пивом које је с муком гутао и сместили га у кола. Ипак, смогао је снаге да им мимиком и покретима затражи папир и оловку да би нашкрабао куда да га одвезу.

Када су стигли у Хејзелтон и кад је Вудкова мајка отворила врата, није могла да поверује својим очима. Пред њом, наслонен на довратак, стајао је њен син за кога је веровала да је мртав: лице обрасло у брду, очи стакласте, бутине које су провириале из исцепаних панталона личиле су на беле штапиће, а од 85 килограма, колико је имао, изгубио је бар тридесет.

У болници је остао на лечењу две седмице, а још два месеца била су потребна да му се врати мало снаге. Прва три дана могао је само да шапуће.

Болесникова супруга седела је крај његове постеље не проговарајући ни речи. Када су се неки пријатељи распитивали о његовом лутању кроз дивљину, он је шепатом почео да прича да би већ после неколико речи бризнуо у грчевит плач. Морале су да прођу године док је смогао снаге да, у свим појединостима, исприча шта је све доживео.

К. В.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК 17

Илустровао Брана Јовановић

КРИТИКОВАН ПА УКРАДЕН

Можда нисте знали да у Великој Британији постоји и – Савет за чај. Подаци које је Савет недавно објавио – поражavajuћи су: безалкохолна пића и кафа не само да опасно угрожавају популарност традиционалног напитка него ни његов квалитет није као што је био. Дobar чај данас може да се добије само на 67 места иако на Острву постоји на хиљаде чајница. Да ли је то могуће? Јесте, куну се инспектори које је широм Велике Британије послао поменути Савет не би ли на лицу места утврдили ко заслужује а ко не да се учлани у новоосновано Удружење чајница.

Инспектори су се, наравно, придржавали одређених критеријума, као што су укус, температура и боја чаја, начин послуживања и рекламирања (!) па чак и стање тоалета у чајницама! И таман је мало спласнуло узбуђење изазвано налазом инспектора кад је избила афера чије се крај очекује на суду. Фирма „Тетли“, велики произвођач чаја, тужила је другог произвођача, чувени „Липтон“, да јој је претео изум – округлу кесицу за чај! Посебно место у тужби добио је навод „Тетлија“ да је конкурент најпре јавно критиковао изум а потом, без имало стида и обзира, и сам почео да пакује чај у округле врећице. Од „Липтона“ се тражи обештећење од ни мање ни више него 10 милиона долара. Шта ће рећи суд, остаје да се види.

ПТИЦЕ А НЕ ЛЕТЕ

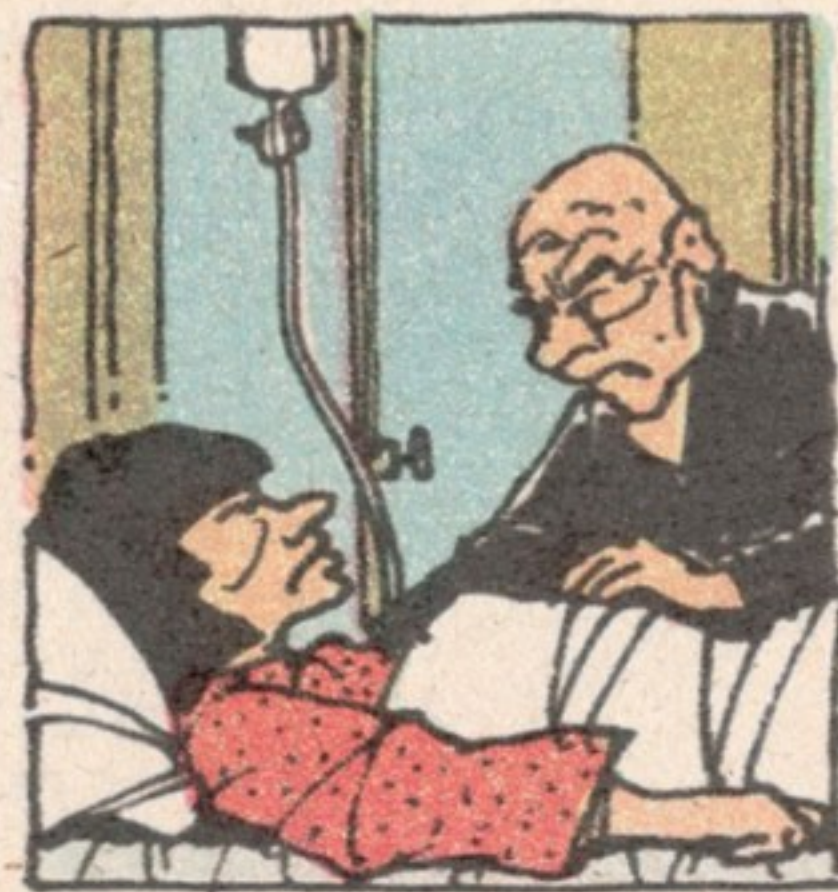
Стручњаци Зоолошког музеја у Копенхагену открили су у шумама на обронцима планине Удзунгва у Танзанији нову врсту птица. Мада наизглед личе на препелице, потпуно се разликују и могу, можда, да се сматрају само њиховим врло далеким рођацима. Званично име нове врсте је *Непердих Удзунгвентис*, станишта су јој на висини изнад 1.900 метара, живи у јатима, храни се семењем и инсектима и не уме да лети!

НЕОБИЧНА БОЛЕСТ

Пре шеснаест година једна девојка из кинеске провинције Хебеи разболела се од непознате болести и пала у кому. Узалуд су лекари покушавали да је излече: лекови нису помагали. Сасвим неочекивано, после годину и по дана девојка се пробудила, али није могла да устане. Пуних 96 месеци провела је у кревету непомицна. Чак ни храну није могла да узима, па су је у животу одржавали инфузијама.

Једног дана у њеном селу изненада се појавио неки старац, попричао са њом пола сата и нестао. Нико није знао одакле је дошао, како се зове ни куда је отишао, али је девојка после разговора са њим устала из кревета, наставила тако рећи нормалан живот (и даље се храни преко инфузија) и вратила се у школу. Природа њене болести и поремећај од кога и даље пати – немогућност да храну узима на уобичајен начин – још су потпуно непознати лекарима.

ПОМОЋ ПСИМА ОСЛАБЉЕНОГ СЛУХА

Амерички стручњак Кертис Смит направио је слушни апарат за псе који не чују добро. Да би могли да га користе, пси морају да прођу кроз кратку обуку, али и да га прихвате. Ако ваш љубимац доживљава ношење апарата као казну, упозорава Смит власнике, никада неће моћи да се навикне на њега, па, према томе, апарат неће ни моћи да му помогне. У таквим случајевима нема наде да ће се нешто променити: губитак слуха је неизбежан.

ОПАСНО ИЗЛЕЖАВАЊЕ

Ако је веровати француским стручњацима за свемирску медицину, излежавање је прилично опасна навика која лоше утиче на здравље. И зато, ако волите да лешкарите, имајте на уму следеће: не одрекујте ли се овог задовољства, отпорност вашег организма знатно ће ослабити и то на велику срећу и задовољство вируса и бактерија. Што сте ви слабији, они су јачи. То је показало и испитивање у Тулузу у којем је учествовало осам добровољаца између 25 и 35 година старости. Сви су провели у кревету шест недеља, а за то време лекари су помно пратили лучење хормона у њиховом организму, пonaшање течности, рад крвотока, ритам срца и промене у њиховом крвном притиску... Код свих испитаника за прве две недеље лежања имунитет је опао за 40 до 50 одсто! Излежавање лоше утиче на кости и мишиће, па добровољцима није било нimalo лако да се после шест недеља нерада врате уобичајеним обавезама.

ЧИСТА САБЛАЗАН

Универзитет Британске Колумбије објавио је недавно листу десет најсаблажњивијих књига које су издате прошле године. Идеја да се истакну дела која вређају нечија осећања, у којима је очигледан недостатак доброг укуса и представљају црне бисере писане речи, поникла је у универзитетској књижари пре две године и дочекана са толиким одобравањем да су је прихватили сви водећи канадски и амерички листови. Наслове књига са ове црне топ-листе не наводимо из резумљивих разлога. Црни су да црни не могу бити.

БЛИЗАНЦИ

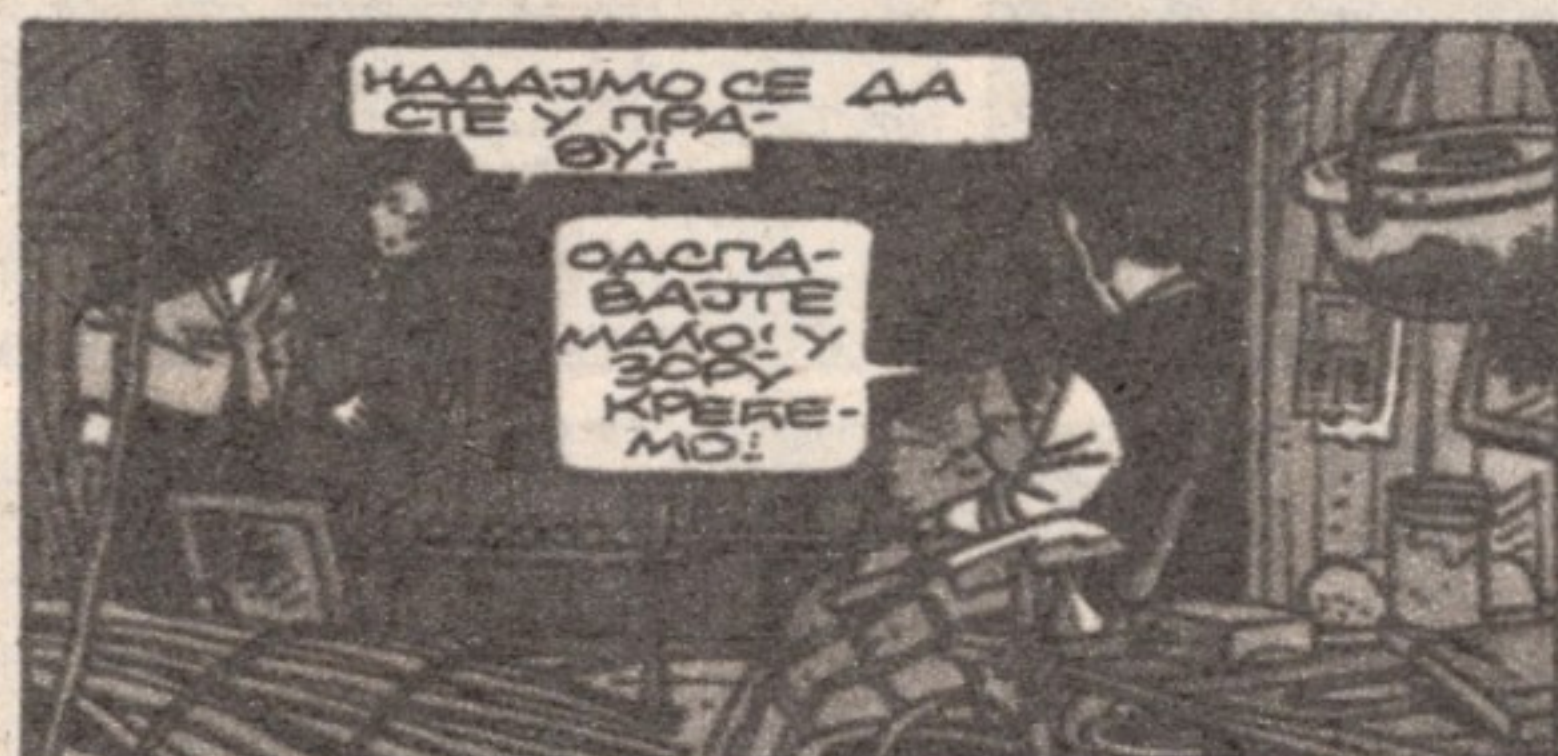
И сасвим трезан човек помислиће да то није ако се неким случајем нађе у једном од најновијих њујоршких барова – „Близанцима“: све што тамо може да се види је у дупликату, почев од власника, конобара, куvara и гардеробера до столица и столова. Прво и најважније, тако рећи свето правило запослених; на посао морају да долазе заједно и да раде у истој смени. Догоди ли се да једног од близанаца нешто спречи да се не појави на послу, и други мора да остане код куће. А да би гости могли некако да разликују који их је од близанаца послужио, обојица морају да носе браде, али један дужу. Што се конобарица тиче, оне, природно, не могу да се разликују на тај начин, али могу по дужини косе. Једноставно, зар не?

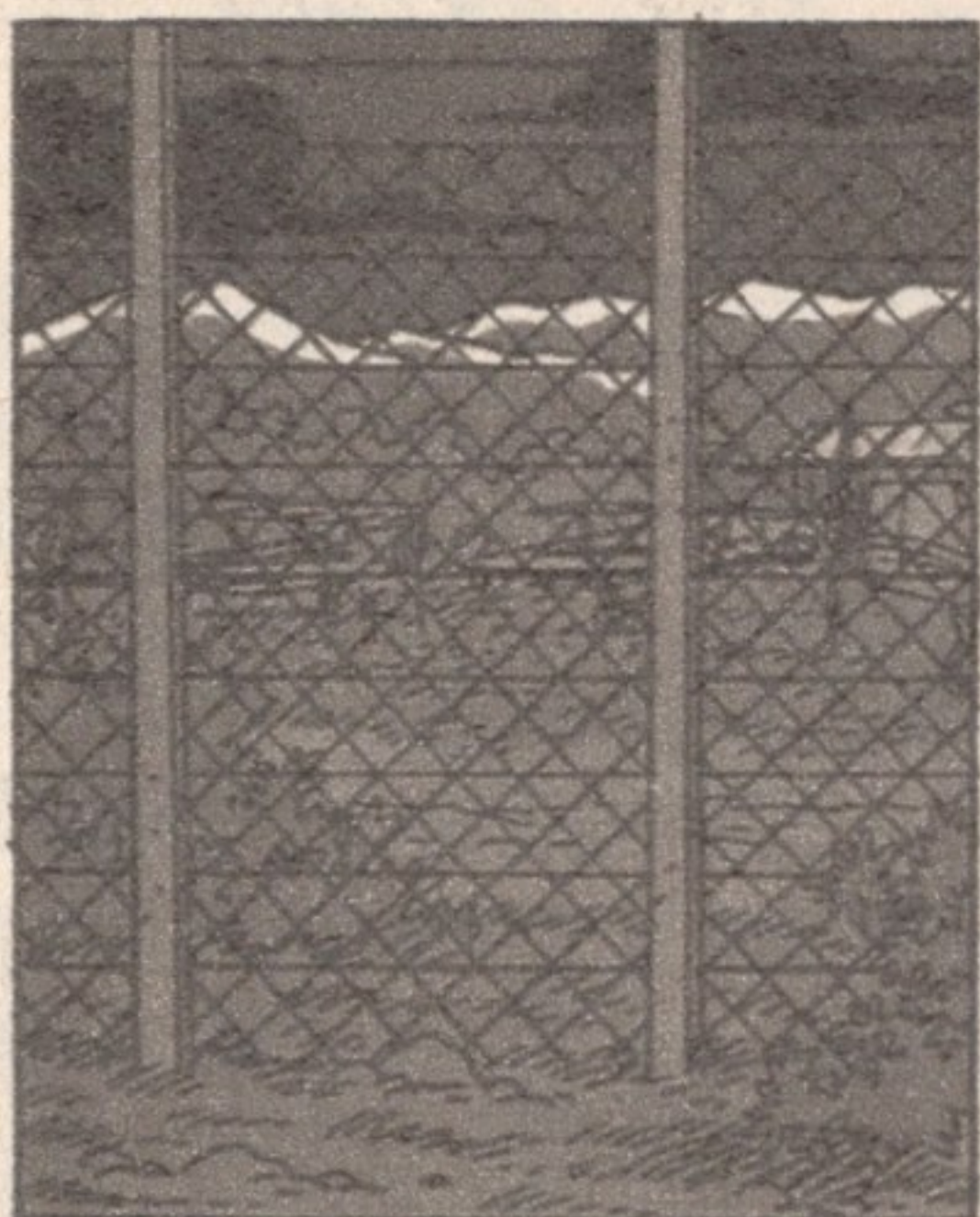

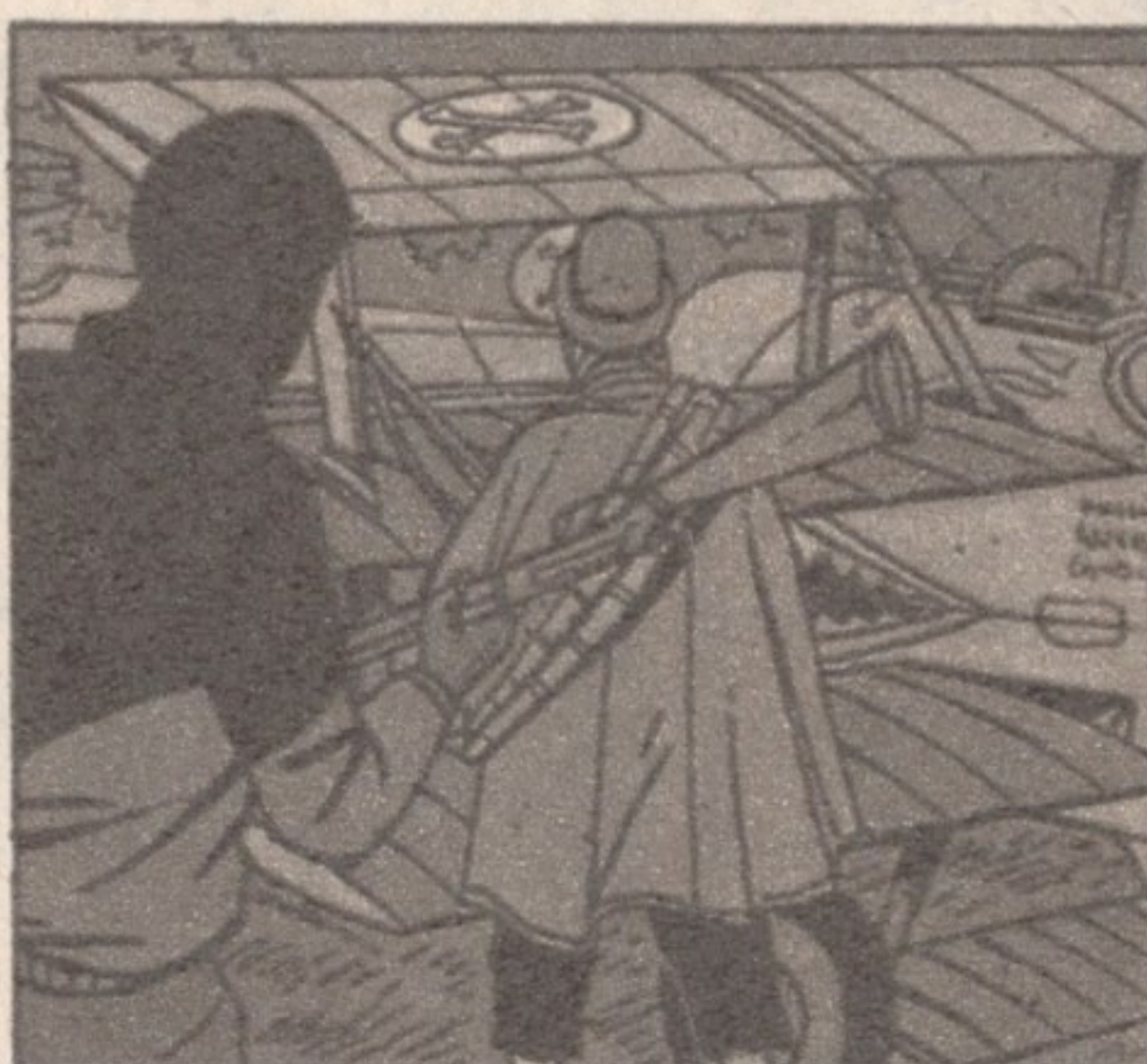
Илустровао Зоран Петковић Петко

Мондо **Баволов Теснац** III ДЕО

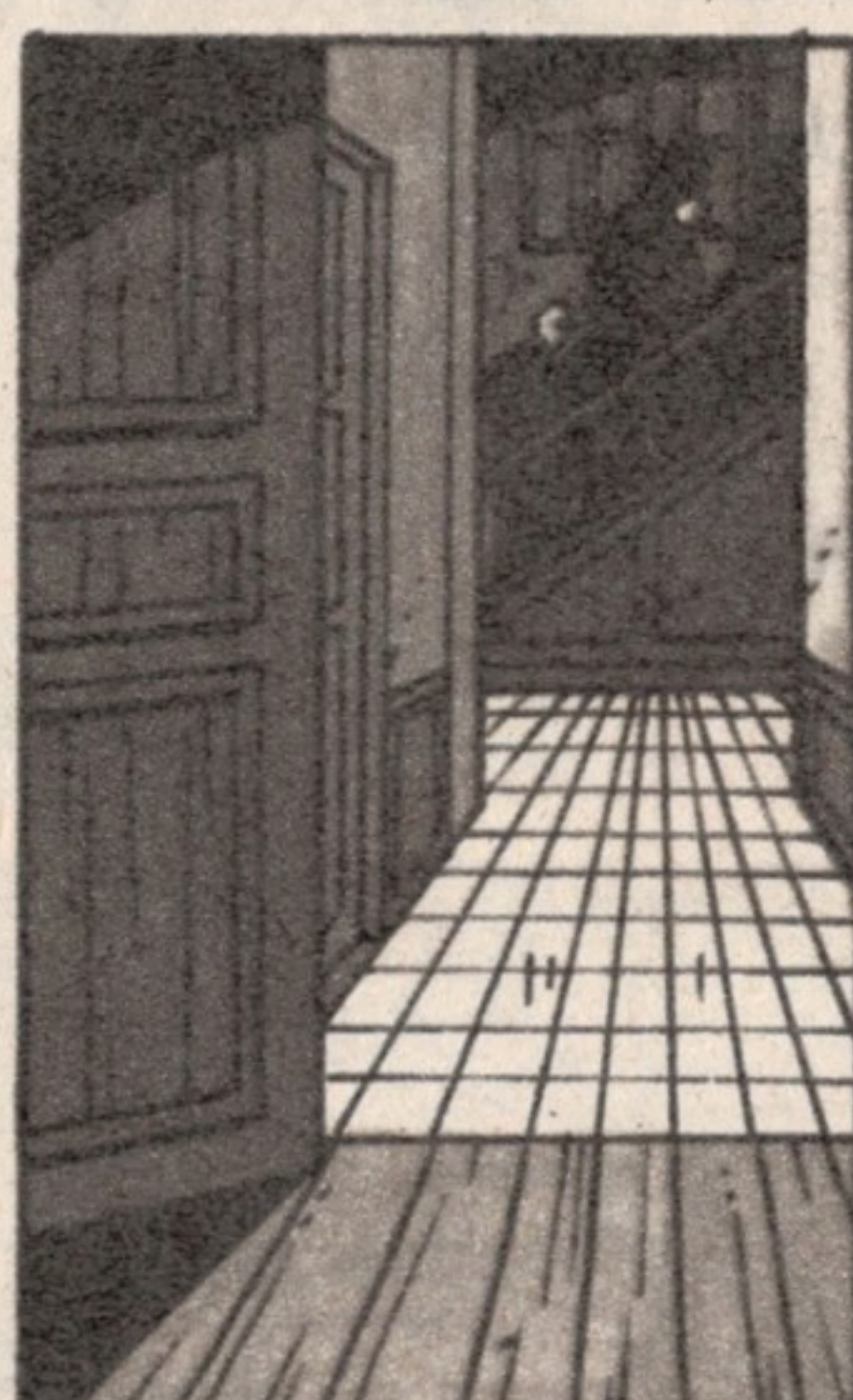
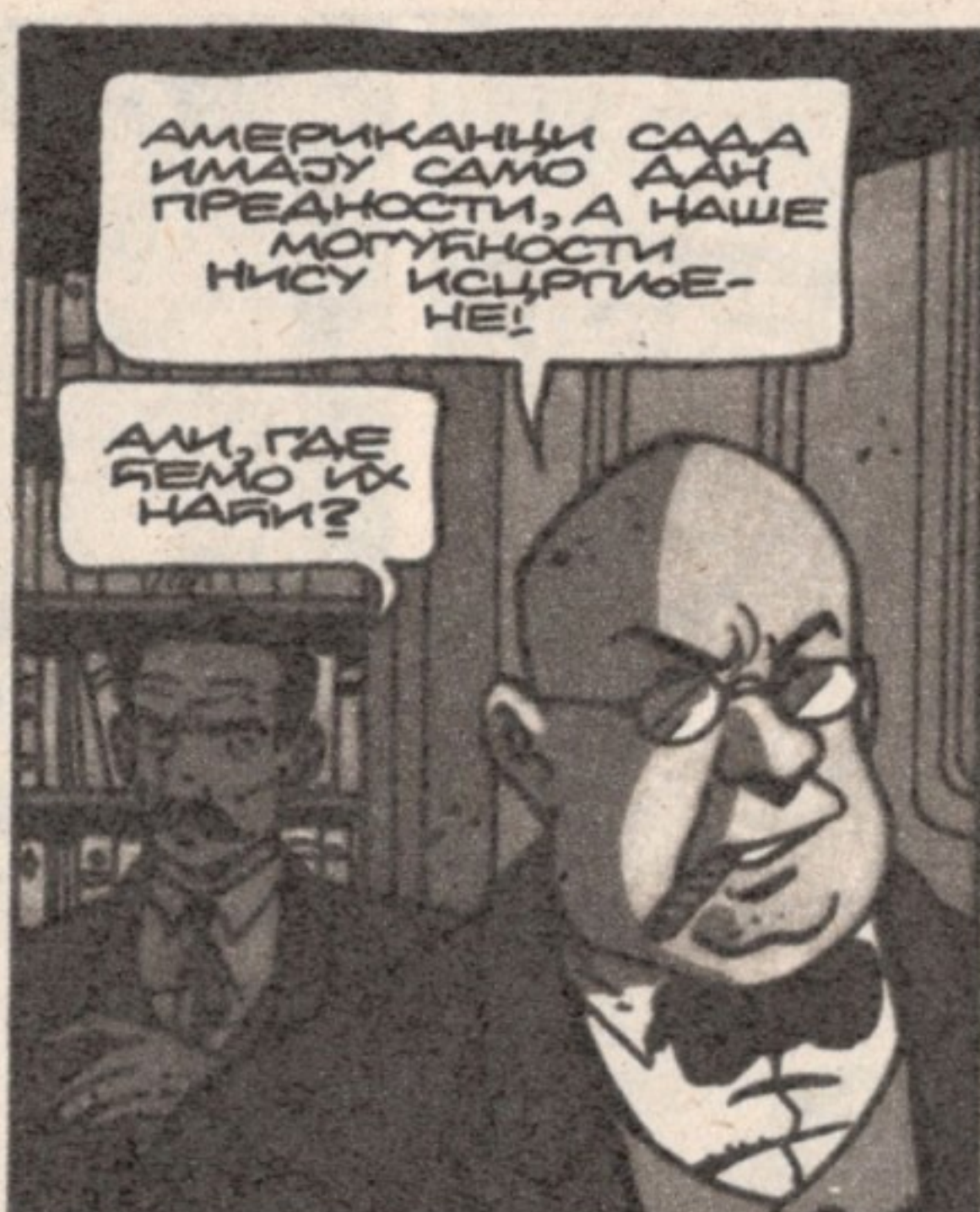
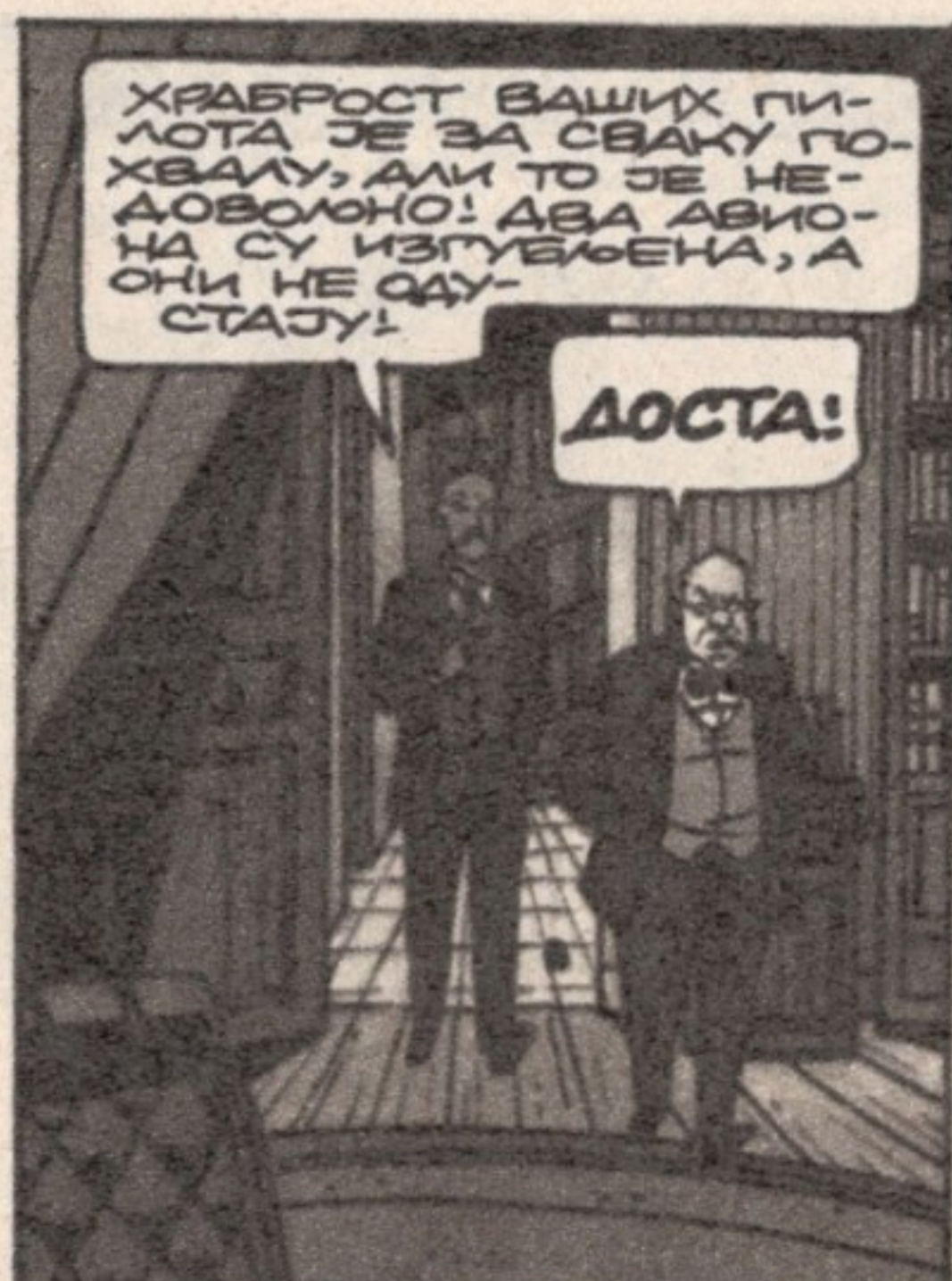
ЦРТА: ТАЈМАНС ПИШЕ: ДИ ЏОРЏО

УТА СЕ ТУ
ЗЕМБА?

АКО ЈЕ НЕКО КРИВ, ОНДА САМ ТО ЈА!

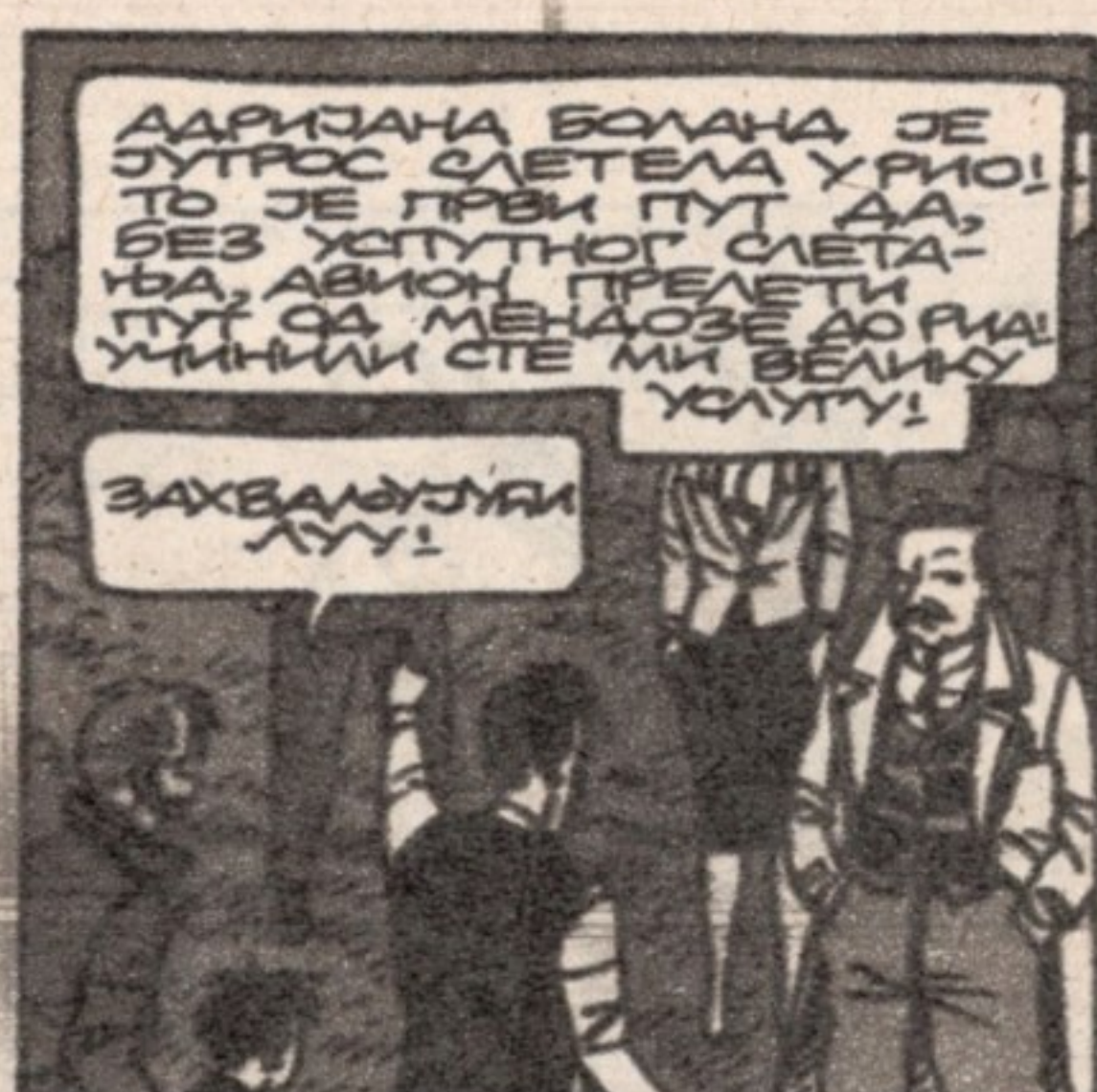
ДИКАРЕ!?

УСПЕЛИ СТЕ, ЗНАТИ?

?!

МНОГО СТЕ МИ ПОМОГАЛИ! ПОСМАТРАО САМ ВАШУ БОРБУ ИЗ СЕЛА ГУНТО!

АДРИЈАНА БОЛАНД ЈЕ ЈУТРОС СЛЕТЕЛА У РИО! ТО ЈЕ ПРВИ ПУТ ДА, БЕЗ УСПУТНОГ СЛЕТЊА, АВИОН ПРЕЛЕТИ ПУТ ОД МЕЛДОЗЕ ДО РИО! УМИНИЛИ СТЕ МИ ВЕЛИКУ УСЛУГУ!

ЗАХВАЉУЈУ СЕ!

А МИ КАО НИСМО, А?

ПОЗНАЈЕШ ЛИ ТУ АДРИЈАНУ БОЛАНД?

ОЧЕКУЈУ ВАС У ГУНТУ! ИДЕМО!

ЧЕНЕ!

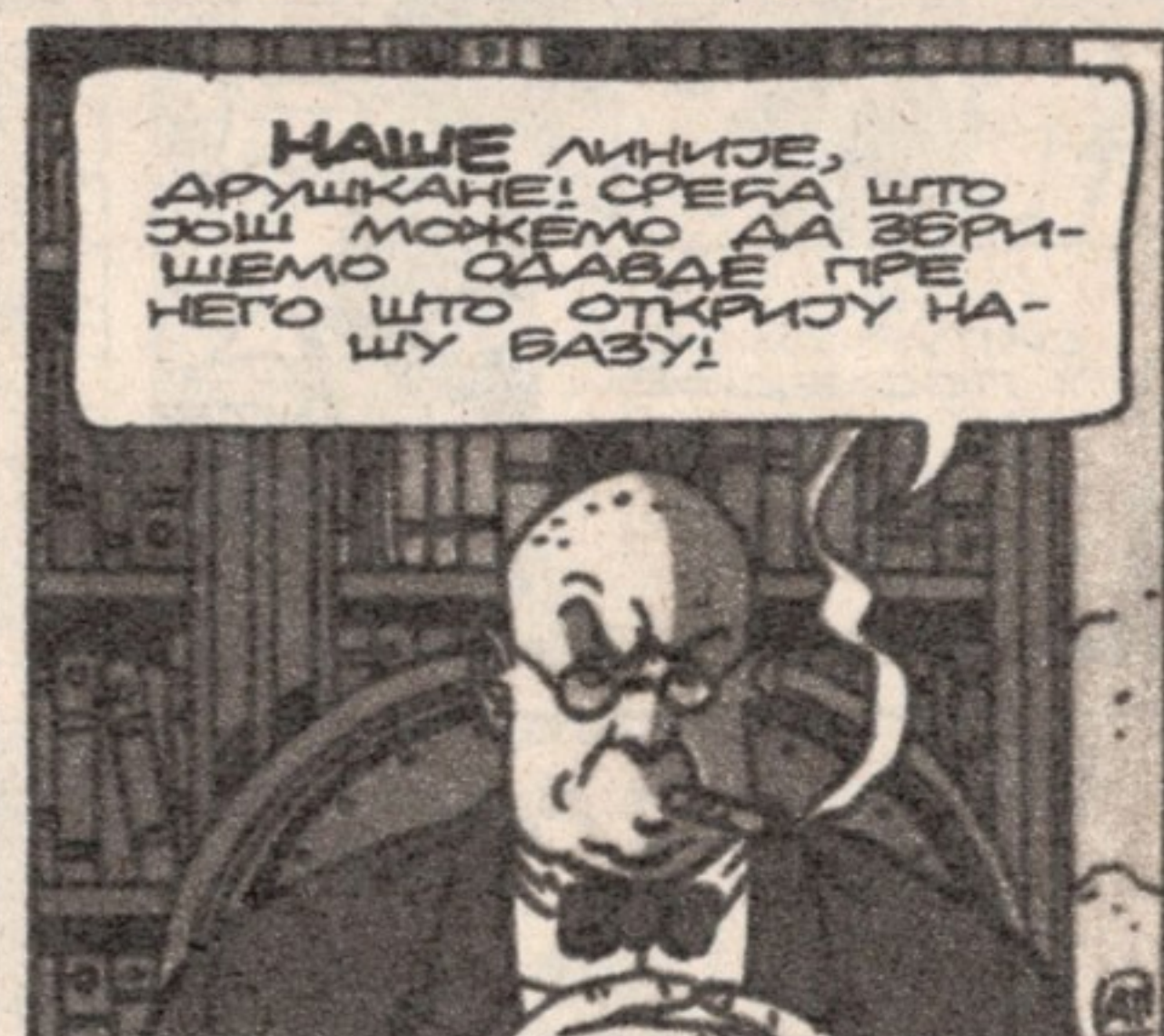

КАКО СУ УСПЕЛИ?

КАКО, ТО ЈЕ МИСТЕРИЈА... АЛИ ЗАШТО, ИМА СВОЈ ОДГОВОР!

СТВАРАЊЕ ЛИНИЈЕ ЈУГ-ЗАПАД!

НАШЕ ЛИНИЈЕ, ДРУШКАНЕ! СРЕГА ШТО ЈОШ МОЖЕМО ДА ЗБРИШЕМО ОДАВАДЕ ПРЕ НЕГО ШТО ОТКРИЈУ НАШУ БАЗУ!

ОТВОРИЋЕМО ЛИНИЈУ НЕГДЕ ДРУГДЕ! ЧУО САМ ДА НА ДАЛЕКОМ ИСТОКУ...

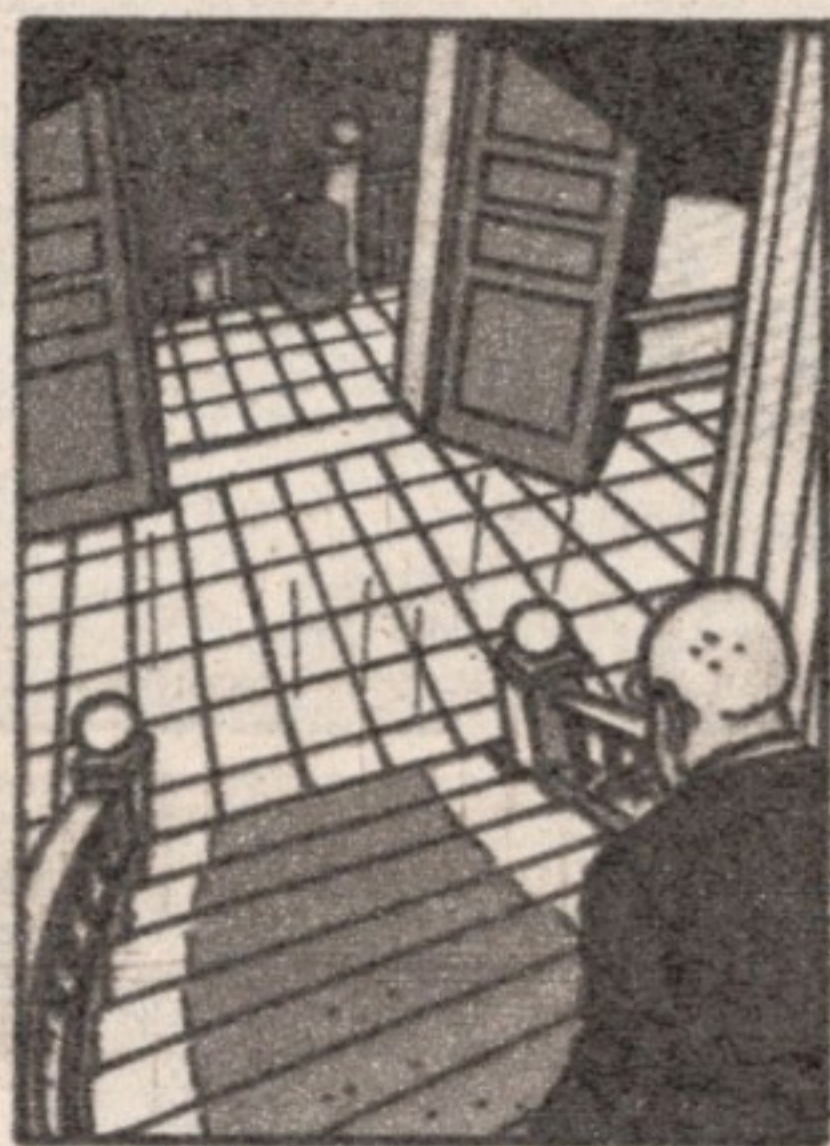
КАКО ЋЕМО ЕВАКУИСАТИ СВЕ ЉУДЕ ИЗ БАЗЕ?

ЖАЛИМ! ОНИ СУ ЖРТВЕ ВАШЕ НЕСПОСОБНОСТИ, КАЗУАРЕ!

АЛИ, НЕБЕТЕ ВАУДА...

ИЗГЛУТИО СИ СЕ!
НИСАМ ИМАО НА-
МЕРУ ДА ПУЦАМ,
АД САМ СИ
КРИВ!

ПРЕ...
УЗМИ...
ТЕ
КОМАН-
ДЕ!

ОЧИГЛЕДНО
МОЈ ЛОШ
ДАН!
ШТЕТА...
ЖЕЛЕО САМ
ДА ВИДИМ
УНИШТЕ-
ЊЕ!

КАКВО
УНИШТЕ-
ЊЕ?

ЈЕДИНИ УДАР-
ЦЕМ ПРЕТВОРИТИ
У ПЕПЕО И ФРАН-
ЦУЗЕ И АМЕРИКАН-
ЦЕ! СРЕДИТЕ ОНТО...

КО?

ПО-
ГЛАВ!
ЛУ-
КАВ
СИ ТИ!

ААХ!

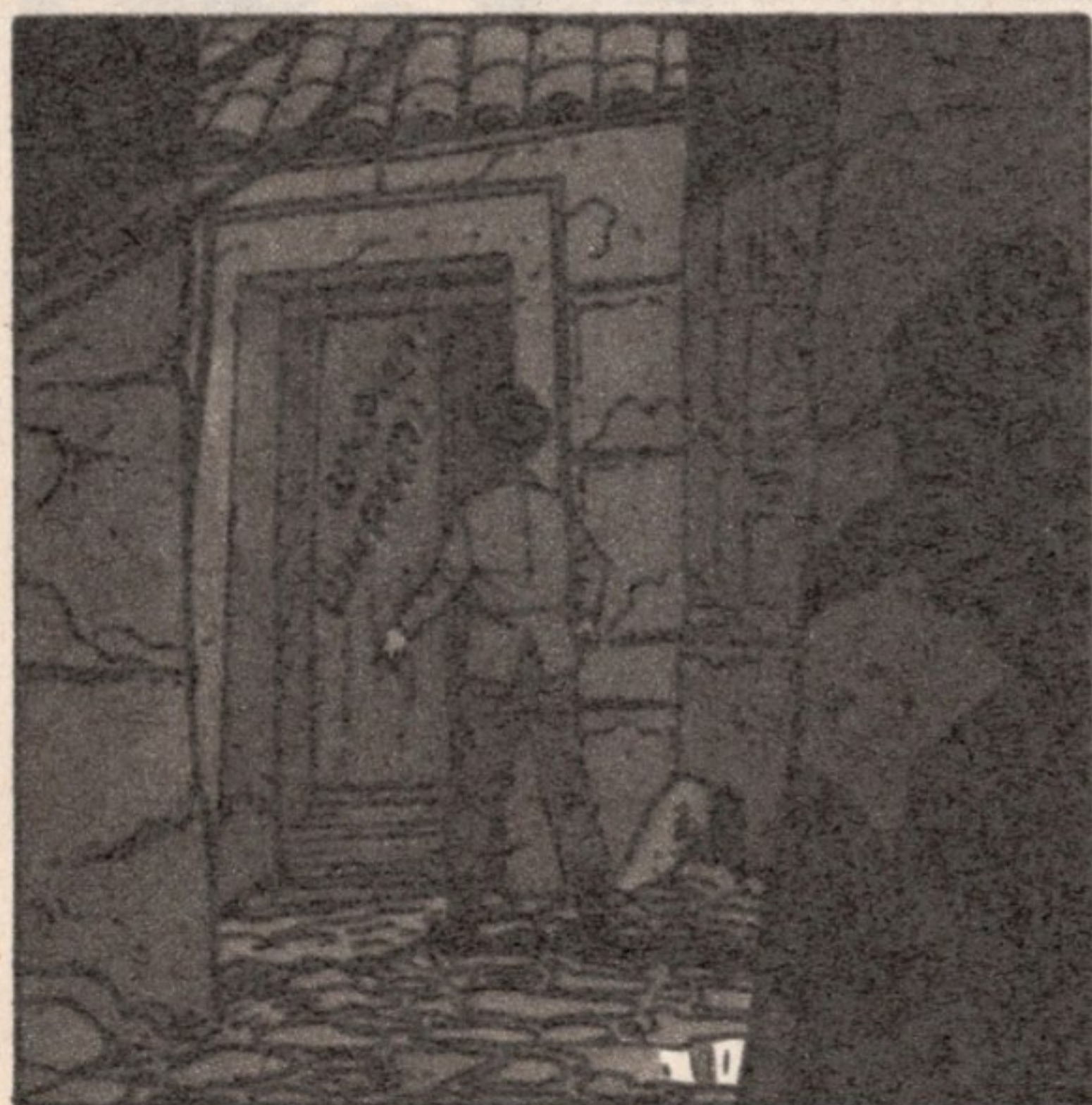
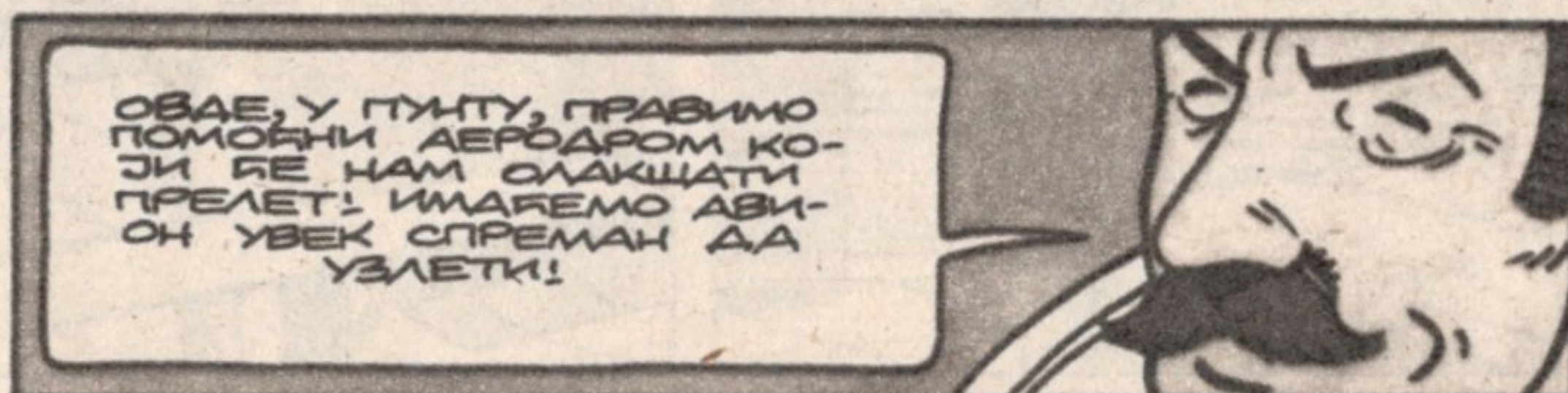

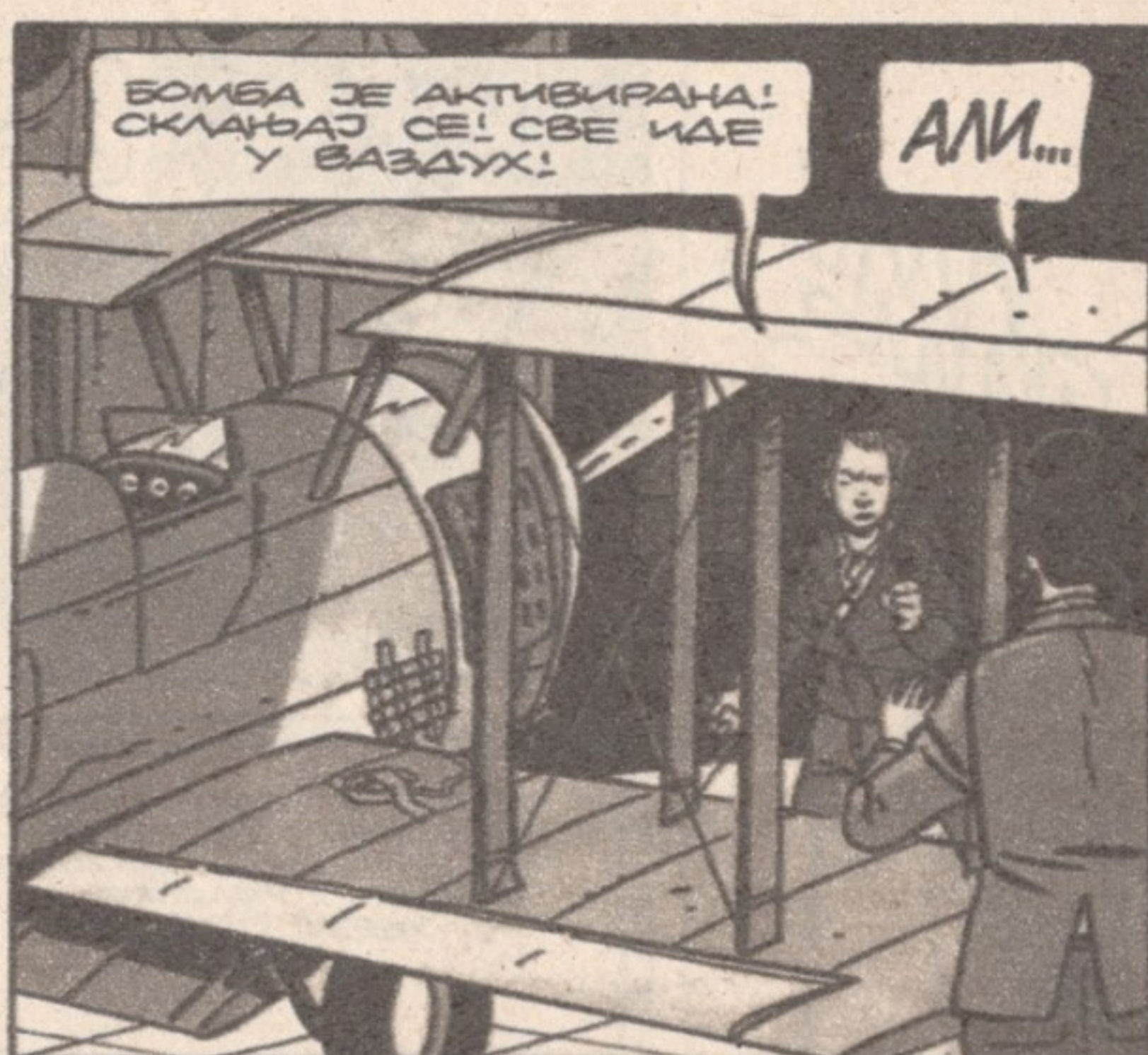
ПУНТО

ИЗГЛЕДА
ДА ЈЕ
ОВО
КРАЈ!

ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ СВИ СУ СЕ
ВРАТИЛИ У ЊУЈОРК, НА ЗАСЛУ-
ЖЕНИ ОДМОР.

КРАЈ

**ДЕН БЕРИ –
човек који је
Флашу Гордону
спасао
живот**

ДОСАДНО СВЕМИРСКО ПУДИЛО

Ден
Бери

Спајдермен, стрип на коме
је Бери зарадио приличну
своту

Флаш Гордон је имао своје успоне и падове. Достигао је врхунац 1944. године када га је његов „отац“ Алекс Рејмонд препустио сараднику Остину Бригзу који је још од априла 1940. цртао дневне наставке. Рејмонд је намеравао

да се у потпуности посвети свом новом јунаку „Тајном агенту икс-9“. Међутим, убрзо се прикључио америчкој морнарици. Из војске се вратио 1946. и одмах створио новог јунака Рипа Кирбија. На њему

је радио све до своје смрти у саобраћајној несрећи 1956.

Бригз је посао готово отаљавао. Био је, наиме, толико запослен илустровањем да приликом цртања Флаша уопште није користио оловку, већ је све одмах обликовао тушем. Није да му није ишло, али су у „Кинг Фичерсу“ (новинска кућа за цртање, штампање и продају стрипова, прим. ред.) видели да тако не може. Августа 1948. Силвано Бајк, главни уредник, човек кога су у „Кингу“ питали за све, запослио је Емануела Мекребоја. Мек је урадио фантастичан посао, али је био дозлабога спор. Њему је једна страница недељно била велики напор. Временом је његов стрип о Флашу Гордону постао некако натегнут. Нико, међутим, није знао да је Мекребој полако умирао од рака. Ликови су му изгледали изобличено: лактови су им, рецимо, били дугачки и зашиљени.

Када је 1967. године умро, на моја плећа пао је цео посао око Флаша Гордона. Силвано Бајк позвао ме је у „Кинг“ 1951. да цртам дневне наставке Флаша и у уговору нигде није стајало да морам

Флаша Гордона, плавокосог свемирског хероја, данас с успехом води кроз епизоде цртач и сценариста Ден Бери. Бавио се писањем, глумом, музиком, изучавао језике, радио као телесни чувар, лађар, професионални боксер, дрвосеча. Једног дана упознао је Џорџа Мендела, јединог човека који је на Конн Ајленду у Њујорку имао ауто. Зарадио га је као цртач стрипова. Бери је размишљао: ако овај човек зарађује много новца на стриповима, зашто то не бих чинио и ја?

Било му је само 19 година када је ушао у скромно опремљен студио у Њу Џерсију и потпуно посао цртача. Тако је почело.

Ден се родио 11. јула 1923. у Лонг Бранчу. Био је једно од осморо деце Семјуела и Сали Бери. Када је напунио осам година, преселио се са породицом у Њујорк.

Мендела је помогао Берију да започне посао цртача, али он се касније осамосталио. Радио је стрипове „Капетан Миндајт“, „Велики град“, „Бастерова банда“, „Тарзан“... Ово је његова прича...

да радим и на страницама недељног издања, то је био Мекребојев посао.

Још 1951. године када сам прихватио да радим стрип о Флашу, учинио сам то невољно. Тај лик је био у кризи. Претрпео је толико промена да више није био јасан лик, лутао је у разним правцима.

Одбио сам да га обучем у смешан костим суперјунака. Флаш је обичан момак коме је једно чудно путовање на планету Монго наметнуло улогу јунака. У ствари, наследио сам ту ствар која никад није била стрип у свемиру.

Само броје стране и новац

Минг је био врло добар, јак негативац. Нешто у мојој подвести противило се да га користим. Осим тога, на Рејмондовим задњим страницама Минг је свргнут, планета Монго ослобођена и шта је ту имао да тражи Флаш Гордон! Међутим, „Кинг“ је упорно хтео да га смести у свемир. Питао сам Бајка: „Па када се радња дешава?“ Није знао ни он нити један од директора Ворд Грин. Рекли су ми: „Ти одлучи!“ Уобичајено за „Кинг Фичерс“. Они имају у власништву стрипски лик и све што раде јесте да изброје продате стране и прикупљени новац!

Схватио сам да су ме унајмили да радим стрип који је по мом мишљењу, потпуни промашај и без разлога за даље постојање, осим што се показало, како су тврдили у Дирекцији а на моје чуђење, да је Флаш један од десет најпопуларнијих стрипских ликова. Све се сводило на златан период Флаша Гордона који је трајао само пет година и то док га је цртао Алекс Рејмонд.

На страну што је Рејмонд вратио Флаша на Земљу, али у „Кингу“ нико није знао где да га сместим – у будућност или садашњост. Ко је Флаш Гордон, одакле долази, ко су му родитељи? „Ма, само ти направи авантуристички

Стрип се најпре црта оловком. То је најважнији део посла. Затим следи коначно обликовање тушем, што обично раде помоћници

стрип!”, рекао ми је Бајк. Одмах сам знао да сам у невољи. Хтели су само свемирско лудило. Али, већ сам био потписао уговор.

Кад се боље погледа, Флаш Гордона продавало је име. Људи су се аутоматски сећали, не знајући зашто, да је то добар стрип. Иако Флаш без Минга не би имао против кога да се бори, радњу стрипа сместио сам у време изградње првих сателита.

Поучен ранијим искуствима, никада нисам створио само једног, већ много негативаца. У првим данима увео сам клинце, групу дечака који сањају да оду у свемир. Увео сам талентовану децу, што је у то време била новост у научној фантастици, поготову у стрипу. Клинци су на крају постали Флашови другари.

Зарада – два долара

На крају прве године имао сам уговор на 250 до 300 долара недељно за сценарио и све остало. Припадао ми је и проценат од продатих стрипова. Како су ми рекли, Флаш се тада продавао у најмање 100 новина. Знам да сам био присутан у „Њујорк журналу“, „Сан Франциско крониклу“, „Чикаго Американу“ и у још седамнаест листова новин-

ског магната Херста. Почео је да ми пристиже месечни обрачун. Према „Кинговим“ књигама, припадало ми је само 20 долара недељно. Једанпут су ми уручили два долара за недељу дана рада! Притиснуо их је мој адвокат. Силвано Бајк је стално кривио „момке одозго“ због погрешног обрачуна. Он је био тај момак! Не знам зашто, „Кинг фичерс“ никада није гурао мој стрип о Флашу. Доскочио сам им – вратио сам Минга!

Осећао сам страшну одбојност према Мингу и Монго причама. Не желим никога да увредим, али Флаш Гордон је за мене био најдосаднији стрип на свету. Лепо цртан, али досадан.

Иронија је била када сам позвао Фреда Киду и понудио му да преузме цртање Флаша. Већ је радио „Спајдермена“. Одговорио ми је да би се радо ратосиљао тог лика који је радио за Стена Дрејка. Вајкао се јер му је незгодно да Дрејку окрене леђа. Питао ме је да ли бих прихватио „Спајдермана“. Успут ми је рекао да за рад у оловци добија колико ја за сценарио, оловку и туширање! Пристао сам. Мислио сам: ово је начин да се коначно решим Флаша.

На крају је испало да се Кид решио свог стрипског јунака, а ја нисам могао да напустим „Кинга“. Тако сам сада имао два стрипа – Флаша и Спайдера. За разлику од „Кинга“, Стен Дрејк ме је плаћао више него добро.

Још 1957. преселио сам се у Европу. Лето сам проводио на Ривијери, а зиму у Кицбилу.

Ангажовао сам у Америци Андре ле Бланка да црта Флаша оловком. Наравно, ја сам му слао скице из Европе авионском поштом. Хтео је да ми учини услугу, али он је одавно престао да се бави стрипом, па сам после морао све да поправљам. Прискочио ми је у помоћ пријатељ Френк Ђакоја. Тако сам Андреу слао цртеж у оловци, он би понешто додао и носио Ђакоји на туширање, а затим би се Флаш авионском поштом поново враћао мени на коначно дотеривање. Затим опет у Америку, у „Кинг Фичерс“.

Уз Флаша Гордона провео сам 38 година. Мислим да сам, уз успоне и падове, успео да обуздам тај стрип.

Уосталом, научну фантастику врло је тешко продати широкој публици. Имаш чврсто језгро обожавалица научне фантастике, али то није довољно за новине да би стрип био привлачан.

Да ли ћу остати у стрипу? Једино ако будем морао. Стварно сам се истрошио.

Ден Берн

ТАП 011

ТРАЖИЛИ СТЕ

ХИТ ТАП 011

Само причај да ме волиш
 ти у ствари Бога молиш
 да улети неки тип
 који вози "мечку" или цип
 а ја као не знам
 шта би хтела да ти дам
 ти би и јаре и паре
 ја провалио сам.
 Ти мене не знаш, ако мислиш да сам ја
 која воли само фрајере са добрим копима
 ја ћу теби да кажем шта желите ви
 мислите само на оно, исти какав си ти
 Само гледај око себе
 где је следећи за тебе
 видим бацила си око
 ко ће с тобом под ћебе
 нема мозак, нема дара
 шта те орига пун је пара
 то је наша нова мода
 све се купи и све прода
 Ти немаш појма, ти си исти као сви
 теби нисам важна ја већ само твоји другови
 зато глумиш да си фаца кад си љубоморан
 ти сад изиграваш ми типа, а полудео си.
 Ма, ти си луда - ја сам луда.
 Ти си луда - ја сам луда
 а ти си много паметан.
 Ма, ви сте - све исте.
 а ви правите листе.
 Све сте исте - ни ви наивни нисте.

Све што желиш сам ја,
 све што желим си ти,
 зато веруј ми - твој додир треба ми,
 исто желим и ја, исто желиш и ти,
 зато буди ту, крај мене остани.

Текст: Милан Бојанић
 Музика, аранжмани и продукција:
 Г. Стевановић и М. Вукомановић - CITY SOUND
 Изводе: ТАП 011

Некада су се звали Тапири и певали су о тапирима из Зоолошког врта. Данас се зову ТАП 011, интернационална реп институција, имају плочу и касету у издању ПГП РТС која се зове симболично - "Нови свет", као и њихова појава на нашој техно-реп сцени. Сада их има петоро, а нове су две девојке са фантастичним гласовима. Њих две су право освежење у групи, што сте имали прилике да чујете на овогодишњем МЕСАМ-у, када су уживо певали и свима који су се тамо такмичили показали своје адуте. ТАП 011 су, у односу на бивше Тапире, порасли и уозбиљили се. То се може чути и осетити на њиховом албуму. Аутор свих текстова, који су сасвим животни, је Милан Бојанић. Аранжмане, музику и продукцију радили су Горан Стевановић и Мирко Вукомановић, познатији под именом СИТИ САУНД. Група ТАП 011 ускоро ће кренути да промовише својих десет нових песама. Промоције ће бити углавном по дискотекама, где ће покушати да, што је могуће "живље" наступају, тј. да изводе што више музике уживо. Певање је увек, па и на МЕСАМ-у ишло уживо. До сада су урадили неколико спотова, од којих се највише емитује "Бунда". Ми вам поклањамо песму "Хит" са овогодишњег МЕСАМА-а.

МОЛИМ? IGGY POP

Видите, мени не треба штампа. Ја нисам у фазону да јурим и говорим: "Да, пишите о мени, супер!!!" Тако да, ако решим да на бини певам и лупам руком о колени, то неће имати везе са вама, него са мојом публиком. Мене занима само публика. Занима ме да људима који су купили карту за мој концерт пружим оно што очекују. Ролингстонси су шездесетих пуштали публику да чека и по два сата. Данас и они излазе на време...

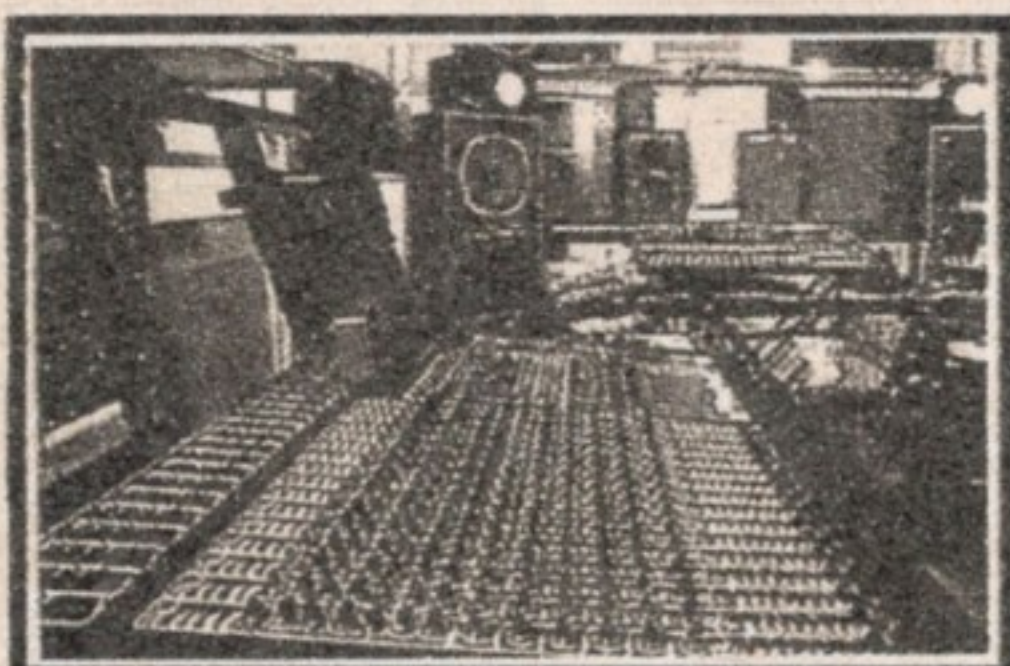
UNITED COLORS OF SKA

УЈЕДИЊЕНЕ БОЈЕ СКА ЗВУКА

"Уједињене боје ска" наслов је колекције ска песама бендова из Европе и Америке. Ска је мултимедијални жанр који је крајем седамдесетих година у Енглеској доживео свој врхунац. Двадесетак група које су на овом издању представљене нису карактеристични представници ска звука. Ово је пресек преживелог ска звука из Русије, Шпаније, Чешке, Холандије, САД... Веровали или не, на овој компилацији се налазе и београдски ДИРЕКТОРИ, са песмом "Скинхеди сканују", коју можете чути и на њиховом другом албуму који је недавно изашао.

СТУДИО КЛИНИКА

Недавно се у продавницама појавила књига аутора Владимира Рацковића под називом "Студио клиника", која у поднаслову има објашњење - југословенски водич кроз музички тонски студио. Књига је намењена оним клиницима који желе да сазнају о самом "процесу производње" у тонском студију. На сасвим необавезан начин аутор Рацковић се обраћа младим музичарима с намером да их припреми на први сусрет са студијом. Корак по корак, страну по страну, могу да сазнају основне ствари о соби "са хиљаду дугмића". Код нас, до сада, није постојала оваква књига и сви који су своја дела снимати у студију морали су од почетка до краја да проживе све оне пријатне и непријатне ствари о којима Влада Рацковић пише. То није теоретисање, већ искуство које је аутор доживео стварајући музику и радећи са младим групама. Књигу можете наћи у књижарама и продавницама плоча.

МУЗИЧКА КУЋА ПАУНОВИЋ

Epiphone

REM0

Fender

CASIO

SHOP No 1

Б. Секулића 98

ТЕЛ: 011 422 894

Размислите добро!...

Да ли Вам је потребан музички инструмент?
Желите ли да продате инструмент који не користите?
Можда хоћете да стари инструмент замените за нови уз доплату?

...

Продали смо хиљаде музичких инструмената. Наши пријатељи знају зашто смо највећа музичка кућа у земљи. Стручно особље ће Вам изабрати инструмент, проценити вредност Вашег инструмента, дати савет...

Љубав на прву ноту!

SHURE

Gibson

MUZIČKA KUĆA PAUNOVIC

БЕОГРАД

YAMAHA

Roland

Ibanez

Marshall

Pearl

HAMER

KORG

GUITAR SHOP

Светог Саве 6

ТЕЛ: 011 432 475

РЕКОХ И
(НЕ) ОСТАДОХ ЖИВ

КОЊИ СУ ВЕЧНИ

Свака је прилика згодна да се извали глупост. Што је аутор славнији, то се слађе смејемо

Копка ли вас питање кад је настао свет? Сасвим разумљива радозналост. Желећи да да одговор, надбискуп Армага утврдио је 1652. године да је свет створен 22. септембра 4004. пре Христа и то у шест сати ујутро. Само се један глас, два столећа касније, подигао да побије ову тврдњу: Џон Лајтфут, заменик ректора Универзитета Кембриџ, објаснио је 1859. да тачан датум није 22. већ 23. септембар и да није било шест него девет сати ујутро.

Од тада више није могло бити сумње колико је свет стар.

Жене ће имати бркове и браду

Свако од познатих имао је у свом животу – ма како достојанственом – прилику да извали неку велику глупост, па и мудри Аристотел за кога енциклопедије кажу да се „истицао блиставим разумом, изванредним знањем и фантазијом, особинама до тог степена несвакодневним да

су развоју људске мисли служиле као путоказ“. Ево шта је славни грчки филозоф изјавио: „На жену можемо гледати као на човека ниже врсте“. У своје време врло уважен антрополог Гистав ле Бон додао је томе 1879. свој каменчић: „Димензије женског мозга много су ближе горилиним него мушкарчевим. Сви психолози се слажу да жена представља најнижу тачку људске еволуције“.

Међутим, тешко оној која покуша да учини нешто на свом развоју! Ево шта бедници чека: „Интелектуална активност изазива код жена ћелавост, док презир према лепоти погодује расту длака на лицу. У будућности ће, дакле, жене бити ћелаве и имати дугачке бркове и браду“. Ово предвиђање појавило се у врло угледном берлинском дневном листу 12. јуна 1914. у чланку још угледнијег професора Ханса Фридендала.

Поље медицине препуно је мина на које су налетели многи. Тако је, рецимо, уродило тврдњама да је „пушење врло корисно по здравље“, а

лек талидомид, заслужан што се шездесетих година родило на хиљаде беба без руку и ногу, „врло делотворан“... А питање загађења човекове околине, око кога стручњаци толико лупају своје учене главе, успешно је 1988. савладао један нестручњак, функционер америчке цивилне заштите који је препоручио следећи лек: „Нуклеарни рат могао би да уклони неке факторе који данас изазивају еколошке невоље као што су то велики градови“.

Бум! И невоља више нема.

Кад политичари прогнозирају

Ни путеви којим корачају политичари нису ништа мање посути корама од банана. Оклизнућа има на хиљаде, па ипак, посебно вреди споменути председника Сједињених Америчких Држава (и то у два мандата), Стефана Грувера Кливленда који је 1905. изјавио: „Ниједна разумна жена не жели да добије право гласа. Улога коју мушкарац и жена имају у нашој цивили-

зацији утврђена је пре много времена и то од интелигенције која је много надмоћнија од наше“. „Хвала Богу што су у оптицају и интелигенције веће од његове“, усудио се да на то каже један амерички новинар, 50 година касније...

Али, Кливленд није био једини председник који се у нечему забунуио. Џими Картер изјавио је 1977: „Иран је захваљујући шаху острво стабилности на Средњем истоку“. Питање гледишта.

Уважени „Економист“ пишући о Фиделу Кастру у време кад је тек био дошао на власт (4. фебруара 1956) истиче како је „Кастро био оптужен да гаји симпатије према комунистима, али је та тврдња лишена основа. У стварности, Кастро је много деснији од генерала Батисте“.

Врло самоуверено, новинар Курт Рајс записао је 1942. на својој писаћој машини следећу мисао о будућем председнику Француске Републике: „Де Гол нема никакве политичке амбиције... После победе он ће стајати по страни, као војник“. И најблиставији

Илустровала Јелена Максимовић

дух енглеске књижевности тог времена Х. Џ. Велс, без имало устезања, изјавио је 1944: „Де Голов тренутак је већ прошао, пред њим се сад отвара широк и простран пут у анонимност“.

Рат и мир – примамљива тема за размишљање и изјаве. Тако је „краљ аутомобила“ Хенри Форд 1928. рекао: „Људи су постали превише интелигентни да би се догодио нови светски рат.“

У сваком случају, није он једини погрешно. Ујутру 18. јула 1815. после низа славних победа над Шпанцима, Аустријанцима, Русима, Наполеон је у Ватерлоу рекао својим официрима: „Велингтон је врло лош генерал. Енглези нису никакви војници. До ручка ће све бити срећено“. И било је: Наполеон је изгубио битку, пао са власти и био протеран на Св. Јелену...

Тај нема ни грама талента

Огист Лимијер, човек који је измислио филм, изјавио је: „У комерцијалном погледу мој изум је лишен значења“.

А Чарли Чаплин је 1916. говорио како је филм само пролазна мода. Било како било, тек неми филм се ипак пробио. А кад је добио глас, искрсле су нове сумње. „Ко, дођавола, жели да слуша глумце како говоре?“ питао је подсмешљиво Хари М. Ворнер, председник филмске компаније „Ворнер Брос“.

А како је тек тешко било препознати способности глумаца на први поглед. „Не зна да глуми, не зна да пева, а усто је још и ћелав“, била је прва оцена после аудиције Фреда Астера. „Ужасан је! Избаците га напоље!“ рекли су у сличној прилици за Клерка Гебла. „Боље би јој било да себи потражи мужа“ – изјавили су за Мерилин Монро. „Не делује као човек који би могао да се наметне“, проценио је продуцент који је одбио да Роналду Регану да улогу капетана брода...

Заиста, свако може да погрешно. Велики француски романописац Емил Зола написао је о Сезану: „Могло је можда да има дара за великог сликара, али му је недос-

тајала воља да то и постане“. А сликар Едуар Мане пожурно је 1864. да напише свом колеги Клоду Монеу: „Тај младић нема нимало дара. Саветујем да буде одбијен“. Младић се звао Огист Реноар...

Буљећи у дрвену кутију

Исто толико одлучно звучи изјава коју је неколико година касније дао Чарлс Дјуел, директор Завода за изуме у Сједињеним Државама кад је 1899. саветовао да се ова установа затвори: „Све што се могло измислити већ је измишљено.“

Набројмо још само неке од бисера: о **сијалици** („Од силне електрике више се неће чути говор“), **грамофону** („Нема никакву комерцијалну вредност“), **телефону** („Чему би то уопште могло да служи?“), **радију** („То је манија која ће брзо проћи“), **телевизији** („Неће издржати више од шест месеци, људима ће досадити да проводе вечери буљећи у ту дрвену кутију“), **рачунару** („То је справа без

икакве сврхе“), **енергији** („До 1980. биће бесплатна као ваздух који удишемо“), **аутомобилу** („Коњи су вечни, аутомобил је само тренутна мода“), **возу** („Велика брзина на точковима није могућа, путници не би могли да дишу и умрли би од гушења“) **авиону** („Узалуд је заносити се великим брзинама, он никада неће достићи воз“), **динамиту** („Његов изумитељ Нобел: „Више ће користити миру од било каквог међународног споразума“).

Сваки тренутак је погодан да се каже или напише глупост. Тако је француски краљ Луј XV, на пример, 14. јула 1789, на дан пада Бастиље (што ће донети Француску револуцију, крај феудализму, рађање новог света...), пошто је мало грицкао перо, записао у свој дневник: „Данас ништа ново“. И зевнуо од досаде јер се у последње време на двору заиста није ништа догађало...

В. М.

ДЕТЕ ЈЕ ОТАЦ ЧОВЕКА

Нерадо и неретко се сећам детињства и зато ми је тешко да одредим које су моје чајстарије успомене. То су вероватно оне од којих су остали само сићушни делови, више слике него што би могла да буде цела прича. Тако, рецимо, постоји слика једног фијакера, у њему су моји родитељи, моје сестре и ја, и ми улазимо у једну грађевину која би могла бити неки манастир. Рекли су ми касније да смо једном били у манастиру Враћевшници, испод Рудника, у близини села Љуљак одакле потиче мој отац; затим опет неко путовање, у Тополу или Оплењак, и нека слика са кружним базеном која се, вероватно, везује са Сокобањом. Онда једна сцена из моје можда друге или треће године: моја старија сестра седи на столицу и плеви траву, ја се пењем иза њених леђа и задиркујем је; она устаје, ја падам наузак, главом ударам у липу и настаје паника – из белеге коју од рођења имам на глави шикнула је крв.

много преосетљивости доживљавао осећајући да не могу равном мером да им извратим.

Мој полазак у школу такође је везан за једну непријатност. Били смо у школском дворишту; деца су се око мене играла, а нека два дечака су се потукла. Наишла је учите-

ПРИПРЕМА
И
УРЕЂУЈЕ
СВЕТЛАНА
НЕНАДОВИЋ

КАД
САМ
БИО
МАЛИ:

Драгослав са оцем Животом 1933. године у Крагујевцу

ДРАГОСЛАВ СРЕЋКОВИЋ

Затим долази период у коме се успомене мешају, али су јасније, и тада имам сигурно пет или шест година. Како сам био дете рођено у релативно имућној трговачкој породици, јединац, са три старије сестре, одрастао сам окружен пажњом која се нарочито састојала у томе да ме лепо обуку када би требало да изађем на улицу. Стидео сам се те своје лепе одеће и у њој се врло непријатно осећао, поготову што сам морао често, када би ме мати послала да нешто купим, да прођем кроз једну улицу у којој су се стално играли, како се то онда звало, мангупчићи, или сиротија деца. Када бих ја прошао у својим лакованим ципелама и белим чарапама, они би ме нечим гађали или нешто погрдно довикивали, што сам ја веома болно и са

● БИОГРАФИЈА ●

Редовни професор и шеф катедре за праисторијску археологију на Филозофском факултету у Београду; добитник Октобарске награде града Београда, Седмолуљске и Вукове награде;

најмлађи од свих дотадашњих чланова САНУ, када је 1974. изабран за дописног члана ове наше највише научне установе;

истраживач чија открића померају устаљене представе о становништву и култури европских народа;

научник светског гласа и аутор књига у којима објављује историју човечанства разумљиву сваком.

ДРАГОСЛАВ СРЕЋКОВИЋ је онај археолог коме се посрећило да, уз многа друга епохална открића, из земље која их је покривала седам миленијума, изнесе на светлост дана оне чудесне скулптуре за које зна цео свет, и које, изненада, постадоше маскоте

„Године културе 1995.“!!!

љлица, они су се разбежали, ја сам се окаменио, а она ми је једноставно пришла и ошамарила ме. Не знам зашто сам се већ тада стидео туђих лоших поступака и туђе кривице приписивао себи. Ту сцену ни-

је видео нико, али сам се ја толико због тога стидео да о томе ником, чак ни родитељима, никад нисам причао. Али, у школу више нисам хтео да идем! И, почео сам да измишљам: те како је учитељи-

ца болесна, те како је чунак испао па се пећ покварила и ми се зато вратили из школе, и све нешто тако, крајње неверљиво. Убрзо сам био раскринкан, добио сам батине и под прутом отишао у школу. Али, прави разлог бежања и измишљања нисам никад рекао. Срећом, дошла је друга учитељица и ја сам, упркос том огромном отпору из првих дана, временом постао сасвим добар ђак.

Одувек сам сматрао, а тако сматрам и данас, да детињство није нарочито срећно доба јер број непријатности које се тада догађају далеко премашује број оних пријатних догађаја. За мене су сусрети са децом која нису нimalо племенита, најчешће нimalо добра, без контроле коју ће касније као одрасле особе васпитањем можда стећи а можда и неће, а која ће учинити сусрете са људима подношљивијим, били најчешће тешки. Тако је било у односима са децом коју нисам бирао себи за друштво, а са којом сам био приморан да будем.

С друге стране, ја сам, наравно, био најсрећнији у окружењу моје велике породи-

це, старијих сестара, њихових другарица, увек пуне куће. Отац је био трговац и имао је шегрте, калфе, помоћнике. Да би могла да савлада ту велику породицу, моја мајка је морала да има кућну помоћницу. Значи, кућа је увек била пуна деце и одраслих и, наравно, у тој средини сам се осећао заштићено и знатно боље него на улици или у школи. А најпријатнији тренуци из тог периода везани су за куповину књига. Били су то прави празници када би отац после посла долазио кући носећи гомилу пакета које је пред нама децом, обично после вечере или ручка, отварао и када би се пред нашим задивљеним погледима појављивале корице књига све лепше од лепших. Сећам се издања „Плејаде“ са златним звездама у врху корица, па једног издања Вукових песама у четири књиге, од којих је, чини ми се, друга била са епском поезијом, и те песме, које ми је отац читао, оставиле су дубок утисак на мене. Сећам се затим библиотеке „Златна књига“ и неке књижице која се звала „Пут патуљка око света“, добио сам је за Материце или за Очеве, не могу да се сетим тачно која је то прилика била. Поклоне смо иначе примали ретко и само у одређене дане, а ноћи уочи, рецимо, Материца, биле су нешто најужбудљивије што из детињства памтим.

У тим раним годинама дружио сам се са Светозаром Стојановићем, сада нашим познатим филозофом, који је исто био син трговца, али је имао ту срећу да играчке и књиге дели са само једном сестром; они су имали корпе играчака и необично велики број књига. Нас је било четворо, сестре су углавном имале лутке од крпца, а ја сам све раније код њега виђао него што сам сам добијао. Тако сам вероватно код њега видео књигу о патуљку по имену Мурзилка који је имао цилиндар и лорњон и који ме је потпуно очарао. Затим се појављују две књиге које су на мене оставиле незабораван утисак: „Ловци на китове“ и „Кроз дивљину и белу пустињу“. Због њих сам до данашњег дана сачувао огромну љубав према северу. Као дете, нисам знао тачно да одредим ни где је Гренланд, ни Шведска, ни Норвешка, ни Канада, ни Аљаска, али све те северне земље живе у мени и данас као нека велика, неисказана чежња. По свом интересовању и менталитету више сам окренут Медитерану, али, чудновато, сва моја носталгија усмерена је према северу.

Да би ствар била још чуднија, до данас нисам посетио ни једну од тих земаља, али и сада више волим да слушам музику Сибелијуса или Грига, него Вердија или Брамса. Кроз њихову музику као да осећам све те глечере, леднике и белу пустињу које никад нисам видео.

Такође сам био опседнут филмом, али ми је мајка дозвољавала да у биоскоп идем само ако би ме тамо сестре одвеле. Оне су, међутим, смишљале разне тактике како би избегле досадног клинца који их је гњабио, и најчешће у томе успевао, а онда са неким, рекао бих, злурадошћу причале би ми садржаје тих филмова. Рецимо, како то изгледа када у филму „Марија Антоанета“, у коме су игали Тајрон Пауер и Норма Ширер, краљицу воде на губилиште! То је мене тако страшно узбуђивало да сам просто успевао да такве сцене видим у машти до танчина. Тек недавно, у нашој Кинотеци, већ као човек од шездесетак година, видео сам тај филм и схватио да све оно што сам замислио, што сам слутио и за чим сам чезнуо, има данас већу привлачност од онога што сам заиста видео. Тако сам се

уверио да је најлепши део људског живота баш у жељи да се нешто оствари јер су често, када сам их видео, те представе и ти филмови били далеко мање узбудљиви него моја чежња да до њих дођем.

Добро сам упамтио да је у то време у Крагујевцу често гостовало неко путујуће позориште. Сећам се одломака из комада, рецимо, „Растанак на мосту“, „Бида“... Сећам се да се сестрама веома допадала Олга Спиридоновић која је тада наступала као девојчица. Студ вероватно нека опседнутост, која већ спада у сам крај детињства, да сам направим и организујем позориште. И заиста сам у томе успео са једном групом мојих школских другова. Веома брзо сам постао и главни глумац и режисер и све се одигравало онако како сам ја желео, наравно, у вешерници или у подруму, са импровизованим завесама, одећом украденом од родитеља и сестара и са свим пријатним и непријатним стварима које такву врсту подухвата прате.

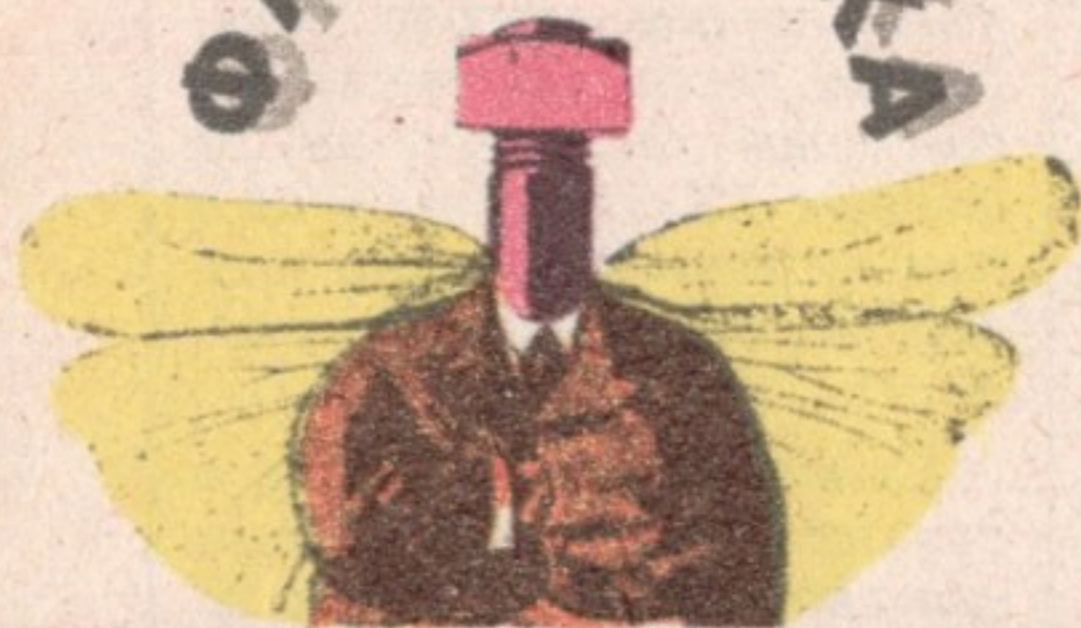
У школи сам изигравао (ус-

помене на бежање из школе су сасвим избледеле и ја сам сада одличан ђак) неку врсту учитеља који поучава своје мање вредне другове. Ускоро сам постао популаран јер сам увек био спреман да шапнем, да помогнем, и тако сам, на неки начин, већ тада био оно што сам данас – професор.

Данас, кад размишљам о старости, видим да пут којим идем последњих година, када сам ушао већ у седму деценију живота, потврђује Гетеову мисао да „старост остварује оно што сања младост“. У младости сам сањао о филму, о позоришту, о књижевности, а данас, поред археологије коју предајем студентима, дакле као професор, ја се, као директор Галерије САНУ, бавим и неком врстом режије и користим све оно што сам одувек волео: камере, рефлекторе, разне церемоније које сам режирам. Обистинило се све оно што сам сањао као дечак. Наравно, сада су прошле невоље детињства, појављују се нове које носи зрело доба, али ја и даље мислим да су невоље зрелог доба много мање него невоље раног детињства.

ФАНТАСТИКА

Уређује
др Зоран Живковић

ДУШАН ПРЕЛЕВИЋ

Хенри је напрезао очи пробијајући погледом густе слапове кише који су се сливали на шофершајбну. Тога јутра временски извештаји нису наговештавали олују. Хенри је дуго обећавао породици заслужени одмор на Флориди, али није рачунао да ће им путовање до Ки Бискејна почети непредвидљивим променама природе. Деби је крај њега запала у полусан, док је његов трогодишњи син Робин безбрижно спавао лица покривеног бејзбол капом омиљеног тима. Њихов љубимац, вучјак Ерни, лежао је склупчан поред Робина. Животиња је инстинктивно осећала опасност начуљивши уши. Али, није се оглашавао. Поштовао је напетост ситуације и Хенријеве напоре да аутомобил одржи на кривудавом путу.

До одредишта је остало још петнаестак километара и Хенри се полако опуштао знајући да после моста који је био испред њих излазе на аутопут на коме ће бити неупоредиво лакше контролисати волан. Аутопут је водио поред саме обале и у обичним околностима возња би била право задовољство.

Када је изашао на мост преко малог залива, Хенри примети удаљене фарове који су му долазили у сусрет. Чинило се да су далеко, те је, ношен жељом да што пре остави за собом тај критични део пута, додао гас. Аутобус се створио ниоткуда! Хенрију се учинило да може да му прочита регистарски број!? Грдосија је била ту, испред хаубе Хенријевог аутомобила устремљена попут афричког слона спремног на напад! Сирена је пробила олују и Хенри, последњим свесним напором, окрену волан удесно! Затим је настала тама.

МОРСКИ ДЕЧАК

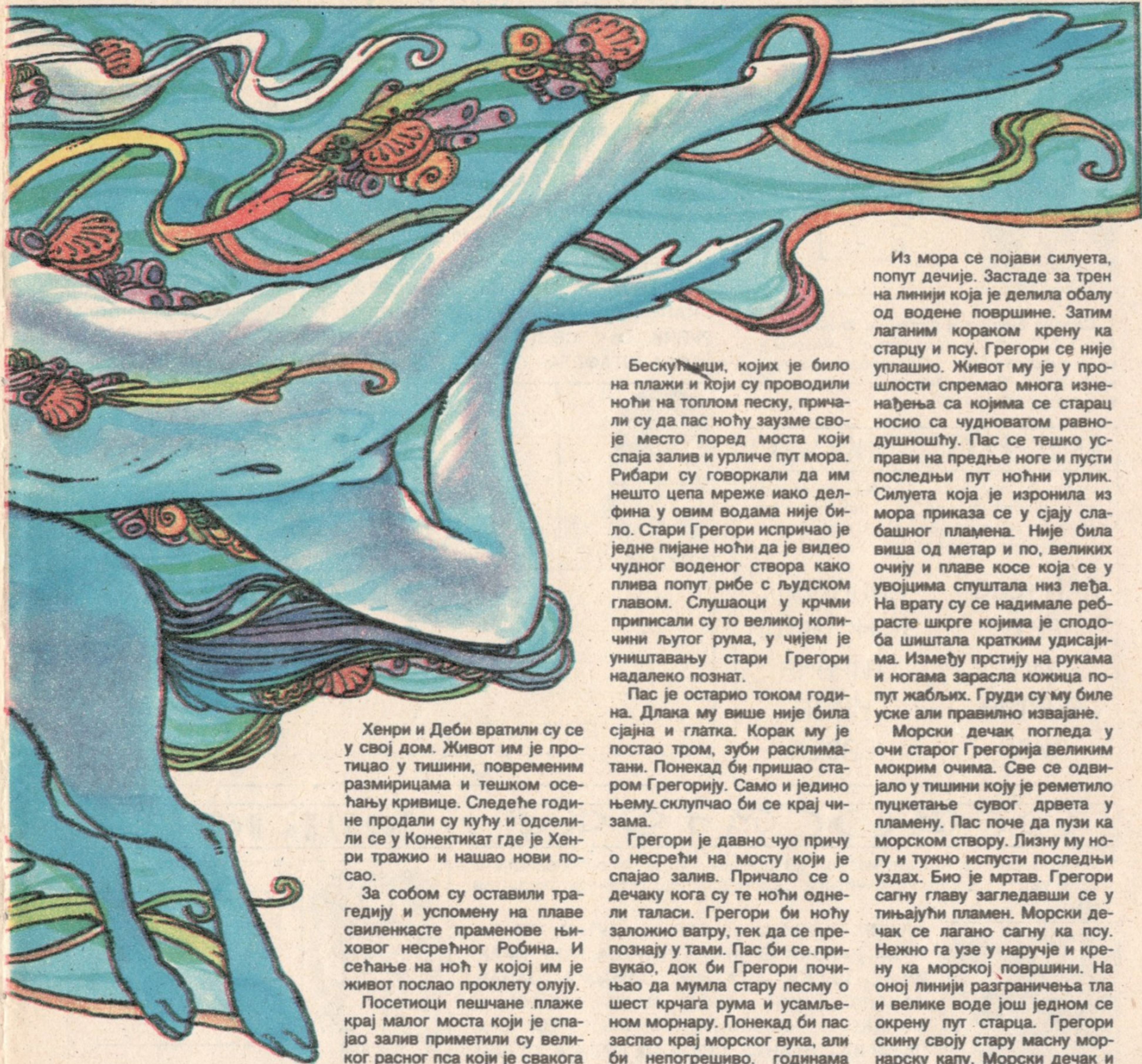
Људи су на мосту викали у метежу насталом из немоћи да се било шта учини за путнике аутомобила који је још могао да се види како тоне доле на узбурканим таласима. Убрзо је наишао велики шлепер МЕК, за њим неколико полицијских аутомобила. Неко је довикнуо да покушају са чекрком на кљуно шлепера, али требало је наћи добровољца који би се спустио до побеснеле површине воде. Позорник Меклири привеза конопац око паса и, ухвативши челичну сајлу, даде знак да га спусте наниже. Изненада се зачуо лавез из модри не ноћи.

Трајало је дуго, бар се посматрачима на мосту тако чинило, док Меклири није дао сигнал великом лампом. Моћна машинерија МЕК-а почела је да бруји, бори се са тежином и ускоро се Хенријев аутомобил појавио изнад површине. Вода је већ продрила до половине кола, један прозор је био отворен, али путници су били унутра. Тако се у први мах мислило. У међувремену је из оближњег градића стигла дизалица, и спасавање је попримило рутински ток.

Хенри је лежао у полицијском аутомобилу увијен у ћебе, крај њега је била Деби. Убрзо се Хенри придружио Деби у несвести. Позорник Меклири појавио се на мосту држећи у рукама рундавог пса који није пуштао глас. Убрзо су одвезали Меклирија и мостом се разлегао плесак хероју. Меклири је затражио цигарету. Нико није обраћао пажњу на мокрог пса који је лагано одшетао до ивице моста до места на коме је аутомобил пробио заштитну ограду. Пас је подигао уши, омирисао узбуркани ваздух, затим отегнуто урликнуо. Завијање није било тужно, не би се могло рећи да је лавезом проклињао олују. Пре је звучало попут поруке небу које се, гле чуда, изненада утишало, почело да повлачи кишни метеж у сопствену утробу!

Ерни је остао у мирном положају све док до њега није дошао позорник Меклири. Затим је послушно кренуо за позорником повијеног репа и ушао у његова кола. Убрзо се гужва на мосту рашчистила, Хенри и Деби превезени су у болницу где им је све изгледало нестварно бело. Деби је пустила горке сузе када су јој саопштили да дечака, и поред свих напора, нису нашли. Лекар је говорио о таласима, олуји, отвореном прозору... али Деби више није слушала јалова објашњења. Замишљала је Робинovu свиленкасту косу како лебди ношена подводним струјама. Очи су му, у њеном сећању, биле отворене... затим је осетила оштар увод у руку и утонула у дубоки сан.

Позорник Меклири одвео је Ернија својој кући. Власници сада нису били у прилици да се старају о псу и позорнику се учинило право да лепу и племениту животињу неко време задржи код себе. Пас је био тих и послушан. Тек понекад би начуљо уши као да ослушкује далеки зов природе. Првих дана одбијао је све осим воде, али после неколико недеља полако је почео да се прилагођава. Тада га је Меклири одвезао са узице која га је спутавала да побегне. Једнога јутра пас је нестао. Ваљда је то судбина усамљеника, помислио је Меклири и убрзо заборавио на пса.

Хенри и Деби вратили су се у свој дом. Живот им је процицао у тишини, повременим размирицама и тешком осећању кривице. Следеће године продали су кућу и одселили се у Конектикат где је Хенри тражио и нашао нови посао.

За собом су оставили трагедију и успомену на плаве свиленасте праменове њиховог несрећног Робина. И сећање на ноћ у којој им је живот послао проклету олују.

Посетиоци пешчане плаже крај малог моста који је спајао залив приметили су великог расног пса који је свакога јутра, чинило се, био први раноранилац или никада није ни одлазио, шпартајући плажом достојанствено одбијајући слаткоречиве позиве деце, не осврћући се на гунђање старијих. Деловао је самостално, сигурног хода, питоме нарави. Временом су се навикли на животињу. Чак су га и шинтери, те фурије за небригунте, остављали на миру. Плажу су прихватили као његов посед!

Пролазиле су године. Некадашњи дечаци са плаже који су безуспешно покушавали да се приближе псу без имена постали су момци са својим даскама за сурф. У пролазу би поздрављали Ернија једноставно са: „Хај, пас!“ и одлазили пут таласа.

Бескућници, којих је било на плажи и који су проводили ноћи на топлем песку, причали су да пас ноћу заузме своје место поред моста који спаја залив и урличе пут мора. Рибари су говоркали да им нешто цепа мреже иако дelfина у овим водама није било. Стари Грегори испричао је једне пијане ноћи да је видео чудног воденог створа како плива попут рибе с људском главом. Слушаоци у крчми приписали су то великој количини љутог рума, у чијем је уништавању стари Грегори надалеко познат.

Пас је остарио током године. Длака му више није била сјајна и глатка. Корак му је постао тром, зуби расклиматани. Понекад би пришао старом Грегорију. Само и једино њему склупчао би се крај чизама.

Грегори је давно чуо причу о несрећи на мосту који је спајао залив. Причало се о дечаку кога су те ноћи однели таласи. Грегори би ноћу заложиио ватру, тек да се препознају у тами. Пас би се привукао, док би Грегори почињао да мумла стару песму о шест крчага рума и усамљеном морнару. Понекад би пас заспао крај морског вука, али би непогрешиво, годинама тачно у поноћ, одлазио до моста који спаја залив и испуштао свој чудени урлик. Стари Грегори никада га није пратио, чак ни кришом. Сматрао је да пас има свој разлог за тај ноћни ритуал. И то је поштовао.

Али, ближио се крај усамљеничком животу. Пас је постао толико слаб да је све теже, вукући ноге, одлазио на свој рт урлика. Све чешће је лежао поред старог Грегорија испуштајући слабе уздахе. Грегори је знао да се смрт приближава животињи. Пас је немоћан остао крај старца. Стари морски вук први пут га је помиловао по олињалом крзну. Одједном, пас начуљи окрзане уши и поглед му поприми стари сјај!

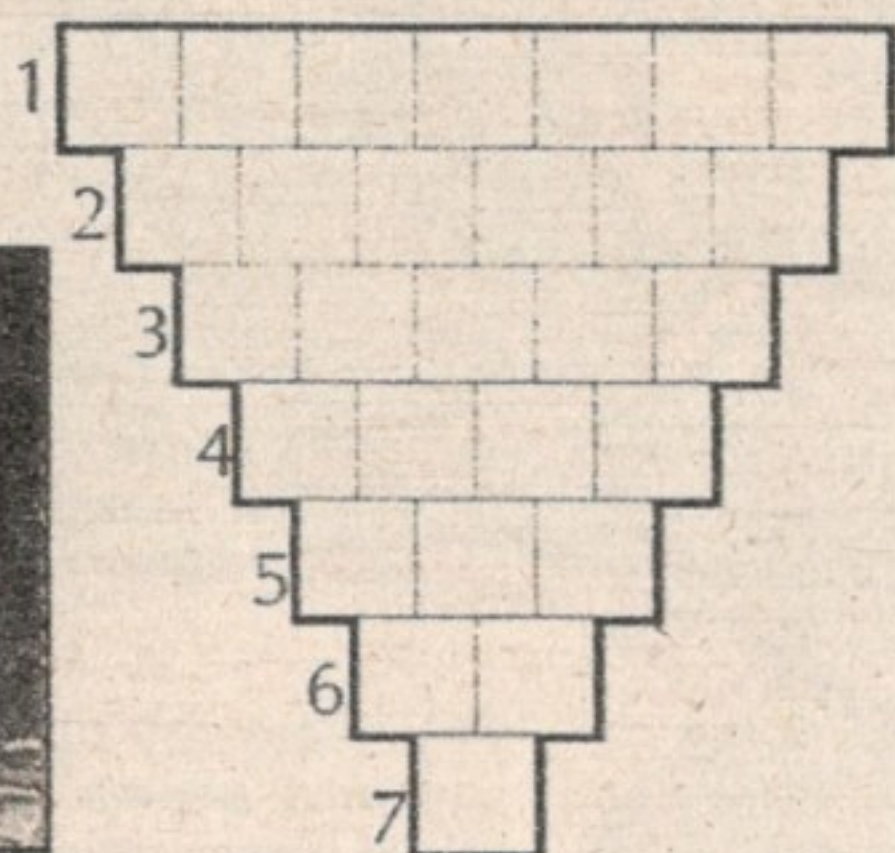
Из мора се појавио силуета, попут дечије. Застаде за трен на линији која је делила обалу од водене површине. Затим лаганим кораком крену ка старцу и псу. Грегори се није уплашио. Живот му је у прошлости спремао многа изненађења са којима се старац носио са чудноватом равнодушношћу. Пас се тешко усправи на предње ноге и пусти последњи пут ноћни урлик. Силуета која је изронила из мора приказа се у сјају слабашног пламена. Није била виша од метар и по, великих очију и плаве косе која се у увојцима спуштала низ леђа. На врату су се надимале ребрасте шкрге којима је сподоба шиштала кратким удисајима. Између прстију на рукама и ногама зарасла кожа попут жабљих. Груди су му биле уске али правилно извајане.

Морски дечак погледа у очи старог Грегорија великим мокрым очима. Све се одвијало у тишини коју је реметило пуцкетање сувог дрвета у пламену. Пас поче да пузи ка морском створу. Лизну му ногу и тужно испусти последњи уздах. Био је мртав. Грегори сагну главу загледавши се у тињајући пламен. Морски дечак се лагано сагну ка псу. Нежно га узе у наручје и крену ка морској површини. На оној линији разграничења тла и велике воде још једном се окрену пут старца. Грегори скину своју стару масну морнарску капу. Морски дечак и пас заронише у модре таласе.

Доцније су бескућници са обале причали да понекад поред Грегорија седи мајушна силуета, да стари поново пева своју једноличну песму о шест крчага рума и усамљеном морнару. Када би се приближили да осматре тај чудни дует усамљеника, силуета би нестајала без трага. Али, слушаоци са обале све те приче приписивали су лошем пићу непоузданих бескућника. На ретка питања Грегори би одмахнуо великом чворноватом лобањом. О псу је рекао толико да је овај вероватно одлутао на неко скровито место и на миру завршио овоземаљски псећи живот. Још је рекао да је пас имао име: Ерни.

Илустровао Доброслав Боб Живковић

КЛИН

1. Славни енглески писац са слике ("Краљ Лир"); 2. Отарак, брисач, убрус; 3. Камион који може киповати терет; 4. Глумац из серије "Бeverли Хилс", Лук; 5. Име стрип-јунака Кирбија; 6. Лудолфов број; 7. Везник.

ДВОСТРУКА ПОМИЦАЉКА

Наведене европске градове помакните лево или десно тако да у (по) два узастопна усправна ступца добијете два главна града европских држава.

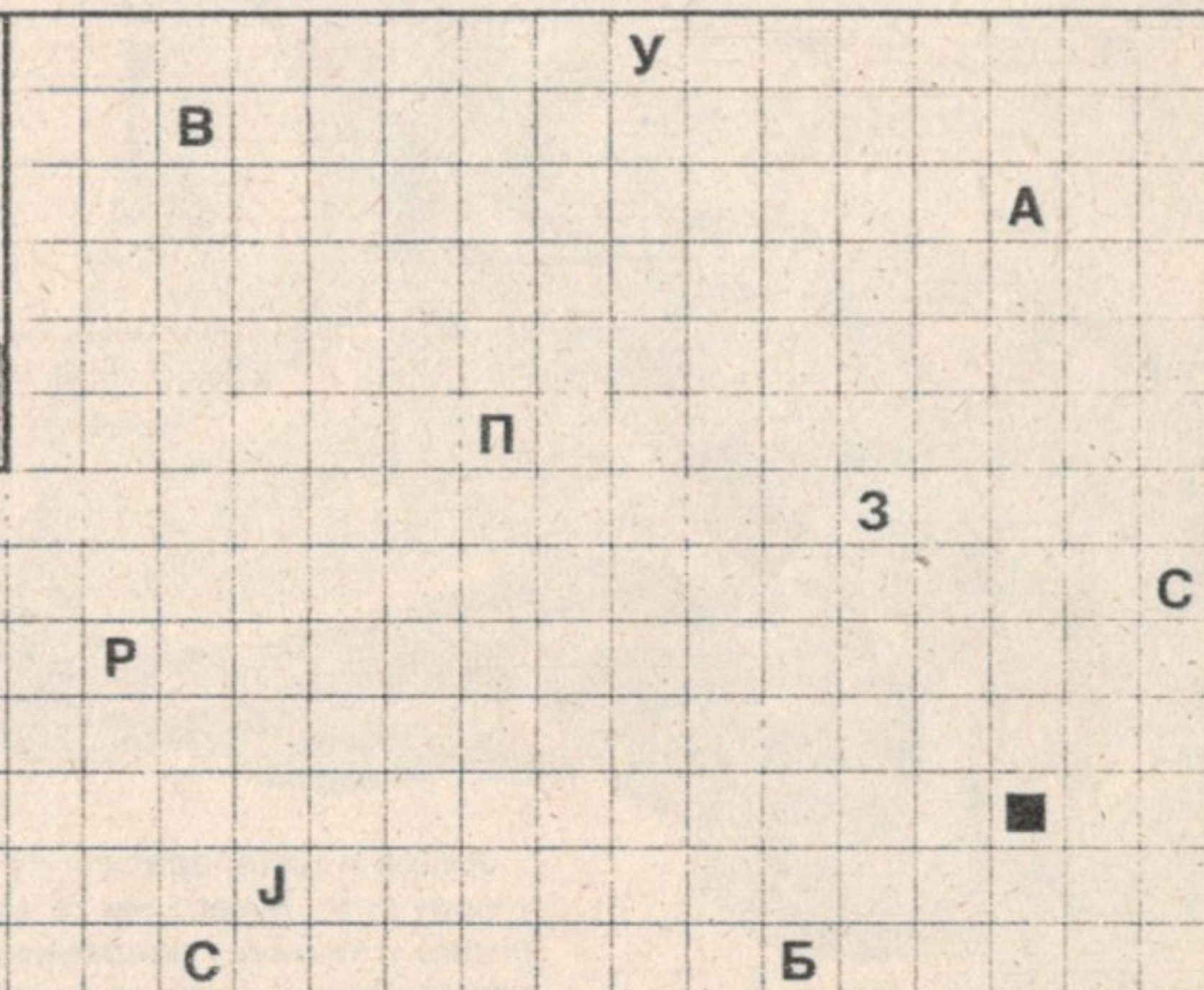
ПАНЧЕВО	АПАТИН
ПРАТО	КОНСТАНЦА
РИГА	ТИРАНА
БЕРЛИН	НИЦА
ПИЗА	БАЗЕЛ

УКРШТЕНИЦА ЗА СТРПЉИВЕ

У смеру стрелице упишите име и презиме америчког кошаркаша са слике, а укрштеницу даље решавајте распоређујући речи из пописа. Потребно је уцртати и црна поља која су распоређена несиметрично и има их укупно 31.

ВОДОРАВНО: АБАК, АЖУРАН, АКНЕ, АЛЕМ, АМПЕР, АТАКА, АТМОСФЕРСКИ ТАЛОГ, БАНДА, БРИСАЧ, ГАТ, ЕТАНИ, ЕТАТ, ЕТРУРАЦ, ИРАДА, КОПЕ, ЛУКОБРАНИ, НИНКА, НОВИ КОЗАРЦИ, ОВЕН, ОРАДА, ОС, ПАН, ПРСТЕН, РАНИОЦИ, РЕКЕ, РОВАРИТИ, САКРИТИ, СВИ, СОЛО ПЕВАЊЕ, ТА, ТИПА, ТРАГИКОМЕДИЈА, УМ, УНУК, УНОСИ, ФИР.

УСПРАВНО: АДУЛАРИ, АКИР, АРА, АС, АТ, БАЛ, БРАВ, ВА, ДЕФО, ЕЗА, ЕР, ЕРМИТАЖ, ЕЦЕР, ИГЕ, ИЦ, КАКВИ, КАПРА, КЕА, КОК, ЛИНДА ЕВАНС, ЛИРА, МЕНИСК, НАКОСИТИ, НАКУПАЦ, НИНА, НОРМАН, ОКАНИ, ОНИ, ОПРАНО, ОТ, ПОЈУРИТИ, ПОЛЕКСИЈА, ПРАГ, РОЛАТ, РУБИК, САЧ, СВЕТИ СИМЕОН, СЕЊОРИТА, ТАМ, ТИН, ТОР, ТРЕН, УГОДА, ШТАФЕТА.

ОСМОСМЕРЦИ

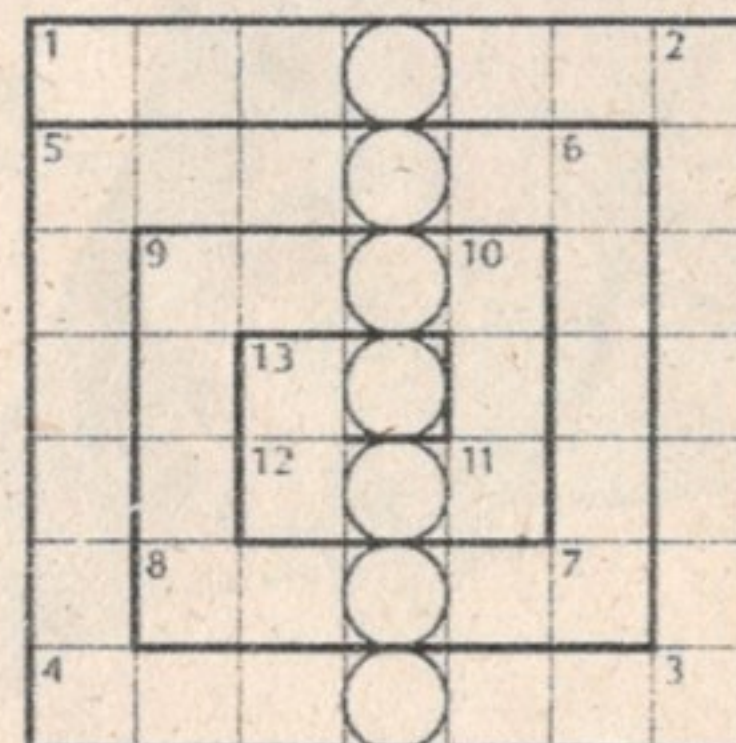
У осмосмерци се налазе називи 39 држава. Када их све пронађете, остаће вам 11 слова која, читана редом, дају још један одговарајући појам.

АЛЖИР, БОЛИВИЈА, БУРМА, БУТАН, ГВАТЕМАЛА, ДАНСКА, ЕГИПАТ, ЕРИТРЕЈА, ЗАИР, ИРАК, ИРАН, ИРСКА, ИТАЛИЈА, ЈАМАЈКА, ЈАПАН, КАНАДА, КИНА, МАЛИ, МАЛТА, МЕКСИКО, МОНАКО, НАМИБИЈА, ОМАН, ПАНАМА, ПАРАГВАЈ, РУАНДА, СЕНЕГАЛ, СИРИЈА, СУДАН, СУРИНАМ, ТОГО, ТОНГА, ТУНИС, ТУРСКА, УРУГВАЈ, ФИНСКА, ФРАНЦУСКА, ЧАД, ЧИЛЕ.

М	А	Н	И	Р	У	С	М	Ј	А	Л	А	М	Е	Т	А	В	Г
А	Ј	Е	Р	Т	И	Р	Е	А	З	Ј	А	М	А	Ј	К	А	Ј
Л	Д	А	Н	С	К	А	К	Н	И	А	У	П	С	Л	Д	Г	А
И	Ч	О	Ј	Ј	Ј	С	С	Р	Е	В	И	И	А	Н	Т	С	В
А	А	И	А	И	У	О	И	Л	Б	Г	Н	Р	А	Н	А	А	Г
К	Д	П	Л	Ц	В	С	К	В	Е	У	А	У	С	И	А	О	А
С	А	А	Н	Е	Ј	И	О	А	Т	Р	Р	Л	У	К	Г	М	Р
Н	Т	А	Н	Р	И	Ж	Л	А	Н	У	А	М	Д	И	Н	А	А
И	Р	С	К	А	Р	И	Т	О	Г	О	И	Р	А	Н	О	Н	П
Ф	Т	У	Р	С	К	А	Ј	И	Б	И	М	А	Н	А	Т	У	Б

СПИРАЛНА ИСПУЊАЉКА

Речи се уписују спирално од једног до другог броја (последње слово претходног појма уједно је и прво слово наредног).

1. Амерички парламент; 2. Амерички тенисер, Пит; 3. Велики спортски објекат; 4. Натпис изнад текста; 5. Галамити; 6. Једна страна света; 7. Трговачки или занатски помоћник; 8. Аутомобил, кола; 9. Монголско племе, Авари; 10. Прва непозната у математици; 11. Мушки потомак; 12. Символ натријума; 13. Упишите А.Ф.

Ако сте испуњаљку исправно решили, у означеним пољима добићете име мачка са слике.

КРЊИ АНАГРАМ (+Н)

ЧИК УЗМИ
МИ ТИ
СТРУНЕ

					АУТОР-ТЕУТА	ГЛУМИЦА СА СЛИКЕ	СТРУЧ-ЊАК У РАДИОЛОГИЈИ	ОБУСТА-ВЉАЊЕ	ДИМИТРИЈЕ ОДМИЛА	ПОЛИТИ-КИН ЗАБАВНИК
					ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ (Br)					ТВ-ВОДИТЕЉКА МУДРИНИЋ
					ЈЕВРЕЈ-СКИ СВЕШТЕ-НИК					
					НАЈАЧА БОЈА У КАРТАМА					
					МАРКА ЈАПАН АУТОМО-БИЛА					
					ЖИВО-ТИЊСКИ ПОРОД				АЛТ	
									ДАВАТИ ТИТУЛУ	
ПОЛИТИ-КИН ЗАБАВНИК	МЛАДО ВИНО-ШИРА	ПАСТИ ИЗ НЕЧЕГА	ПЛАНИНА КОД ТРЕБИЊА	ЕТРУР-СКИ (окр.)	ПРИБОР ЗА РАД					ЦИГАРЕТ-НИ ПАПИР (умањ.)
					НЕУТРОН					
ВИОЛИ-НИСТ СТЕФАН										
ПРИПАД-НИК НАРО-ДА НА КАВКАЗУ					КЊИЖЕВ-НИЦА КРИСТИ					
					ИЗАСЛА-НИК					
КУХИЊ-СКИ АПАРАТ							У НЕКО ВРЕМЕ, БИЛО КАД	ГЛУМАЦ ТОЊАЦИ		
								НАША ГЛУМИЦА		
ЛОПОВ, КРАДЉИ-ВАЦ				ГЛУМИЦА ЛАЗА						
					САМО-ГЛАСНИК					
МЕСНА ИНДУСТР. ИЗ СРЕМ. МИТРО-ВИЦЕ	ГЛУМИЦА РАДМИЛА									
		ГЛУМАЦ ПЕРВИЋ								
						ВРСТА КОЊСКОГ КОРАКА				ДИРЕКТОР (окр.)
						МЕКАН				
МАЛТА			ДРУГ. ПРИЈАТЕЉ (фр.)							
ИМЕ ПИСЦА МОГЛА-САНА			ЗАЈЕЧАР							
НУЛА		КРЕНУТИ РЕДОМ								
		ЕНЕРГИЈА								
ФУДБАЛ. КЛУБ ИЗ МАДРИДА					БЛАГАЈ-НИК					

НИШТА СЕ НЕ БАЦА, ПА НИ ВАЗДУХ

Истина, не сваки ваздух, већ само онај који издишемо и који, зато што је топао, садржи драгоцену енергију... То је дало идеју дизајнерима чувене фирме „Ellese“, која производи спортску одећу, да прошле зиме избацује хит сезоне, јакну названу „Magic Air“. Ова јакна је напумпана као перјана и у њој не ходате укрућених руку попут космонаута на Месецу. Какава је чаролија у питању? Ако вам је мало хладњикаво пошто је температура пала испод 0°C, довољно је да ваздух који сте намеравали да протраћите издишући га

упразно дунете у један од ова два вентила с црвеним поклопцем, ту одмах испод крагне тако да не морате да кривите врат. Као у душек за надувавање. После тога све ће бити О.К. јер се топао ваздух шири између лица и поставе јакне. Злобници кажу да се власник у ствари више загреје од самог дувања... Многи ће се, међутим, охладити кад чују да за „Magic Air“ треба платити 650 DEM.

ЈАСТУК ПО МЕРИ

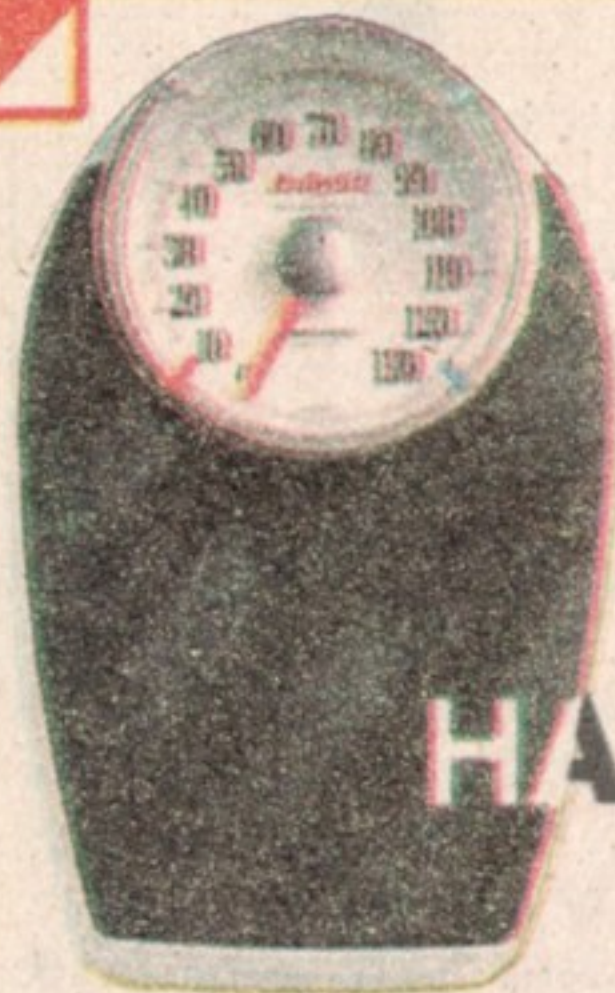
Шта би ту имало да се измишља кад јастук овакав какав је постоји већ хиљада година: мали, велики, средњи... Али, све то у једном, то су недавно измислили Французи и у великим робним кућама ове земље одскора може да се купи чаробни јастук који мења обим и тврдоћу по жељи власника. Довољно је, кроз предвиђене отворе, у његову унутрашњост гурнути један, други или трећи цилиндар, па да вам врат по жељи буде јаче, средње или блаже подупрт, а глава лежи на меком. Или: сва три ваљка убацили одједном, за оне који воле да гледају филм из хоризонтале. Једина мана идеалног јастука је цена, преко 130 DEM.

СМРТ ЦЕДУЉИЦАМА

— Ручак ти је у фрижидеру. Загреј га, али пази да не забори. После вежбај математику. Долазим после три. Мама.

Убудуће овакве или сличне поруке нећете затицати залепљене на врата кухиње, на столу у трпезарији или на табли, кућном подсетнику за који се качи оно што чланови породице трчећи на посао, у школу, код лекара, на тренинг, у журби свакодневице не стигну да кажу једни другима. Неће бити потребе ни да их читате. Једноставно, притиснућете једно дугме и зачути умилни глас своје маме, тате или брата који цеди кроз зубе: „Ко ти је дозволио да узмеш МОЈЕ патике?“ За све то потребно је само набавити овај диктафон, најмањи на свету, величине визиткарте и тежак само 40 грама. „VOIS IT“ познате марке „record“ омогућава да се на електронски чип сними порука у трајању до 40 секунди. Руковање врло једноставно, ту је дугме за репродукцију звука, укључење, понављање, брисање... Једина мана: 40 секунди је исувише кратко!

БЕЗ НАОЧАРА

Ова вага намењена је кратковидима који уз то пате од вишка килограма. Лепа, честа и научно још необјашњена комбинација. Дакле, захваљујући новој ваги, они убудуће бар неће морати да се савијају да би угледали ужасну цифру. Бројчаник им омогућава да лако прочитају омрзнуте цифре и без наочара захваљујући увеличавајућем заштитном стаклу. Додатна олакшица: показивачи у различитим бојама „памте“ тежину четири члана породице.

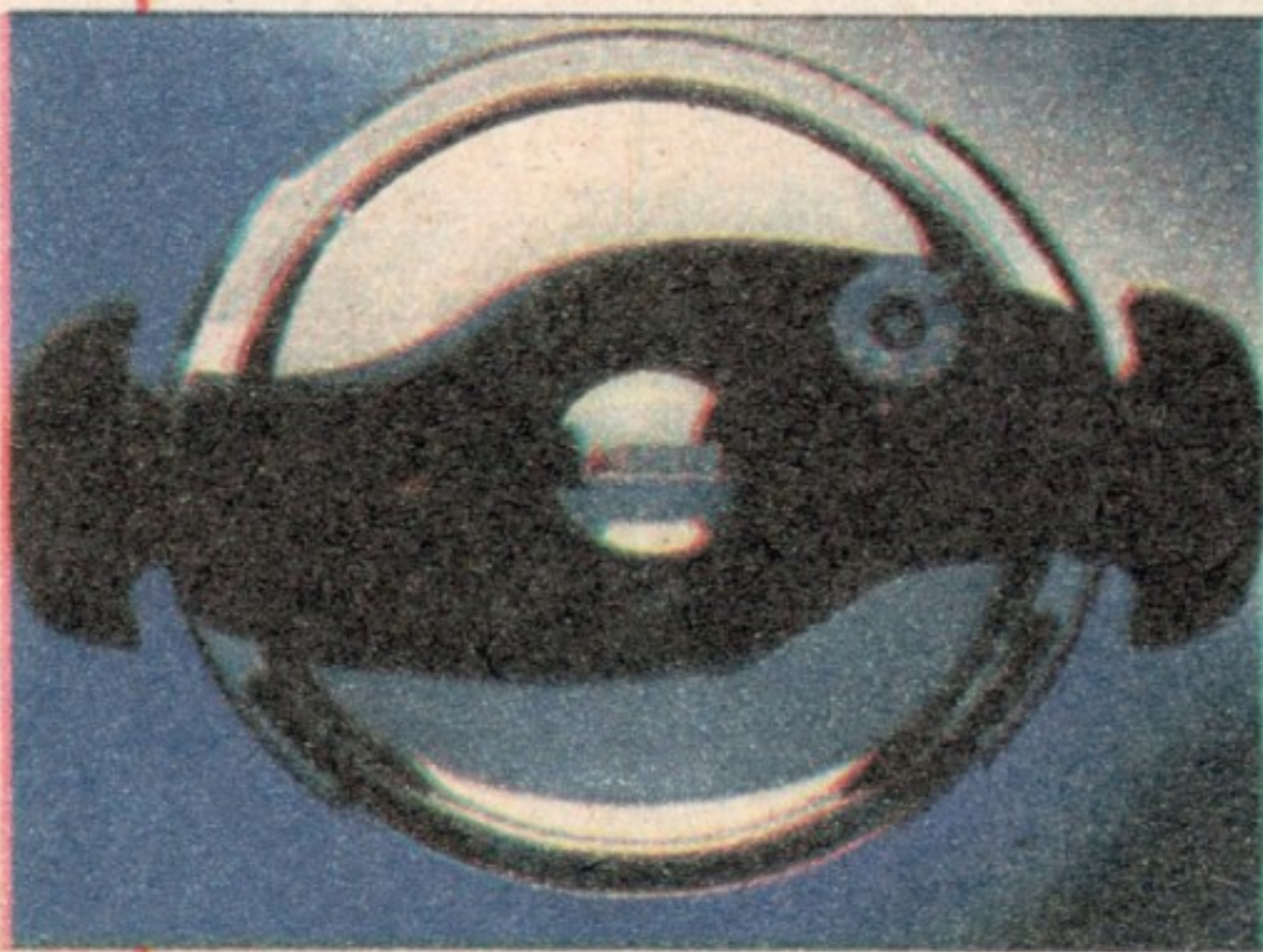
САТ КОЈИ ОДГОВАРА НА ПИТАЊЕ: „КАКО СТЕ“

Нова америчка фирма за производњу сатова „Фосил“ дошла је на идеју како да освоји власнике сатова на течне кристале. Овај Mood Watch има бројчаник који тренутно мења боју већ према томе како сте расположени, погађате — на основу температуре вашег тела. Ако сте нерасположени, сат постаје црн, смирени — зелен, срећни — тамноплав.

КО СЕ БОЈИ ШЕРПЕ

Ко не би скувао ручак за петнаестак минута уместо да чучи поред шпорета два и по сата? Свако! Па ипак, чак и домаћинства која имају експрес лонац, најчешће га уопште не употребљавају јер се на ову справу гледа малтене као на „бомбу у кући“. Сви се прибојавају да ће лонац, пошто је под притиском, експлодирати... У ствари, одсудни час наступа кад паклену машину треба отворити. Домаћицама је досадно да чекају да се лонац сам охлади или да га стављају под млаз хладне

воде и зато херметички уређај са сигурносним вентилом, који је још у 18. веку измислио француски научник Папен, углавном скупља прашину у дну креденца.

Али, сад је то само прошлост. После пуне три године проучавања и целих 5000 сати истраживања, позната фирма SEB дошла је до решења за једноставно и сигурно руковање експрес лонцем: кад хоћете да га отворите, само врхом прста померите запор на зеленом дугмету и спољни и унутрашњи притисак се изједначе, а да бисте га отворили, довољан је притисак на „печурку“ у средини поклопца. Детаљи се не саопштавају због оштре лонац конкуренције.

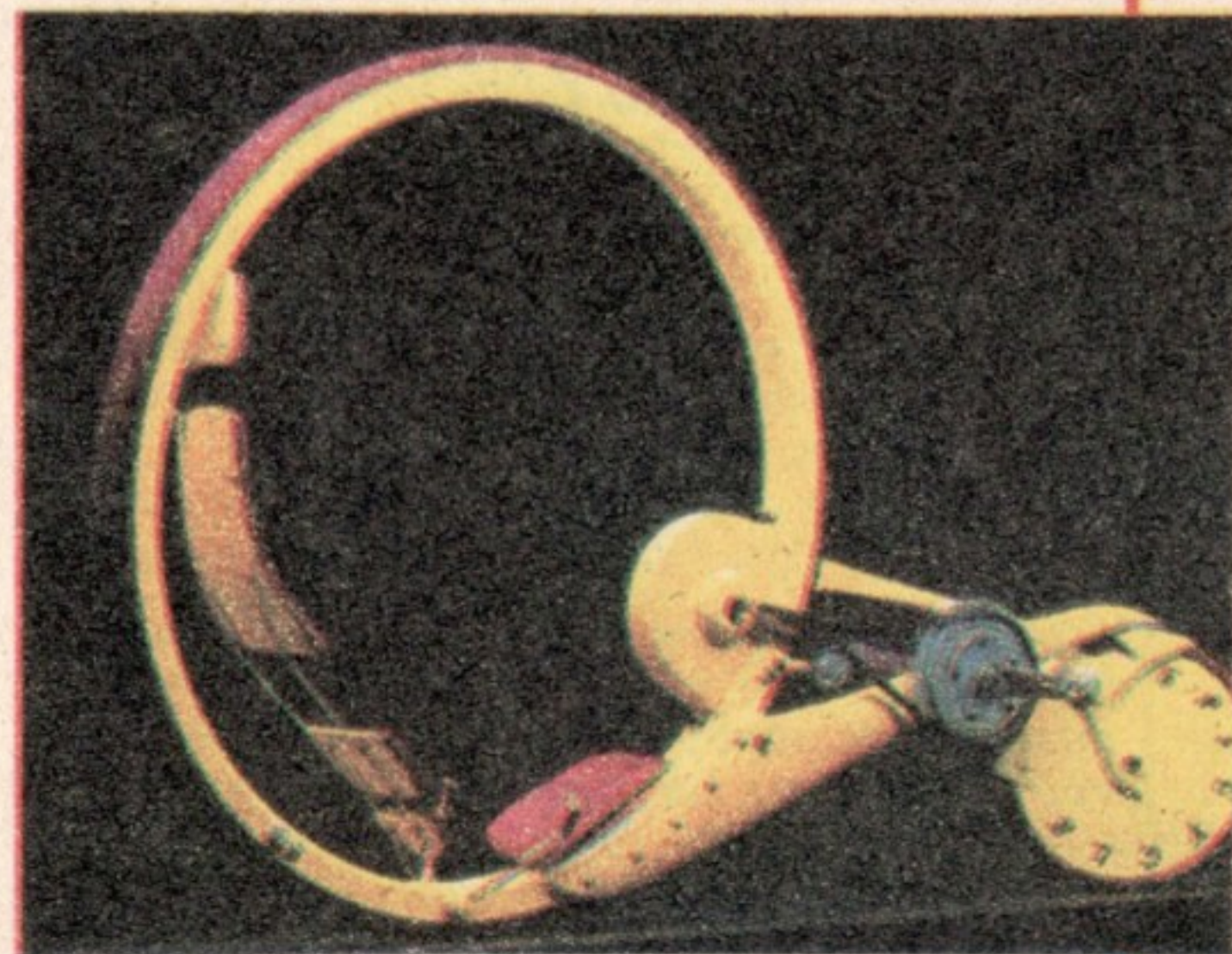
АКО ИМАТЕ ПАРА ЗА БАЦАЊЕ...

... купите овај ручни сат, најскупљи на свету.

Назван „Трострука аутоматска заврзлама“, а израђен од 18-каратног злата, он има 650 делова (!), ручно направљених и исто тако ручно склопљених, а уме све и свашта, укупно 12 радњи. Тако има штоперицу са тачношћу од једне петине секунде, минутну зујалицу (да вас подсети), вечни календар с тачним датумом, Месецим менама, преступним годинама...

Сетио се да га направи Одмар Пижије и за свог лепотана одредио цену од 2,25 милиона франака (око 700.000 DEM).

СЕДИТЕ У ТОЧАК И ВОЗИТЕ!

Крајем прошлог века возити бицикл значило је седети на високом нивоу. Човек за управљачем велосипеда био је толико издигнут изнад земље да се често дешавало да и због најмање рупе на путу, у коју би точак упао, заврши у прабини или у блату.

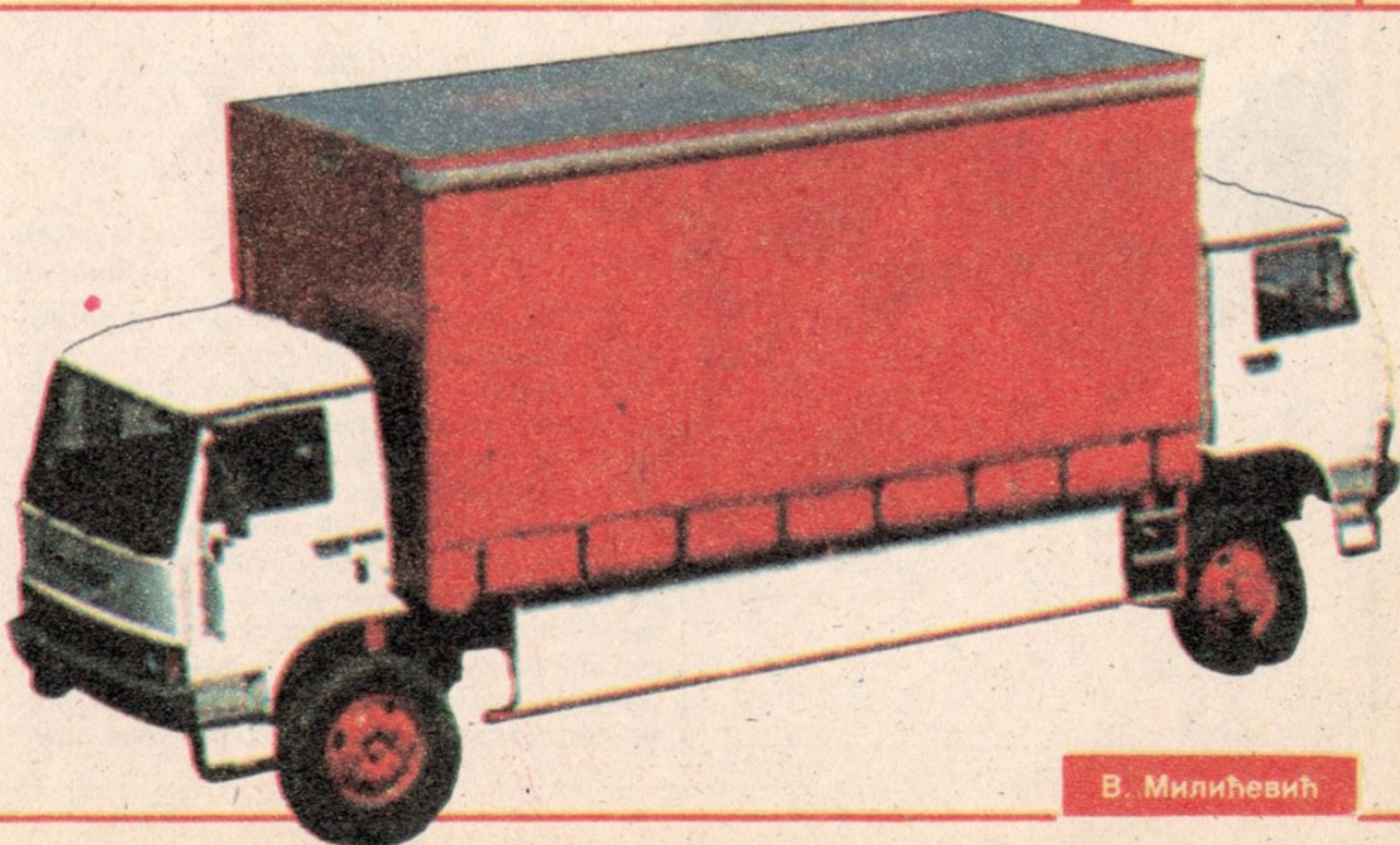
Од велосипеда је настао бицикл, али ће изгледа чежња за добрим старим временима вратити на улице тај помало незграпни двоточкаш. Дизајнер Мајкл Степлтон из Детроита смислио је како да оживи велосипед и да вожњу њиме учини

На први поглед мало је теже рећи о каквој се справи ради, зар не?

сигурнијом. Уместо на врху, седиште ће бити постављено унутар већег точка. Удобно заваљен, возач ће га, као и обични бицикл, покретати педалама. И неће се, наравно, тумбати и окретати као и точак јер ће део у коме је постављено седиште бити непокретан.

ДВОГЛАВИ КАМИОН

Овај необичан камион намењен је истовару и утовару робе на железници која је недавно успостављена између Француске и Енглеске испод канала Ламанша. У чему је штос? Па, да би обавио свој посао, мора да се служи узаним простором на перонима на којима нема места за маневрисање нити окретање за 180° у правцу из кога је дошао. Све је решено са две кабине, па кад се камион једном натовари, возач се само пресели у другу кабину и вози у супротном правцу од оног из ког је дошао.

В. Милићевић

Уређује: Вито Недељковић

илустровао: Љубомир Милојевић Љубац

Страх од причања у сну

Моја невоља је у томе што у сну причам разне глупости везане за особе са којима немам никакве везе, обично за неког дечака, па се плашим да родитељи у то не поверују.

САЊА-ЛИЦА
Бор

Ово што се теби догађа није ретка појава. Причајући у сну неке особе се на овај начин ослобађају унутрашњих сукоба и тиме се до извесне мере растеређују напетости која се, по правилу, јавља кад се са неким, рецимо, посвађамо.

То што причаш у сну може да значи само поновно преживљавање, додуше на симболичан начин, онога што ти се догодило претходног дана или некада раније. Будући да је причање у сну лишено свесне контроле, то је и сам говор у сну неразумљив. Све то не би требало да те забрињава, саветује психолог, уколико причање у сну није праћено неким другим поремећајима као што су мокрење у сну, ходање или буђење услед великог страха...

Јован = Иван = Бог је МИЛОСТИВ

Два моја друга упорно тврде да је моје име Јован исто што и Иван, односно, да та два имена имају исто значење.

ЈОВАН СРДИЋ
Горњи Милановац

Твоји другови су у праву кад је у питању порекло твог имена и имена Иван. Оба, и Јован и Иван, настала су од хебрејског имена Јоханаан, што значи: Бог је милостив. Код нас су ова два имена врло честа, међутим, доста се срећу и код других народа. Омиљена су у Италији, Енглеској, Немачкој, Француској, Шпанији. Додуше, нешто друкчије звуче него наш Јован и Иван. Тако је од овог старог хебрејског имена у Италији настало – Ђовани, Енглеској – Џон, Немачкој – Јохан, Француској – Жан и Шпанији – Хуан.

Курди, народ без државе

Можете ли у Малој пошти нешто да кажете о Курдима, народу који Турци хоће да униште и протерају из своје државе. Није ми јасно зашто кад су и они муслиманске вере као и Турци.

АЛАН
Бујановац

Курди, народ исламске вероисповести, углавном живе у југоисточној Турској, североисточном Ираку, северозападном Ирану и мањи број у Јерменији. То је, у ствари, брдска област између ових држава Загорске планине (Курдистан) површине од 200 хиљада километара квадратних. Овог непокорног горштакног народа има нешто преко 11 милиона и потомци су сточарских племена од пре четири хиљаде година. Од предака су наследили висок стас, издужено лице, узан нос и дубоко усађене очи.

Од давнина су желели да имају своју државу Курдистан, али су увек били обманути и остајали да живе расути у четири државе. Дизали су устанке за осамостаљење који су, увек били крваво гушени. Посебно су то чинили Турци. Нешто слично се догађа и ових дана кад су турски војници са моћном војном техником прешли и на територију друге државе – Ирака – да би уништили упориште курдских устаника.

Црно и бело

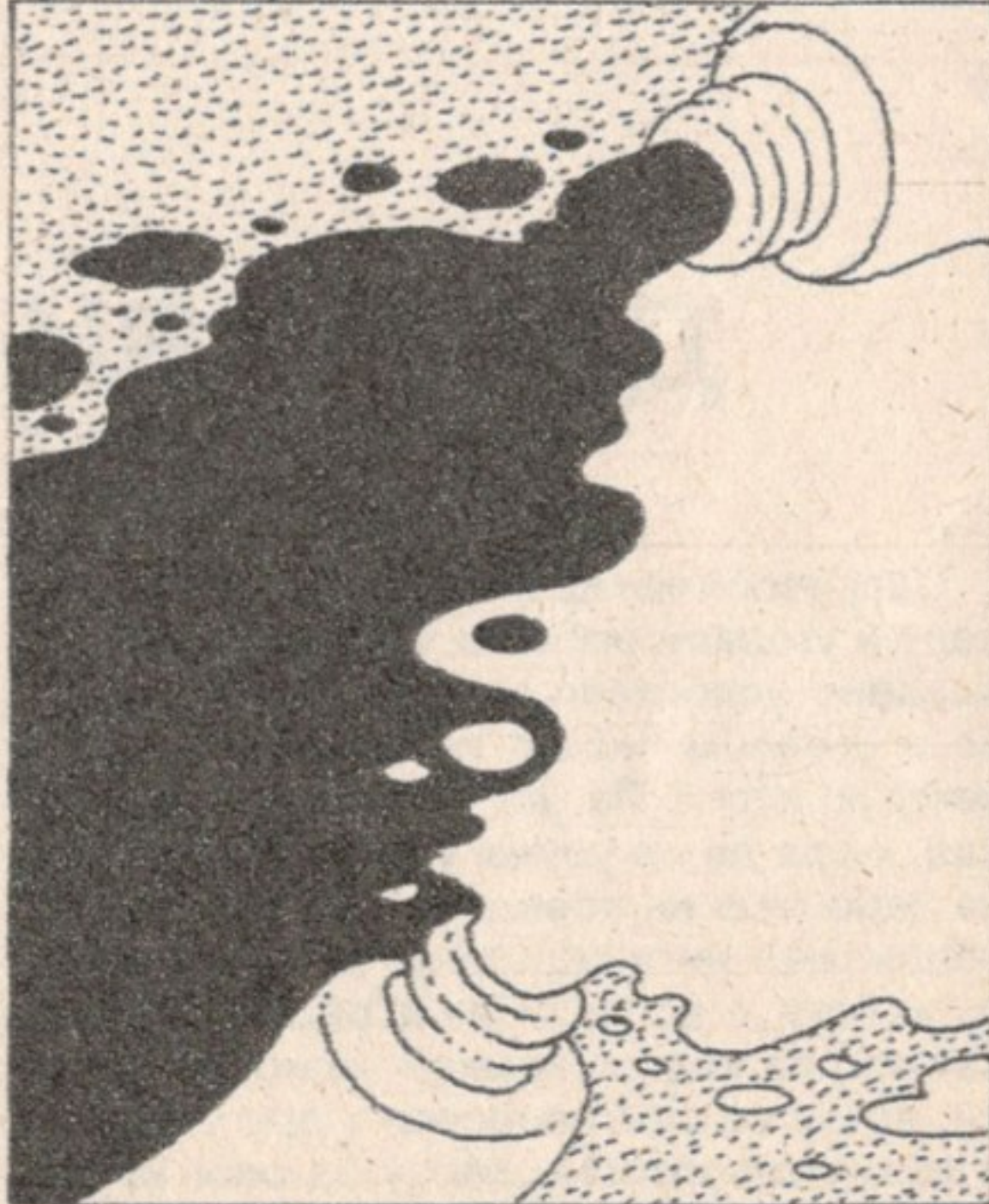
Недавно сам се посвађала, наравно не озбиљно, са двојицом другова убеђујући их да је погрешно рећи за црно и бело да су то боје.

ОЉА

Нови Београд

Одавно је доказано да Сунчева светлост није једнобојна. Кад се она разложи кроз призму једне кишне капи као у случају дуге, добијамо дванаест основних боја. Међу њима нема црне и беле које се у сликарству не сматрају бојама. Наиме, бела је пуна светлости или збир свих боја, док је црна потпуно одсуство светлости.

Али, сигурно ће се и теби, као многим, омакнути да кажеш: „Имала је хаљину беле боје...”

Мом псу прети инфаркт

Мој кокер Боги постао је некако тром, а ветеринар каже да има болесно срце и да не сме да се замара. Није стар, има тек пет и по година, па ме чуди како је могуће да му је срце оболело.

БИЉАНА
Нови Сад

И кућни љубимци пас и мачка могу да оболе од истих болести од којих и човек јер се не налазе у својој правој животной средини, једу храну сличну нашој, а када су болести у питању, догађа им се исто што и људима. Живећи уз човека, свог заштитника, пас који је некада умео да брине о себи постаје неотпоран, размажен, често и болешљив. Док је живео у природи, није се бојао ни вука, ни медведа, а сада и грмљавина може да га уплаши. Доживљава стресове нао и човек и није необично што се код неких паса јављају обољења срца.

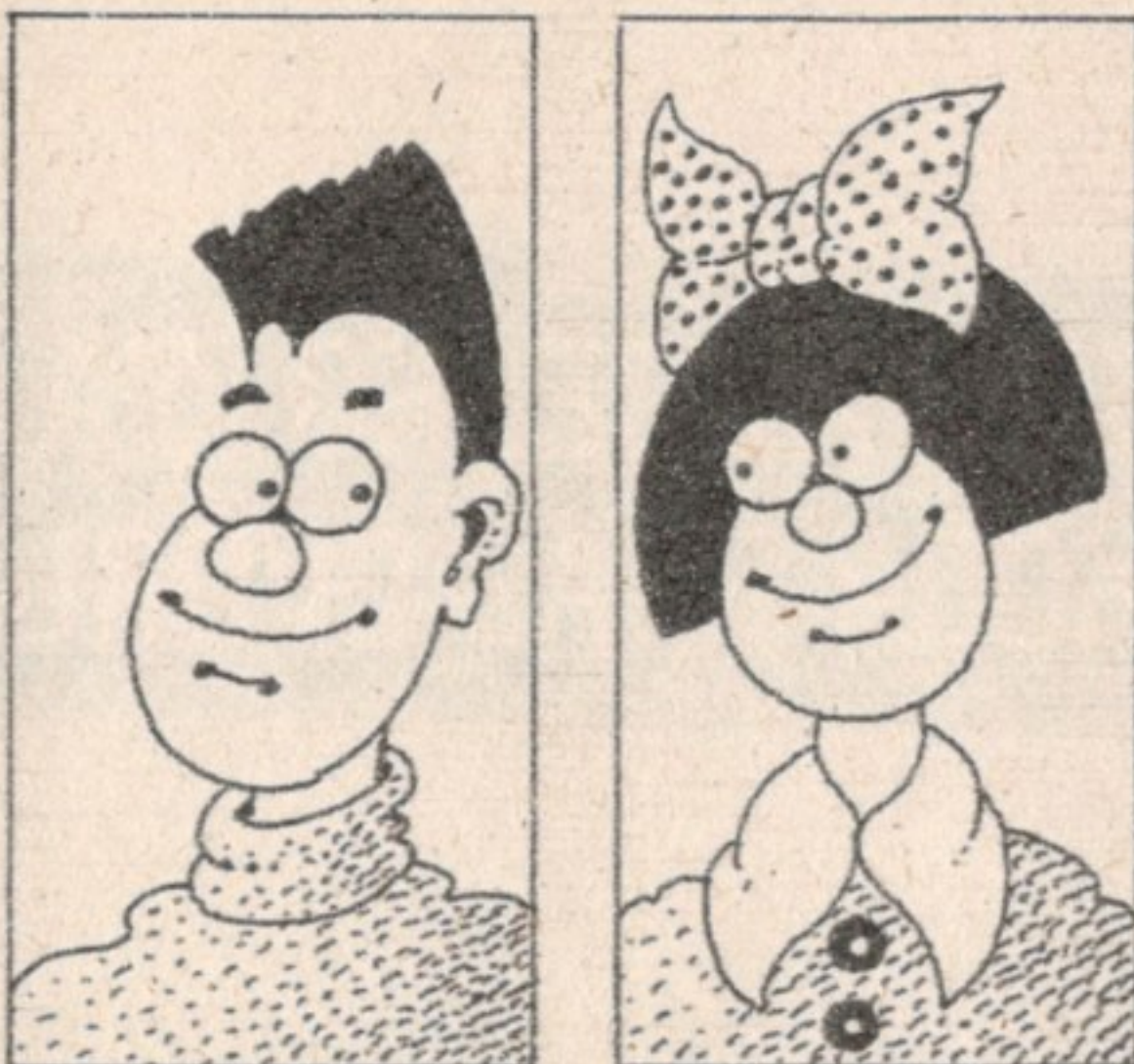
Тања Марић, 4. јула 40/3, 23000
Зрењанин – 13 година, воли музику и дружење.

Марко Грујић, Маршала Тита 16, 26346 Јасеново – 12 година, сакупља постере.

Марина Миковић, Ново Село, 36210 Врњачка Бања – 13 година, одговориће свима.

Јелена Тасић, Матије Гупца 23/3, 17000 Врање – 11 година, сакупља украсне папириће и папирнате луткице, воли дружење и путовања.

Ранка Арсенијевић, Прогореоци, 34305 Партизани – 12 година, воли спорт и музику, сакупља разгледнице, постере и салвете.

Платонска љубав

За једног мог друга причају да је заљубљен у једну Гоцу и да је то права платонска љубав. Друже се на одмору, причају... и тако то. Зашто је њихова љубав, како кажу, платонска и каква је то љубав заправо.

Б. Б.
Косјерић

Платонска љубав је назив за идеалну љубав, односно љубав која се састоји из осећајне привржености према особи супротног пола без неке дубље, телесне везе. Оваква љубав код младих се јавља у раној младости.

Назив платонска добила је по грчком филозофу Платону који је живео у 4. веку пре наше ере и за кога је оваква (платонска) љубав била идеална.

ЕНИГМАТИКА

РЕШЕЊА:

Скандинавка: бром, рабин, адути, нисан, кот, а, алат, Миленковић, Осет, Агата, шпорет, УТ, тат, Минели, Савићевић, Митрос, кас, Ги, камарад, о, заредати, Реал, касир; **Магични лик:** Вилијамс, изолатор, поматање, иплативан, јатити се, атавизам; **Анаграм:** страница; **Индирект:** Панама (па нама); **Чаура:** савана, аван; **А,Б,В,Г** **питалице:** 1г, 2г, 3б, 4а, 5в, 6б, 7б, 8в, 9в, 10г; **Укрштеница:** Попа Абдул, он, сараке, Росток, лш, Емир, Ален, замастити, Ида, Тимок; **Клин:** Шекспир, пешкир, кипер, Пери, Рип, пи, и; **Двострука помицаљка:** Париз, Атина, и Атина, Париз; **Укрштеница за стрпљиве:** прстен, лукобрани, роварити, Етрурац, алем, Нинка, абак, гат, банда, сви ум, типа, акне, Копе, к, соло-певање, Пан, Шекил О Нил, Нови Козарци, трагикомедија, орада, с, ампер, реке, уноси, унук, Фир, атмосферски талог, етат, раниоци, атака, ос, та, Овен, ј, етани, ирада, ажуран, сакрити, брисач; **Осмосмерка:** Југославија; **Спирална испуњаљка:** Гарфилд (конгрес, Сампрас, стадион, наслов, викати, исток, калфа, ауто, Обри, икс, син, На, аф); **Крњи анаграм:** музички инструмент. **Енигматске стране припрема:** ЕД "Ђорђе Натошевић" Сомбор, Уређује: Славко Бован.

ЕКСКЛУЗИВНО
YED BARON Avio hobby shop
Тел. 011/176-6983, FAX. 011/459-557
МАКЕТЕ АВИОНА, БРОДОВА, ХЕЛИКОПТЕРА И ПРИБОР
НОВИ БЕОГРАД, ТРЖНИ ЦЕНТАР БЛОК 44, ПИРАМИДА 5, ГАНДИЛЕВА 148с
ПОРУЧБИНЕ ПОУЗЕТЕМ

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК БРОЈ 2263

YU ISSN 0032-339X
Први број »Политикиног Забавника«
изашао је 28. фебруара 1939. године

Главни и одговорни уредник
Зефирино Граси
Директор »ПОЛИТИКЕ«
Хаџи Драган Антић

Издаје НП ПОЛИТИКА Д.О.О.
11000 Београд, Македонска 29

Штампа графичко предузеће
»Штампарија Политика«

Председник комисије »ПОЛИТИКА«
др Живорад Миновић

Уредник сатире Мирјана Маринковић
Ликовно графички уредник Соња Јашовић
Редакција Олга Вукадиновић, Бојана Дожић, Мина Илић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Вера Милићевић, Весна Минић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патригић, Весна Софреновић, Војислав Стаменовић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Бранислава Црномарковић

Техничка редакција
Душан Глушац, Радоје Савић,
Зоран Петканић и Радана Весовић
Секретаријат Зорица Филиповић
Дописници »ПОЛИТИКЕ« из иностранства:
Петар Поповић (Москва), Душан Пешић (Њујорк), Мирослав Стојановић (Бон), Дарко Рибникар (Париз), Душан Симић (Лондон), Бошко Јакшић (Рим), Верица Рупар (Будимпешта) Момчило Пантелић (Пекинг), Радислав Ђук (Атина)

Редакција »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«
Македонска 31, 11001 Београд, П.факс 124.
Телефони: секретаријат 3224-471,
редакција 3224-483, техничка редакција 3226-620, централа 3224-191 и 3225-761,
претплата: 3228-776.

Маркетинг агенција: Македонска 31/1,
телефон 3220-645.

Рукописи, фотодографије и цртежи се не враћају.

На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије, број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ
1 месец 15,60 дина. 3 месеца 46,80 дина.
6 месеци 93,60 дина.

ПРЕТПЛАТА НА ЖИРО РАЧУН БРОЈ:
40801-603-3-42104, уз обавезну назнаку:
Н.П. »ПОЛИТИКА« — ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК«

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО
Полугодишња — возом:
90 DEM. или противвредност осталих валута.
Полугодишња — авионом:
I група-Европа: 129 DEM. II група-Блиски исток: 130 DEM. III група-Африка, Азија: 135 DEM.
IV група-Америка, Канада: 136 DEM. V група-Далеки исток: 138 DEM. VI група-Јужна Америка: 144 DEM. VII група-Аустралија: 146 DEM.
или противвредност осталих валута
ПРЕТПЛАТА се врши преко фирме
»EINS PLUS ZWEI« GmbH, FRANKFURT/M
у противвредности валута USD или DEM и то:
DEUTSCHE BANK AG, Fr/M. (BLZ 50070010)
За DEM — КОНТО — 092430800
За USD — КОНТО — 05092430801
Код уплате ОБАВЕЗНО навести — »Сврха плаћања«
ПРЕТПЛАТА НА »ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК« — откуп дуга.
Копију уплате ОБАВЕЗНО послати на факс бр. ++ 381 11 3228 776 или на адресу:
ПРЕДУЗЕЋЕ »ПОЛИТИКА« 11000 БЕОГРАД, 29. НОВЕМБРА 24/1, ЈУГОСЛАВИЈА

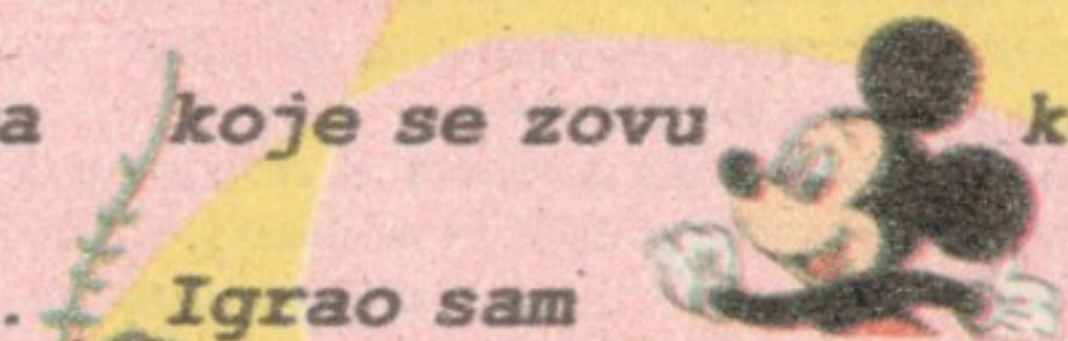
Годишњу претплату на лист не примамо.

ИМПРЕСУМ (латински IMPRESSUM), штампана ствар, по закону обавезно означавање имена издавача и уредника одговорних за садржину.

I KAKO IZGLEDA TAJ DEČKO, TAJ GAME BOY ZBOG KOGA IMAS ČVORUGU?

Ma to uopšte nije dečko, nego... Izgleda kao onaj tetris za poneti, ali je u stvari mali kompjuter koji radi na baterije i može da se stavi i u džep. Ima na sebi ekran i komande i super muziku koja sve vreme svira. Ima kasetice sa igricama koje se zovu kertridži i koje se stavljaju u njega. Igrao sam Miki Mause, super igra, pa onda igru o džungli, znaš onu ima i knjiga i crtani, pa super karate igru Mortal Kombat. Onda sam promenio kertridž i igrao sasvim druge igrice: Donky Kong, porodicu Kremenko, pa Jurasic park, sigurno si gledao film, Super Mario Land za tu igru mora da si čuo i ...
... i potpuno sam se zaneo. I onda se odjednom ispred mene stvorila bandera i ostalo znaš.

Nego, kažem ti, taj GAME BOY je super stvar ...

BEOSOFT

421-355, 429-848

svakoga dana od 8 do 21 h

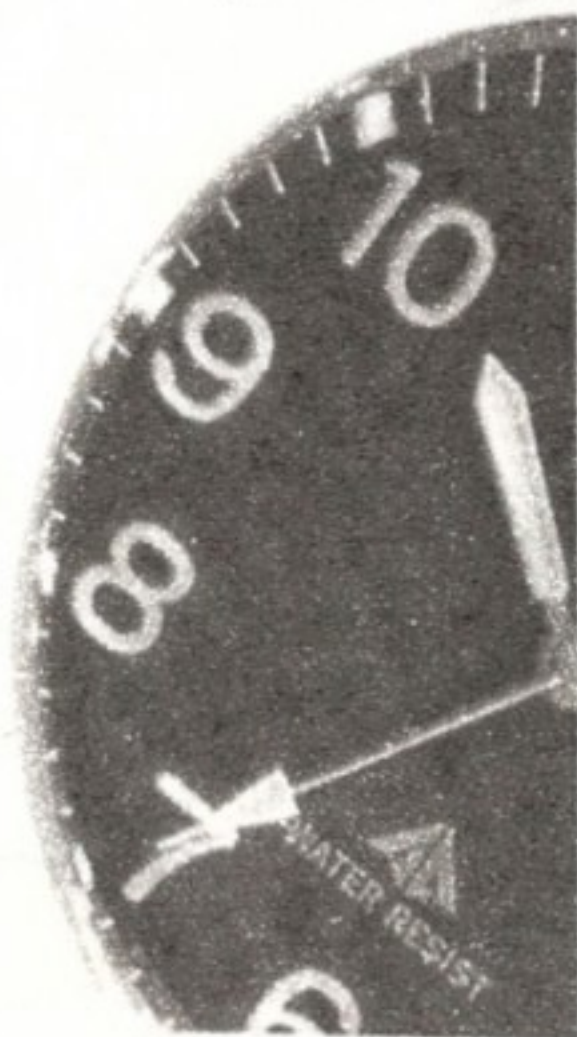

Мислити је занимљивије него знати, али мање занимљиво него – посматрати.

Гете
немачки књижевник
(1749–1832)

Ниједна цивилизована особа не иде у кревет истог оног дана када се и буди.

Ричард Хардинг Дејвис
амерички књижевник
(1846–1916)

До закључка долазите кад се уморите од размишљања.

Петрус Јоханес Блок
холандски историчар
(1855–1929)

**РЕКЛИ
СУ...**

Потпуно смо сигурни само у оне ствари које не разумемо.

Карл Хофер
немачки сликар и
графичар
(1878–1955)

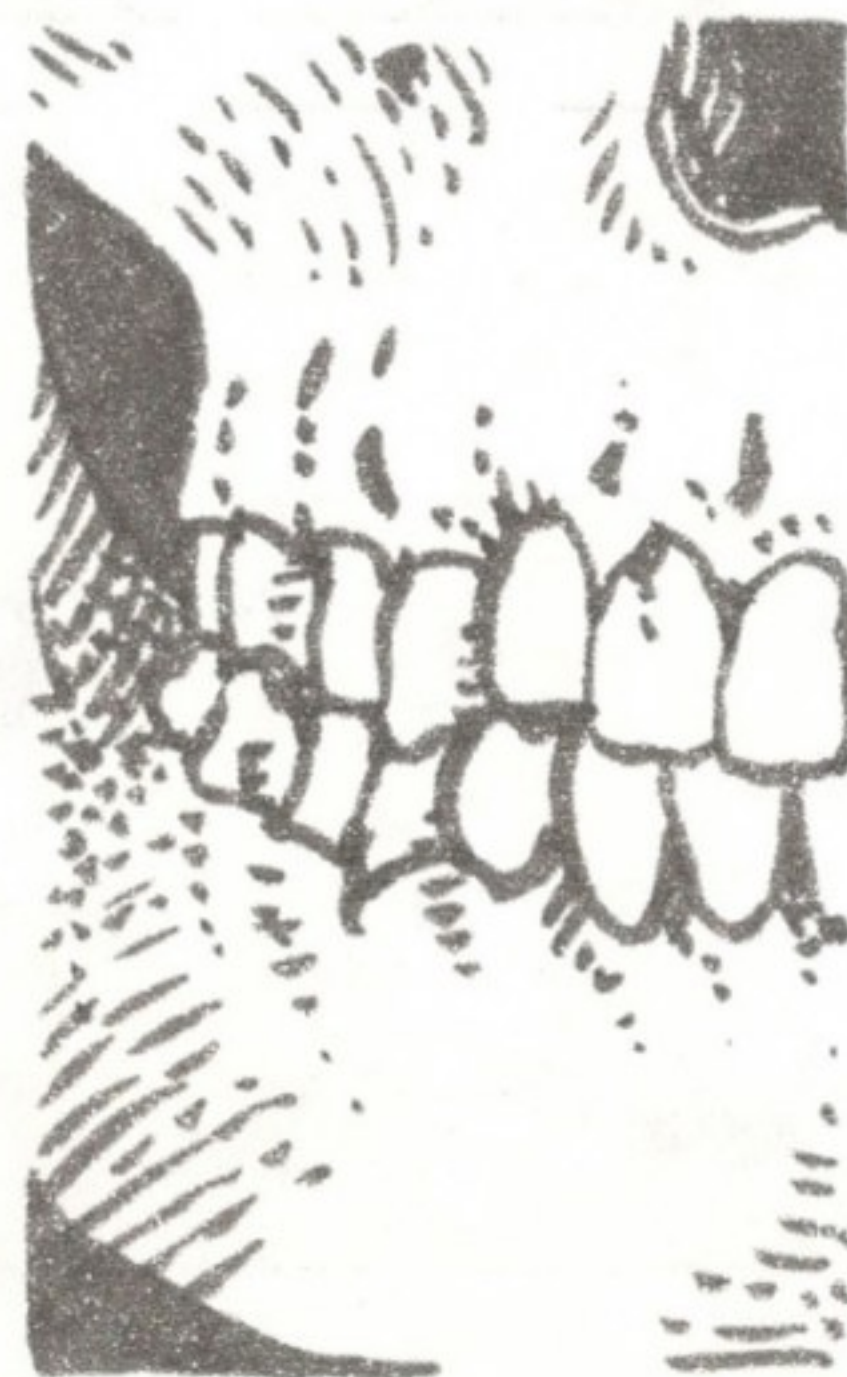
Није довољно успети. Други морају да пропаду.

Гор Видал
амерички књижевник
(1925–)

Прво и најважније правило је – немојте дозволити да вас уплаше!

Џеферсон Дејвис
амерички политичар
(1808–1889)

Мозак је чудесан орган. Почиње да ради истог тренутка кад се ујутро пробудите и не престаје све док не стигнете на посао.

Роберт Фрост
амерички песник
(1874–1963)

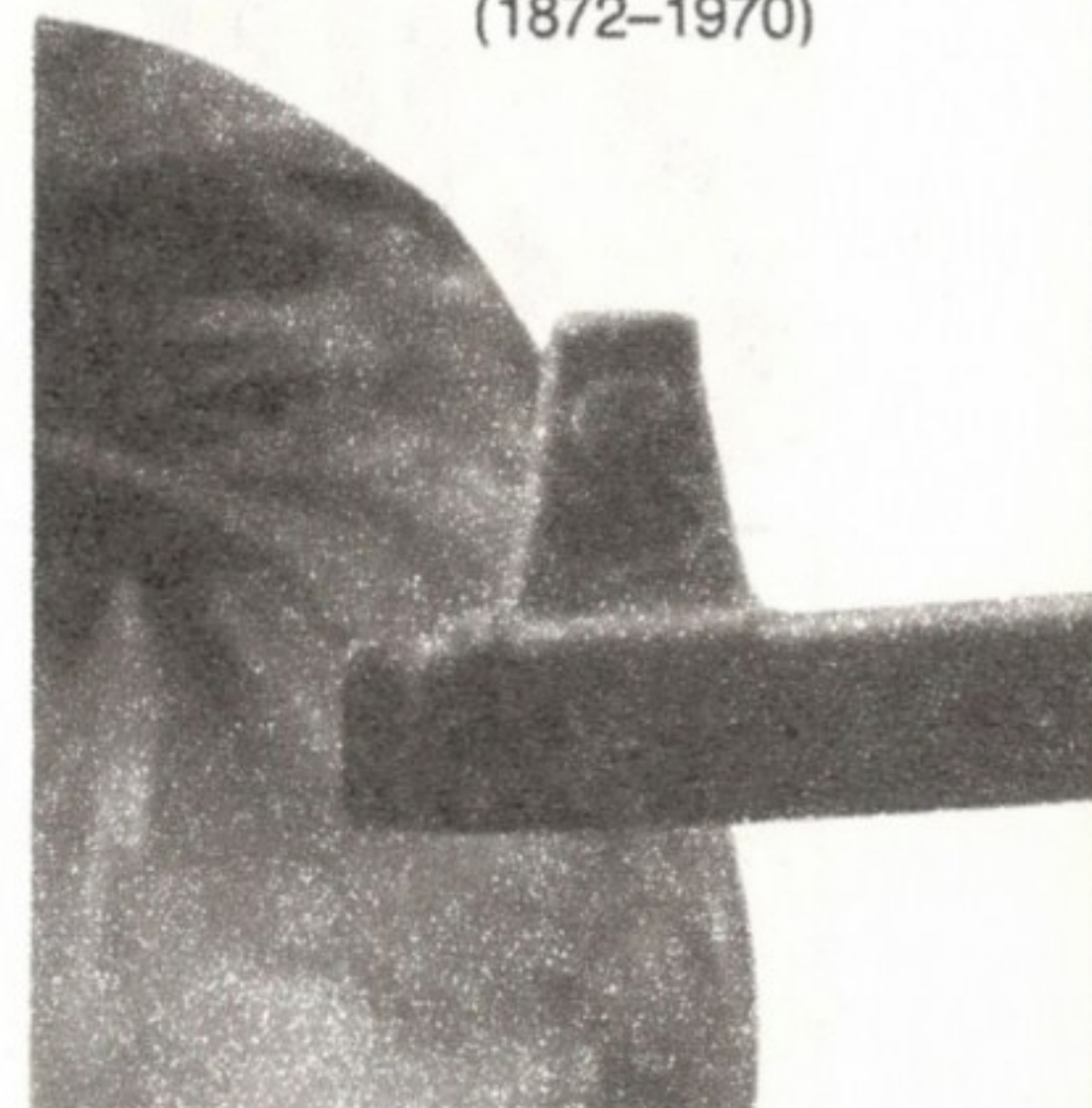
Нигде нећете наићи на поезију уколико је већ не носите у себи.

Пјер Жан Жув
француски песник
(1887–1976)

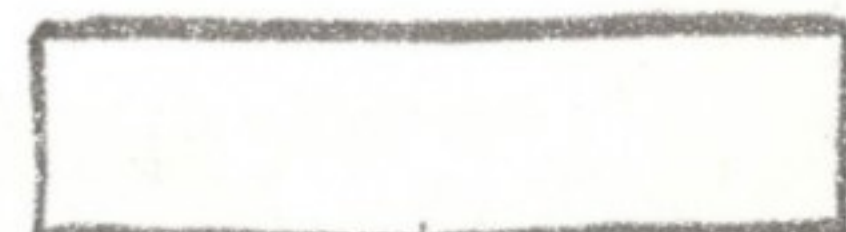
Школе нас уче патриотизму, новине нам пружају узбуђења, док политичари мисле само на то како да поново буду изабрани. Зато ниједна од те три „институције“ не може ама баш ништа да учини против самоубиства људске расе.

Бертранд Расел
енглески филозоф и
математичар
(1872–1970)

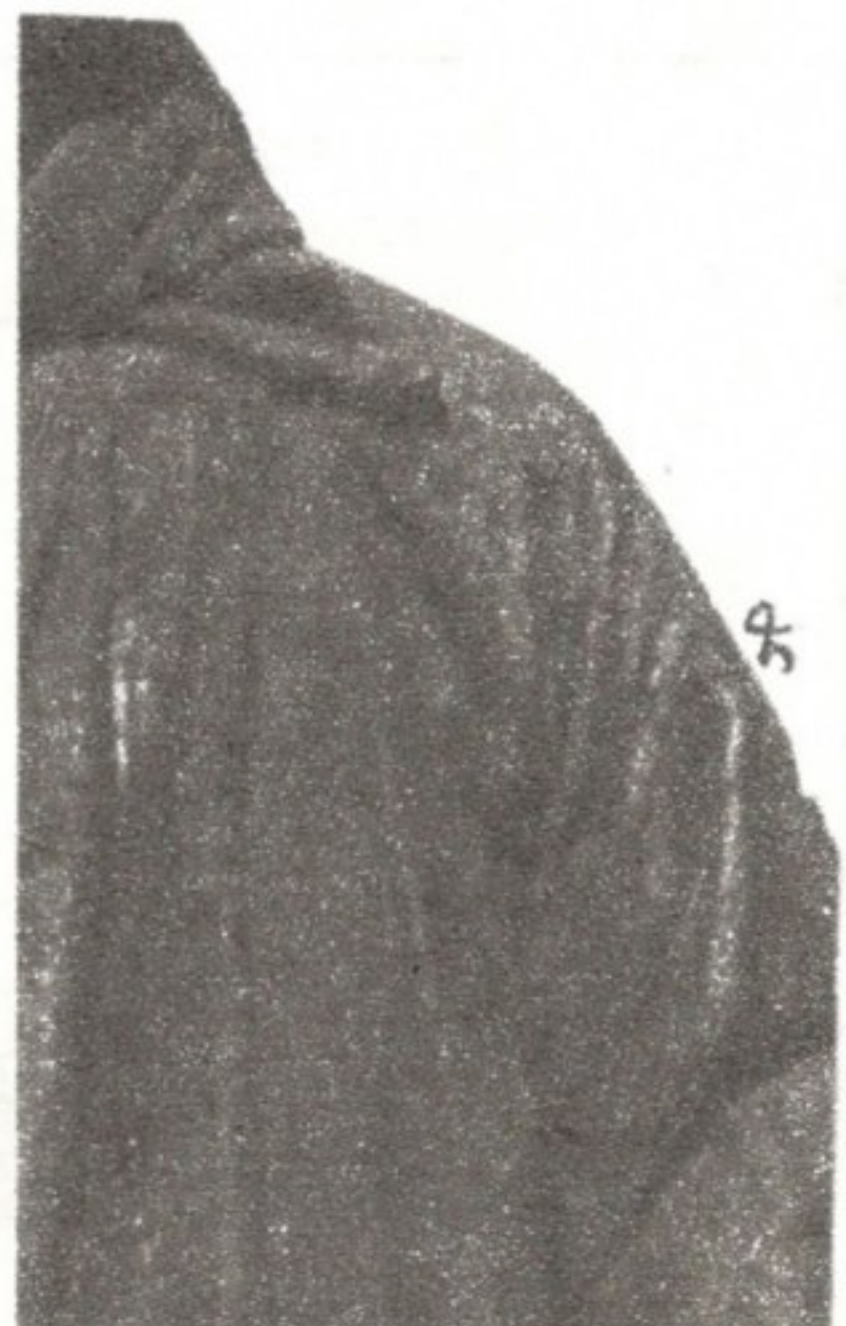
Идеалиста сам. Не знам куда то идем, али и даље сам на путу.

Карл Сендберг
амерички песник
(1878–1967)

Ја ништа не измишљам. Ја само поново откривам.

Огист Роден
француски вајар
(1840–1917)

Илустровао Јастко Ђирић

